

VUOSIKERTOMUS

2002

STOCKMANN

Stockmann-konsernin perusarvot	3
Stockmann vuonna 2002	4
Liiketoimintaryhmät lyhyesti	5
Vuoden 2002 merkittäviä tapahtumia	6
Tietoja osakkeenomistajille	7
Toimitusjohtajan katsaus	8
Hallitus ja tilintarkastajat	10
Konsernin johto	11

LIIKETOIMINTARYHMÄT

Tavarataloryhmä	12
Autoryhmä	18
Hobby Hall	22
Seppälä	26
Hallinto ja johtaminen	30
Rahoitus ja rahoitusriskien hallinta	31
Henkilöstö	32
Ympäristö ja yhteiskuntavastuu	34

TILINPÄÄTÖS 31.12.2002

Hallituksen toimintakertomus	36
Osakkeet ja osakepääoma	41
Tunnusluvut	45
Osakekohtaisia tietoja	46
Tuloslaskelma	47
Tase	48
Kassavirtalaskelma	50
Tilinpäätöksen liitetiedot	51
Emoyhtiön voitonjakoehdotus	61

Tilintarkastuskertomus	62

Yhteystiedot	63

Painettu ympäristöystävällisellä tuotantoprosessilla EMAS-sertifioidulle paperille.

FRENCKELLIN KIRJAPAINO OY, ESPOO 2003

Kaikki liiketoiminta lähtee asiakkaan ymmärtämisestä. Tulevaisuuden vähittäiskaupassa menestyvät ne yritykset, jotka tavaroiden ja palveluiden tuottamisen ohella aidosti kuulevat asiakastaan: tuntevat hänet, ottavat hänen ongelmansa tosissaan, kykenevät ennakoimaan hänen toiveensa ja kaiken sen ohella tuottamaan elämyksiä. Tähän Stockmannilla panostetaan. Stockmannilla kuuluu asiakkaan ääni.

Stockmann on vuonna 1862 perustettu suomalainen vähittäiskauppaa harjoittava pörssiyhtiö. Osakkeenomistajia on nyt noin 14 000. Asiakkaiden tyytyväisyys on Stockmannin kaupankäynnin keskeinen tavoite kaikilla sen toimialoilla. Stockmannin neljä liiketoimintaryhmää ovat tavarataloryhmä, autoryhmä, etäkauppaa harjoittava Hobby Hall -ryhmä sekä muotikaupan myymäläketju Seppälä. Stockmann toimii Suomessa, Venäjällä, Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

Stockmann-konsernin perusarvot

TULOSHAKUISUUS

Harjoitamme liiketoimintaa rahan ansaitsemiseksi; kaiken toiminnan tulee tukea tätä päämäärää. Menestyminen tuloksenteoissa merkitsee osakkeenomistajille sijoituksen tuottavuutta, yritykselle liikumavapautta ja riskinottoa sekä yhteisiin päämääriin sitoutuneille hyvälle ihmisille arvostettua työtä ja mahdollisuutta kehittyä.

ASIAKASLÄHTÖISYYS

Ansaitsemme rahaa vain tuottamalla asiakkaan näkökulmasta todellisia ja kilpailijoita parempia etuja, jotka kokonaisuutena johtavat korkeaan asiakas-tyytyväisyyteen ja kiinteisiin asiakas-suhteisiin. Kilpailukykyinen hinnoittelu, luotettava laatu ja hyvä asiakaspalvelu

ovat keskeisiä edellytyksiä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

TEHOKKUUS

Toimimalla kilpailijoita paremmin kasvatamme myyntiä ja saavutamme korkean kustannustehokkuuden sekä hyvän pääoman käytön tehokkuuden.

SITOUTUMINEN

Menestymme ymmärtämällä kaikissa toiminnissa Stockmannin yhteisten ja oman yksikön menestystekijöiden merkityksen ja sitoutumalla yhteisiin tavoitteisiin.

IHMISTEN ARVOSTUS

Arvostamme ihmisten kykyä sitoutua, ottaa hallittuja riskejä ja saada aikaan tuosta. Palkitsemme onnistumisen.

AVAINLUKUJA

		1998	1999	2000	2001	2002
Myynti	milj.euroa	1 461,4	1 583,9	1 467,9	1 537,6	1 582,3
Liikevaihto	milj.euroa	1 216,5	1 319,6	1 220,5	1 281,9	1 315,3
Henkilöstökulut	milj.euroa	161,2	166,9	164,8	179,0	184,9
Osuus liikevaihdosta	%	13,3	12,6	13,5	14,0	14,1
Voitto ennen satunnaisia eriä	milj.euroa	61,2	86,7	41,2	51,2	68,6
Investoinnit käyttöomaisuuteen	milj.euroa	85,8	64,1	45,1	31,1	25,8
Osuus liikevaihdosta	%	7,0	4,9	3,7	2,4	2,0
Taseen loppusumma	milj.euroa	752,0	773,6	746,8	728,2	752,7
Osakepääoma	milj.euroa	86,4	86,4	102,8	102,8	102,8
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	milj.euroa	970,1	777,1	559,0	696,0	710,1
Osingot	milj.euroa	43,2	30,8	30,6	30,6	45,9 *
Osinko/osake, osakeantikorjattu	euro	0,84	0,60	0,60	0,60	0,90 *
Tulos/osake, osakeantikorjattu	euro	0,97	1,14	0,55	0,68	0,97 **
Omavaraisuusaste	%	65,1	65,3	67,2	69,5	69,7
Oman pääoman tuotto	%	11,1	11,8	5,6	6,9	9,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,9	15,8	8,4	9,8	12,6

*) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Osinkoehdotus on 0,70+0,20 euroa/osake.

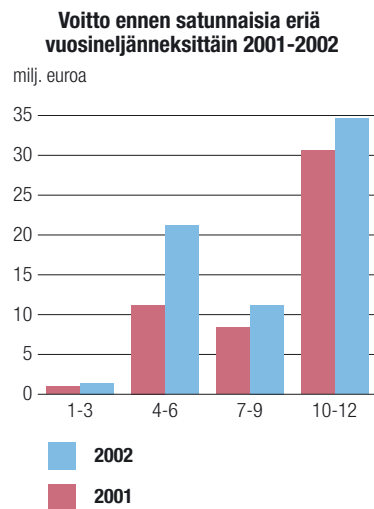
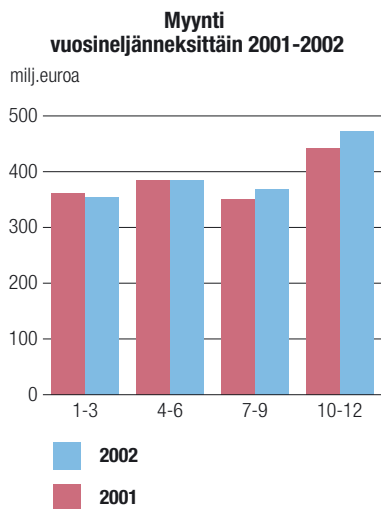
**) Vuoden 2002 luvuissa on huomioitu optioiden laimennusvaikutus.

MYynti VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN 2001–2002, milj. euroa

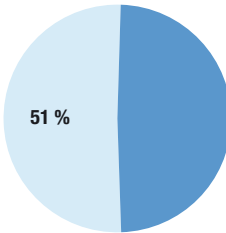
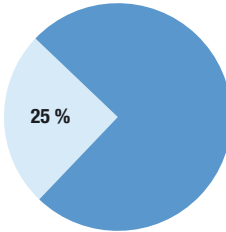
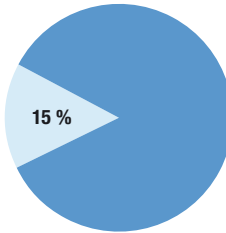
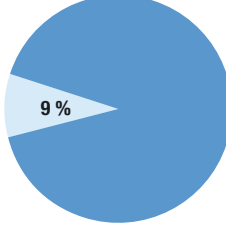
	Q1 2001	Q2 2001	Q3 2001	Q4 2001	Q1 2002	Q2 2002	Q3 2002	Q4 2002
Tavarataloryhmä	166,6	174,5	173,0	241,2	181,7	188,1	183,4	258,0
Autoryhmä	103,8	119,6	93,2	92,8	90,5	106,4	98,5	103,4
Hobby Hall -ryhmä	63,5	56,7	50,2	66,9	57,1	56,2	53,5	70,2
Seppälä-ryhmä	26,7	34,0	33,6	40,8	25,7	33,8	33,3	39,9
Kiinteistöt	6,1	6,1	6,0	5,9	6,4	6,8	6,0	4,7
Eliminoinnit	-5,9	-6,3	-5,8	-5,8	-6,3	-6,2	-5,4	-3,4
Konserni	360,7	384,8	350,2	441,9	355,1	385,2	369,3	472,7

LIIEVOITTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN 2001–2002, milj. euroa

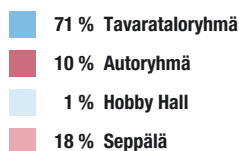
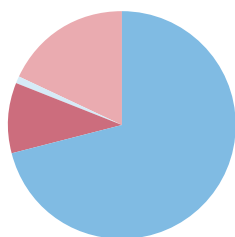
	Q1 2001	Q2 2001	Q3 2001	Q4 2001	Q1 2002	Q2 2002	Q3 2002	Q4 2002
Tavarataloryhmä	-0,5	8,1	4,7	21,8	-1,1	7,2	6,0	27,7
Autoryhmä	0,9	0,9	1,3	0,1	1,0	1,4	1,9	1,0
Hobby Hall -ryhmä	-1,2	-1,4	0,3	6,7	-0,7	0,9	-0,7	1,0
Seppälä-ryhmä	-5,0	2,1	1,0	3,6	-2,0	4,4	2,0	6,0
Kiinteistöt	4,3	4,4	3,7	3,8	4,5	4,4	4,0	3,6
Liiketoiminnan muut tuotot	6,3	0,0	0,2	0,4	1,7	7,1	0,0	0,0
Eliminoinnit	-4,6	-4,4	-3,4	-8,0	-4,0	-5,2	-3,6	-6,6
Konserni	0,2	9,7	8,0	28,4	-0,7	20,2	9,7	32,7

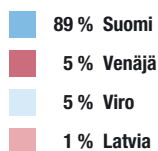
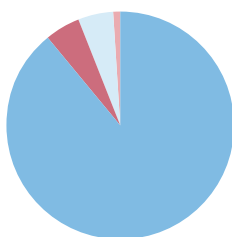
LIIKETOIMINTARYHMÄT LYHYESTI

RYHMÄT JA JOHTO	TARJONTA	TOIMIPAIKAT	OSUUS STOCKMANNIN MYYNISTÄ
TAVARATALORYHMÄ Jukka Hienonen	Tarjoaa asiantuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima hyviä tuotteita kilpailukykyisin hinnoin.	• 6 tavarataloa, 5 Akateemisen Kirjakaupan myymälää, Zara-myymlää ja 2 Stockmann Beauty -myymälää kotimaassa • Tavaratalo Tallinnassa • Tavaratalo Moskovassa • Erikoisliike Moskovassa ja 2 erikoisliikettä Pietarissa	811,1 milj. euroa
AUTORYHMÄ Esa Mäkinen	Tarjoaa erittäin laajan merkki- ja mallivalikoiman korkealuokkaisia autoja. Luotettavan laadun ja asiakaspalvelun merkitys korostuu huolto- ja varaosapalveluissa.	• 11 toimipistettä pääkaupunkiseudulla: Ford-, Volkswagen- ja Audi-myynti, laaja vaihtoautovalikoima sekä huolto- ja korjaamopalvelut • Toimipiste Turussa: Ford-myynti sekä huolto- ja korjaamopalvelut • Toimipiste Tampereella: Mitsubishi- ja Skoda-myynti, laaja vaihtoautovalikoima sekä huolto- ja korjaamopalvelut	398,9 milj. euroa
HOBBY HALL -RYHMÄ Henri Bucht	Tarjoaa helpon, luotettavan ja miellyttävän vaihtoehdon laatu- tuotteiden edulliseen ostamiseen. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaa-ajan tuotteita.	• Suomen suurin postimyyntiyritys ja johtava online-kauppapaikka, 5 myymälää Suomessa: Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Tampereella • Viron suurin postimyyntiyritys, online-kauppapaikka, 2 myymälää Tallinnassa • Latvian suurin postimyyntiyritys • Postimyyntiyritys Liettuassa	237,1 milj. euroa
SEPPÄLÄ-RYHMÄ Heikki Väänänen	Tarjoaa asiakkailleen naisten, miesten ja lasten vaatteita sekä kosmetiikkaa järkevin hinnoin. Mallistot perustuvat omaan tuotesuunnitteluun ja omiin merkkeihin. Seppälän osaamisen perusta on perustuotteiden ja trendituotteiden oikea yhdistelmä.	• Suomen ja Viron suurin muotikaupan ketju • 128 myymälää Suomessa • 14 myymälää Virossa	132,7 milj. euroa

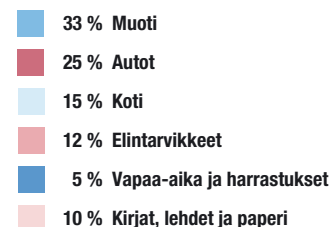
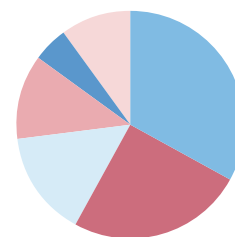
Liikevoiton jakautuminen liiketoimintaryhmittäin

Myynti markkina-alueittain

Myynti tuotealueittain

TAMMIKUU

- Stockmann avasi Vantaan Tikkurilassa Kehä III:n varrella uuden täyden palvelun Ford-autotalon ja rengaspalvelupisteen sekä tavaratalojen Outlet-lyöntomyymälän.

HELMIKUU

- Stockmann vietti helmikuun 1. päivänä 140-vuotisjuhlaansa työn merkeissä.
- Tärkeimmille kanta-asiakkaille lanseerattiin uusi Stockmann Exclusive -kortti. Monia erityisetuja tarjoavan Exclusive-kortin saamisen edellytyksenä ovat tietyt suuruiset vuosiotot. Tällä hetkellä ostoraja on 2 000 euroa.
- Riian tavaratalon rakennustyöt käynnistyivät kaupungin keskustassa. Kiinteistön kokonaispinta-ala on 32 000 neliometriä, josta Stockmannin tavaratalon myyntipinta-alaa on 11 000 neliometriä. Rakennus, johon sijoittuu myös mm. 14-salinen elokuvakeskus, valmistuu suunnitellussa aikataulussa syksyllä 2003.

MAALISKUU

- Moskovan tavarataloa laajennettiin 1 500 neliometrillä, jolloin sen myyntipinta-ala kasvoi yhteensä noin 6 500 neliometriin.

HUHTIKUU

- Stockmann-tilikortista tuli käypä maksuväline kaikissa Alkon myymälöissä.
- Stockmann avasi Helsingin Aleksanterinkadulla Suomen ensimmäisen Zara-myyvälän, jonka myyntipinta-ala on noin 1 600 neliometriä.

TOUKOKUU

- Hobby Hall avasi uuden, myyntipinta-alaltaan noin 1 400 neliometrin suuruisen myymälän Helsingin Herttoniemessä.
- Hobby Hall avasi Rocca al Maren kauppakeskuksessa Tallinnassa uuden myymälän, jonka myyntipinta-ala on runsaat 1 000 neliometriä.
- Hobby Hallin Vantaan Tammiston myymälää laajennettiin 650 neliometrillä. Laajennuksen jälkeen sen myyntipinta-ala on 2 000 neliometriä.

KESÄKUU

- Riian tavaratalon peruskivi muurattiin.
- Hobby Hall täytti 40 vuotta.

- Pääomien vapauttamiseen tähtäävän strategiansa mukaisesti Stockmann myi Hobby Hallin käytössä olevat Vantaalla sijaitsevat logistiikkakiinteistöt Nordea Henkivakuutus Suomi Oy:lle. Stockmann vuokrasi myydyt kiinteistöt uudelta omistajalta Hobby Hallin käyttöön pitkäaikaisin vuokrasopimuksin.

HEINÄKUU

- Akateemisen Kirjakaupan Helsingin keskustan myymälän laajennus valmistui. Se käsitti yhden lisäkerroksen eli noin 500 neliometriä uutta myyntipinta-alaa.

ELOKUU

- Stockmann teki Polar Kiinteistöt Oyj:n ja Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennian kanssa esisopimuksen tilojen vuokraamisesta Stockmann-tavaratalolle kauppakeskus Jumbon suunnitellusta laajennusosasta Vantaalla. Tavaratalon myyntipinta-alaksi on suunniteltu noin 11 000 neliometriä. Hankkeen arvioidaan valmistuvan vuonna 2005.
- Stockmann teki saksalaisen SPAG:n venäläisen tytäryhtiön ZAO Znamenskajan kanssa esisopimuksen tavaratalon avaamisesta Pietarin keskustassa ajanmukaisessa liikekeskuksessa. Kaupungin pääkadun Nevski Prospektin varrella sijaitsevan tavaratalon pinta-alaksi on suunniteltu noin 8 000 neliometriä ja valmistumisajankohdaksi vuotta 2005.

SYYSKUU

- Stockmannin hallitus hyväksyi suunnitelman erittäin merkittävistä Helsingin tavaratalon laajennus- ja muutostöistä. Suunnitelman mukaan tavaratalon kaupallisia tiloja laajennetaan noin 10 000 neliometrillä sekä muuttamalla nykyisiä muussa käytössä olevia tiloja kaupalliseen käyttöön että rakentamalla uutta tilaa. Tavaratalolle rakennetaan myös täysin uudet tavarankäsittely- ja huoltotilat sekä yhteydet uusiin asiakaspaikoihin. Laajennuksen jälkeen tavaratalon myyntipinta-ala on noin 50 000 neliometriä. Projektille, jonka kaavaillaan valmistuvan vuonna 2007, on annettu nimeksi "Kaikkien aikojen Stockmann".
- Itäkeskuksen tavaratalon Herkku-

osaston uudistus valmistui. Osaston yhteydessä avattiin myös Alkon myymälä.

- Stockmannin Mitsubishi-Skoda-automyynnin loputtua Lauttasaaren toimiloissa kesäkuussa avattiin samoissa tiloissa syyskuussa Audi-, Volkswagen- ja Ford-autojen huoltopiste sekä rengaspalvelu.

LOKAKUU

- Espanjalainen Inditex-yhtymä ja Stockmann allekirjoittivat sopimuksen, jonka mukaan Stockmann sai Zara-muotimyymäläketjun franchise-oikeudet koko Venäjän federaation alueelle. Venäjän ensimmäinen Zara-myymäälä, jonka pinta-ala on noin 1 800 neliometriä, avataan Mega-kauppakeskuksessa Moskovassa keväällä 2003.
- Stockmann tiedotti avaavansa keväällä 2003 uudet Zara-myymälät Helsingin Itäkeskukseen ja Turun keskustassa sijaitsevaan Hansakortteliin.
- Hobby Hall käynnisti toimenpideohjelman, jonka tavoitteena oli kannattavuuden parantaminen noin 6 miljoonan euron kustannussäästöjen avulla.

MARRASKUU

- Stockmann Beauty-kosmetiikkaketjun ensimmäiset myymälät avattiin kauppakeskus Triossa Lahden keskustassa sekä kauppakeskus Jumbossa Vantaalla.
- Hobby Hallin postimyynnin koemarkkinointi Liettuassa käynnistyi.
- Stockmannin hallitus hyväksyi konsernin uuden ympäristöpolitiikan.

JOULUKUU

- Tavarataloryhmän johtaja, kauppatieteiden maisteri Jukka Hienonen nimitettiin konsernin varatoimitusjohtajaksi 1.1.2003 alkaen. Hienosen operatiivinen vastuualue tavarataloryhmän johtajana säilyi ennallaan. Toisena Stockmannin kahdesta varatoimitusjohtajasta ja toimitusjohtajan sijaisena jatkaa entisessä tehtävässään Hobby Hallin toimitusjohtaja, kauppatieteiden maisteri Henri Bucht.

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

YHTIÖKOKOUS

Stockmann Oyj Abp:n vuoden 2003 varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 25.3.2003 klo 16.00 Finlandia-talon Konserttisalissa Helsingissä, Karamzininkatu 4.

Yhtiökokoukseen on ilmoittauduttava viimeistään 20.3.2003 klo 16.00 puh. (09) 121 3955 tai sähköpostitse yhtiokokous@stockmann.fi.

Yhtiökokoukseen on oikeutettu osallistumaan osakkeenomistaja, joka on viimeistään 14.3.2003 merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osaksluetteloon.

Myös osakkeenomistajalla, jonka osakkeita ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen, jos osakkeenomistaja oli rekisteröity yhtiön osakerekisteriin ennen 28.9.1994. Tässä tapauksessa osakkeenomistajan on esitettävä yhtiökokouksessa osakekirjansa tai muu selvitys siitä, että osakkeiden omistusoikeutta ei ole siirretty arvo-osuusjärjestelmään.

OSINGON MAKSU

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2002 jaetaan osinkoa 0,70 euroa osakkeelta sekä yhtiön 140-vuotisjuhlan kunniaksi lisäosinkona 0,20 euroa osakkeelta eli yhteensä 0,90 euroa osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämät osingot maksetaan osakkaalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä 28.3.2003 on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään osaksluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osingot maksetaan täsmäytysajan päätyttyä 4.4.2003.

HENKILÖ- JA OSOITETIETOJEN MUUTOKSET

Osakkeenomistajien osoitteenmuutokset pyydämme ystävällisesti ilmoittamaan pankkiin tai Suomen Arvopaperikeskukseen sen mukaan, missä osakkeenomistajalla on arvo-osuustili.

TALOUSINFORMAATIOTA STOCKMANNILTA

Stockmann julkaisee vuonna 2003 seuraavat taloudelliset tiedotteet:

- Tammi-maaliskuun osavuositiedot 24.4.2003
- Tammi-kesäkuun osavuositiedot 12.8.2003
- Tammi-syyskuun osavuositiedot 28.10.2003

Näiden tiedotteiden lisäksi julkistamme yksiköiden kuukausittaisen myynnin.

Taloudelliset tiedotteet julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Stockmannin kaikki pörssitiedotteet löytyvät julkaisupäivänä Internet-osoitteesta <http://www.stockmann.fi>.

SIJOITTAJAYHTEYDET:

Sähköposti investor.relations@stockmann.fi

TIEDOTETILAUKSET:

*Stockmann, Tiedotusosasto,
PL 220, 00101 Helsinki
Pubelin (09) 121 3089
Faksi (09) 121 3153
Sähköposti* info@stockmann.fi

TIETOA STOCKMANNISTA SIOJITUSKOHTENA

Saamamme tiedon mukaan alla mainitut analyttikot seuraavat omasta aloitteestaan Stockmannin kehitystä. Lista voi olla puutteellinen. Stockmann ei vastaa analyttikkojen arvioista.

AKTIA SECURITIES

Sabah Samaletdin
Kalevankatu 4, 00100 Helsinki
Puh. 010 247 5000

ALFRED BERG/ABN AMRO

Kluuvikatu 3, 00100 Helsinki
Puh. (09) 228 321

D.CARNEGIE AB FINLAND BRANCH

Kim Nummelin
Eteläesplanadi 12, 00130 Helsinki
Puh. (09) 61 87 11

CONVENTUM PANKKIIRILIIKE OY

Ritva Karling
Kaivokatu 12 A, 00100 Helsinki
Puh. (09) 231 231

CREDIT AGRICOLE INDOSUEZ CHEUVREUX

Frans Hoyer
St Helen's, 1 Undershaft
London EC3P3DQ
Puh. +44 (0) 207 621 5100

DEUTSCHE BANK GLOBAL EQUITIES

Mattias Karlkjell
Stureplan 4 A
114 87 Stockholm
Puh. +46 8 463 5519

ENSKILDA SECURITIES AB

Mika Mikkola
Eteläesplanadi 12, 00130 Helsinki
Puh. (09) 616 289 00

EVLI PANKKI OYJ

Mika Karppinen
Aleksanterinkatu 19 A, 00100 Helsinki
Puh. (09) 476 690

FIM PANKKIIRILIIKE OY

Jari Westerberg
Pohjoisesplanadi 33 A, 00100 Helsinki
Puh. (09) 6134 6217

HANDELSBANKEN CAPITAL MARKETS

Tom Skogman
Aleksanterinkatu 11, 00100 Helsinki
Puh. 010 444 2752

MANDATUM PANKKIIRILIIKE OY

Pia Maljanen
Eteläesplanadi 8
00130 Helsinki
Puh. 010 236 4707

NORDEA SECURITIES

Juha Iso-Herttua
Fabianinkatu 29 B
00100 Helsinki
Puh. (09) 12341

OPSTOCK OY

Jari Räisänen
Teollisuuskatu 1 B
00510 Helsinki
Puh. (09) 404 739

Tulos parani strategian mukaisesti

Taloudellinen kasvu oli Suomessa vuonna 2002 ennustettua hitaampaa. Kuluttajien luottamus oman taloutensa kehittymiseen pysyi kuitenkin korkeana, vaikka notkahtikin jonkin verran syksyn aikana. Talouskasvu Baltiassa ja Venäjällä oli selvästi Suomea nopeampaa.

Kotimarkkinoiden yleisestä kehityksestä huolimatta Stockmann-konserni saavutti kaikki keskeiset tavoitteensa. Kaikki liiketoimintaryhmät Hobby Hallia lukuun ottamatta paransivat merkittävästi toiminnallista tulostaan. Eistrategisista kiinteistöistä luopumiseen tähtäävän kiinteistöstrategian toteuttamista jatkettiin myymällä muun muassa Hobby Hallin käytössä olevat logistiikkakiinteistöt, jonka vuoksi myös liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat jonkin verran. Konsernin voitto ennen satunnaisia eriä oli 68,6 miljoonaa euroa eli kolmanneksen parempi kuin edellisenä vuonna. Sijoitetun pääoman tuotto nousi 9,8 prosentista 12,6 prosenttiin ja liikevoitto 3,6 prosentista 4,7 prosenttiin. Vaikka luvut jäivät vielä alle pitkän

aikavälin taloudellisten tavoitteiden, joita ovat 15 prosentin sijoitetun pääoman tuotto ja 5 prosentin liikevoittomarginaali, on suunta oikea ja tavoitteiden saavuttaminen realistista alkuperäisen aikataulun mukaisesti vuonna 2004.

Stockmann-konsernin myynti oli viime vuonna 1,58 miljardia euroa. Myynti kasvoi 44,7 miljoonaa euroa eli 3 prosenttia, vaikka Seppälän toiminta Ruotsissa lopetettiin helmikuuhun mennessä ja neljästä autoryhmän Mitsubishi-Skoda-autotalosta luovuttiin loppuvuoden 2001 ja kevään 2002 aikana.

TAVARATALORYHMÄ, AUTOKAUPPA JA SEPPÄLÄ TULOSVETUREINA

Tavarataloryhmä jatkoi vakuuttavaa menoaan uusperustannan aiheuttamista rasitteista huolimatta. Ryhmän myynti kasvoi selvästi, ja edellisenä vuonna tehty ennätystulos koheni 17 prosenttia. Toiminta kehittyi myönteisesti sekä kotimaassa että ulkomailla. Ulkomaantoinnin osuus ryhmän myynnistä nousi jo 15 prosenttiin.

Autokaupan kokonaismarkkinat kasvoivat uusien henkilöautojen osalta noin 7 prosenttia. Stockmannin autoryhmän selkeänä tavoitteena oli kannattavuuden kääntäminen nousuun. Tässä onnistuttiin erinomaisesti. Vaikka autoryhmä luopui neljästä autotalosta ja kokonaismyynti jäi hieman alle edellisen vuoden, se teki historiansa parhaan liikevoiton. Sijoitetun pääoman tuotto parani ja nousi 13,5 prosenttiin. Uusien autojen tilauskanta kasvoi loppuvuonna voimakkaasti ja muodostaa hyvän pohjan vuoden 2003 tulokselliselle toiminnalle.

Etäkaupan kokonaismarkkinoiden kappalemääräiset toimitukset supistuvat Suomessa vuoden aikana 7,5 prosenttia. Saman suuntainen kehitys tapahtui myös Virossa ja monissa muissa Euroopan maissa. Vaikka Hobby Hallin myynti kehittyi selvästi markkinoita paremmin, se jäi selvästi aikaisempia ennusteita pienemmäksi. Tästä syystä myös ryhmän tulos jäi selvästi tavoitetta ja edellisen vuoden tulosta pienemmäksi. Hobby Hallista on tullut etäkaupan

markkinajohtaja jo kolmessa maassa, ja sen Internet-kauppa on myynniltään Suomen suurin. Verkkomyynnin kasvava osuus on kuitenkin pääosin ollut siirtymää perinteisestä postimyynnistä. Tämän vuoksi yhtiön kustannusrakenne on liian raskas, ja tilanteen korjaaminen edellyttää toiminnan voimakasta tehostamista. Yhtiössä onkin käynnistetty ohjelma, jonka tavoitteena on säästää 6 miljoonan euron kustannussäästöt vuoden 2003 aikana.

Konsernin suurin ilonaihe vuoden aikana oli Seppälän tuloksen reipas parantuminen ja yhtiön nousu takaisin Suomen kannattavimpien vähittäiskaupan yksiköiden joukkoon. Myynti Suomessa ja Virossa kasvoi, ja myyntikate parani uudistetun osto- ja valikoimastrategian ansiosta huomattavasti. Kun myös kustannukset olivat hyvin hallinnassa eikä Ruotsissa lopetettu toiminta enää rasittanut tulosta, nousi liikevoitto kuusinkertaiseksi ja sijoitetun pääoman tuotto 52,4 prosenttiin.

KANNATTAVA KASVU STRATEGIAN YDIN

Konsernin strategiana on lähivuosien aikana kasvaa kannattavasti sekä kotimaassa että Baltian ja Venäjän alueilla. Suomessa kasvu tulee tapahtumaan pääosin tavarataloryhmän toimesta. "Kaikkien aikojen Stockmann" -projektiksi ristitty Helsingin tavaratalon laajennus- ja muutoshanke, joka tuo noin 10 000 neliometriä uutta kaupallista tilaa sekä uudet logistiikka- ja paikoitus-tilat, on 90 miljoonan euron kustannusarvioineen yhtiön historian suurin yksittäinen investointi sitten tavaratalon rakentamisen. Kauppakeskus Jumbon laajennusosaan avautuu pääkaupunkiseudun neljäs Stockmann-tavaratalo vuonna 2005. Myös Zara- ja Stockmann Beauty -ketjujen laajentuminen tuo lisävolyymia Suomessa.

Baltian maiden liittyminen EU:n jäseniksi vuonna 2004 ja Venäjän talouden

myönteinen kehitys merkitsevät näiden markkina-alueiden painoarvon lisääntymistä myös Stockmann-konsernin sisällä. Tavarataloryhmä on saanut Zaran franchising-oikeudet koko Venäjän federaation alueelle, ja ensimmäinen myymälä Moskovaan avataan helmimaaliskuun vaiheessa. Pietariin avataan suunnitelmien mukaan Stockmann-tavaratalo vuonna 2005, ja Venäjän markkinoilla on potentiaalia useampienkin tavaratalojen avaamiseen erityisesti Moskovassa. Stockmannin liiketoimintaryhmistä ainoastaan autoryhmän strategia ei tähtää ulkomaille laajentumiseen. Sen sijaan Hobby Hall on etäkaupan markkinajohtaja paitsi Suomessa, myös Virossa ja Latviassa, ja se on avannut toiminnan Liettuassa. Seppälä on Viron suurin vaatetuskaupan myymäläketju, jonka suunnitelmissa on aloittaa toiminta Latviassa tämän vuoden aikana. Sekä Hobby Hallin että Seppälän osalta Venäjä on selvä strateginen mahdollisuus laajentumiselle. Strategiamme mukaan viiden vuoden kuluttua noin kolmannes konsernin myynnistä tulee ulkomailta.

LISÄOSINKO JUHLAVUODELTA

Konsernin myönteinen tuloskehitys, vahva taserakenne ja hyvä kassavirta antavat tulevasta investoinneista huolimatta mahdollisuuden jatkaa hyvän osingon maksamista. Hallituksen esityksen mukainen 0,70 euron osinko ja yhtiön 140-vuotisjuhlavuodelta maksettava 0,20 euron lisäosinko ovat tästä konkreettisena osoituksena.

Vaikeasta pörssivuodesta huolimatta yhtiön osakekannan markkina-arvo kasvoi vuoden aikana noin kaksi prosenttia ja oli vuoden päättyessä 710,1 miljoonaa euroa, kun Helsingin pörssin HEX-portfoliaindeksi laski samanaikaisesti lähes 17 prosenttia. Mielenkiinto yhtiön osaketta kohtaan kasvoi, josta osoituksena 23,2 prosenttia kaikista B-

osakkeista vaihtoi omistajaa vuoden aikana. Myös ulkomaalaisomistuksen osuus kasvoi selvästi, vaikka jäikin edelleen vaatimattomalle tasolle. Yhtenä konsernin tulevaisuuden tavoitteena on omistaja-arvon myönteinen kehitys.

TAVOITTEENA TULOKSEN PARANTAMINEN 2003

Konsernin tulos on kahtena peräkkäisenä vuotena parantunut yhteensä lähes 70 prosenttia. Vaikka taloudelliset näkymät jatkuvat epävarmoina, on tavoitteena edelleen parantaa tulosta valitun strategian mukaisesti. Erityisesti Hobby Hallin tuloksen odotetaan tervehdyttämishojelman seurauksena kääntyvän selvään nousuun. Konsernin tavoitteena on, että voitto ennen satunnaisia eriä on vuonna 2003 parempi kuin edellisellä vuonna.

Omasta puolestani ja koko liikkeenjohton puolesta haluan kiittää asiakkaitamme meitä kohtaan osoitetusta luottamuksesta ja koko konsernin hienoa henkilöstöä erinomaisista suorituksista vuoden 2002 aikana.

Helsingissä 12.2.2003

Hannu Penttilä

Lasse Koivu

Erkki Etola

Erik Anderson

Eva Liljebloom

Kari Niemistö

Christoffer Taxell

Henry Wiklund

Jan Nordqvist

Lea Musone

HALLITUS

PUHEENJOHTAJA

Lasse Koivu

(s. 1943), diplomiekonomi, toimitusjohtaja, Föreningen Konstsamfundet rf. Hallituksen jäsen vuodesta 1991, erovuorossa keväällä 2003.

OSAKKEET B 1 675

VARAPUHEENJOHTAJA

Erkki Etola

(s. 1945), diplomi-insinööri, toimitusjohtaja, Oy Etola Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1981, erovuorossa keväällä 2005.

OSAKKEET A 1 841 676, B 991 587

Erik Anderson

(s. 1943), varatuomari. Hallituksen jäsen vuodesta 2001, erovuorossa keväällä 2004.

OSAKKEET B 5 067

Eva Liljebloom

(s. 1958), kauppatieteiden tohtori, professori, Svenska Handelshögskolan. Hallituksen jäsen vuodesta 2000, erovuorossa keväällä 2003.

OSAKKEET A 243, B 832

Kari Niemistö

(s. 1962), kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Selective Investor Oy Ab. Hallituksen jäsen vuodesta 1998, erovuorossa keväällä 2004.

OSAKKEET A 2 546 622, B 1 131 075

Christoffer Taxell

(s. 1948), oikeustieteen kandidaatti, ministeri. Hallituksen jäsen vuodesta 1985, erovuorossa keväällä 2003.

OSAKKEET A 2 250, B 2 255

Henry Wiklund

(s. 1948), kamarineuvos, toimitusjohtaja, Svenska litteratursällskapet i Finland rf. Hallituksen jäsen vuodesta 1993, erovuorossa keväällä 2005.

OSAKKEET A 720, B 2 107

HENKILÖSTÖN EDUSTAJAT

HALLITUKSESSA 1.4.2002 – 31.3.2003

Jan Nordqvist

(s. 1969), kauppatieteiden maisteri, taloushallinnon järjestelmäpäällikkö.

Henkilöstön edustaja hallituksessa Stockmannin ylempien toimihenkilöiden valitsemana.

Lea Musone

(s. 1942), myyjä, Itäkeskuksen tavaratalo. Henkilöstön edustaja hallituksessa yhtiövaltuuskunnan valitsemana.

TILINTARKASTAJAT

Krister Hamberg

(s. 1943), diplomiekonomi, KHT, Stockmannin varatilintarkastaja vuodesta 1988 ja varsinainen tilintarkastaja vuodesta 1995.

Wilhelm Holmberg

(s. 1950), kauppatieteiden maisteri, KHT, Stockmannin varsinainen tilintarkastaja vuodesta 2000.

VARATILINTARKASTAJA

KPMG Wideri Oy Ab

KONSERNIN JOHTO

Hannu Penttilä

Henri Bucht

Jukka Hienonen

Pekka Vähähyppä

Esa Mäkinen

Heikki Väänänen

Jukka Naulapää

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Hannu Penttilä

(s. 1953), varatuomari, toimitusjohtaja.

OSAKKEET A 105, B 124

OPTIOT 1997: 26 858, 2000: 150 000

Henri Bucht

(s. 1951), kauppatieteiden maisteri, varatoimitusjohtaja vastuualueenaan Hobby Hall -ryhmä.

OSAKKEET A 130, B 66

OPTIOT 1997: 12 000, 2000: 100 000

Jukka Hienonen

(s. 1961), kauppatieteiden maisteri, varatoimitusjohtaja vastuualueenaan tavarataloryhmä.

OSAKKEET A 1 600, B 4 500

OPTIOT 1997: 11 768, 2000: 100 000

Pekka Vähähyppä

(s. 1960), kauppatieteiden maisteri, talousjohtaja.

OSAKKEET B 1 000

OPTIOT 1997: 6 000, 2000: 80 000

Esa Mäkinen

(s. 1959), kauppatieteiden maisteri, autoryhmän johtaja.

OPTIOT 1997: 3 856, 2000: 80 000

Heikki Väänänen

(s. 1958), ekonomi, Seppälä Oy:n toimitusjohtaja.

OSAKKEET B 2000

OPTIOT 1997: 3 856, 2000: 80 000

Jukka Naulapää

(s. 1966), oikeustieteen kandidaatti, yhtiön lakimies, johtoryhmän sihteeri.

OPTIOT 1997: 6 170, 2000: 20 000

Hallituksen jäsenten ja johdon osake- ja optio-omistuksena on ilmoitettu heidän henkilökohtaisesti omistamansa sekä heidän määräysvallassaan olevien yhteisöjen ja holhouksessaan olevien henkilöiden omistamat Stockmann Oyj Abp:n osakkeet ja optiot 31.12.2002 lukuun ottamatta mahdollisia vuoden 1999 kanta-asiakasoptioita, joita oli hallituksen jäsenten omistuksessa yhteensä 973 kpl ja konsernin johtoryhmän jäsenten omistuksessa yhteensä 727 kpl. Tietoja Stockmannin osakkeista ja optioista on vuosikertomuksen sivulla 41.

”Me oltiin frendejä jo päiväkodissa ja vannotaan, että vielä mummoinkin ollaan ystävättäret ja kuljetaan joka päivä kimpassa kaupungilla: laitetaan hiukset kuntoon, meikit kohdalleen, treffataan Stockan kellon alla, pelleillään, istutaan tuntitolkulla kahvilla, uskoudutaan toisillemme. Ystävyysden pieniä hetkiä, joista ei ikinä luovuta!”

Tavaratalojen kehitys jatkui vakaana

Tavarataloryhmän arvonlisäverollinen myynti oli 811,1 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 7 prosenttia. Ryhmän liikevaihdoksi muodostui 679,3 miljoonaa euroa.

Maailmantalouden synkentyneisiin näkymiin verrattuna kulutuskysyntä tavarataloryhmän markkina-alueilla Suomessa, Venäjällä ja Baltiassa jatkui hyvänä. Suomalaisten usko henkilökohtaisen taloutensa kehitykseen oli selvästi parempi kuin EU-alueella keskimäärin. Euron myötä syntynyt matala ja vakaa korkotasoa sekä verraten tasaisena pysynyt työllisyys ovat luoneet talouteen ennustettavuutta, joka on pitänyt positiivista talouskehitystä yllä kotimarkkinoilla.

Kotimaan tavaratalojen ja Akateemisten Kirjakauppojen myynti oli 680,9 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 33,4 miljoonaa eu-

roa eli 5 prosenttia. Voimakkain vuositason kasvu (7 prosenttia) saavutettiin Helsingin Itäkeskuksen tavaratalossa. Helsingin keskustan, Tapiolan ja Turun tavaratalojen ympäristössä käynnissä olleet rakennustyöt haittasivat myyntiä jossain määrin, minkä vuoksi niiden myynti jäi tavoitteista.

Ulkomaantoimintojen myynti kasvoi 14 prosenttia 122,5 miljoonaan euroon, ja niiden osuus koko tavarataloryhmän myynnistä nousi 15 prosenttiin. Venäjällä kuluttajien ostovoima kasvoi 10 prosenttia, ja varsinkin Pietarissa kasvu oli matalan lähtötason vuoksi selvästi tätäkin ripeämpää. Tavarataloryhmän myynti Venäjällä oli 80,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 16 prosenttia. Hinnoitteluväläkkä Venäjällä käytettävissä Yhdysvaltain dollareissa mitaten kasvu oli 18 prosenttia. Virossa kuluttajien ostovoima kasvoi 7 prosenttia, ja

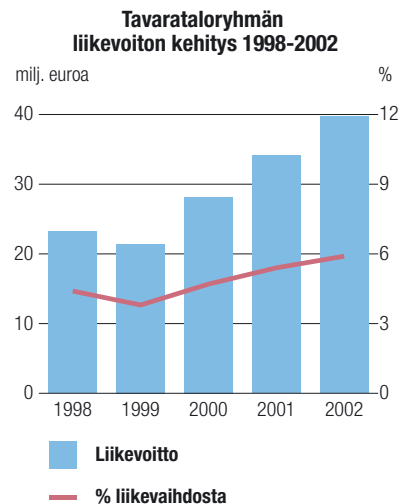
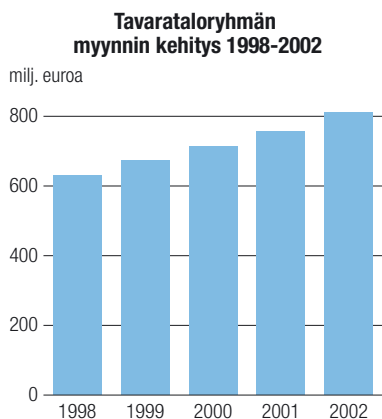
Talinnan tavaratalon myynnin kasvu puolestaan oli 9 prosenttia.

VARASTOJEN JA KUSTANNUSTEN HALLINTAA

Markkinoiden kasvun ollessa yleisen talouskehityksen vuoksi hidasta oli toiminnan painopiste katteen ja kustannusten hallinnassa. Tavaratalojen suhteellinen myyntikate parani edelleen ja oli nyt 39,4 prosenttia. Tämä oli suureksi osaksi varastotalouden ansiota: tarkalla ostotoiminnalla pystyttiin pitämään varastot kurissa ja alennusmyynteihin jäävän tavaran määrä kohtuullisena. Valuuttatermiinien ansiosta dollarin kurssilaskun vaikutukset ulkomaantoimintojen tulokseen jäivät vähäisiksi.

Kustannusten kasvua kotimaassa pyrittiin hillitsemään entistä tarkemmalla työ-

Stockmannin tavaratalot Helsingin keskustassa ja Itäkeskuksessa, Espoon Tapiolassa, Oulussa, Tampereella ja Turussa sekä viisi tavaratalopaikkakunnilla sijaitsevaa Akateemisen Kirjakaupan myymälää tarjoavat asian- tuntevaa ja hyvää palvelua miellyttävässä ympäristössä. Menestyksen perusta on ainutlaatuisen laaja valikoima hyviä tuotteita kilpailukykyisin hinnoin. Ulkomaantoimintoihin kuuluvat tavaratalot Tallinnassa ja Moskovassa sekä yksi erikoisliike Moskovassa ja kaksi Pietarissa. Tavarataloryhmän uusia aluevaltauksia ovat kosmetiikkaketju Stockmann Beauty sekä maailman huippumuotia edustava Zara.

AVAINLUVUT

TAVARATALORYHMÄ, milj. euroa	2002	2001	muutos %
Myynti	811,1	755,4	7
Osuus Stockmannin myynnistä, %	51,3	49,1	
Liikevoitto	39,7	34,1	17
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,0	19,0	
Sijoitettu pääoma	189,0	179,2	5
Investoinnit	10,1	19,0	
Henkilöstö 31.12.	6 243	6 120	2
Myyntipinta-ala, m ²	115 087	110 329	4

"Kaikkien aikojen Stockmann" -projektin myötä Helsingin tavaratalon kaupalliset tilat laajenevat mm. yläkerroksiin rakennettavalla lasikatteisella torilla.

Platinanvärinen Stockmann Exclusive -kortti sai innostuneen vastaanoton.

Parhaat asiakkaat tarttuivat Exclusive-ostospäivien tarjoamaan etuun yli odotusten, ja päivämyynti moninkertaistui.

vuorosuunnittelulla kohdistamalla työtunteja asiakasmäärää vastaavaksi. Myös muita kustannuksia ja investointeja sopeutettiin vastaamaan markkinoiden hitaamman kasvun olosuhteita. Kulujen kasvun jäädessä 7 prosenttiin ja myyntikatteen kasvua (9 prosenttia) pienemmäksi nousi ryhmän liikevoitto 39,7 miljoonaan euroon. Vuonna 2001 saavutettu ennätystulos, 34,1 miljoonaa euroa, ylitettiin siis 5,6 miljoonalla eurolla ja 17 prosentilla.

Tavarataloryhmän liikevoitto parani sekä kotimaassa että ulkomailla. Ryhmän yksiköistä ainoastaan uusimmat eli Oulun tavaratalo, Stockmann Beauty ja Zara-myymäälä jäivät toiminnan ollessa vielä alkutaipaleella liiketulokseltaan tappiollisiksi. Ulkomaantoimintojen kaikki yksiköt tekivät positiivisen liiketuloksen.

SUURYKSIKÖITÄ JA ULKOMAISIA KETJUJA

Vähittäiskaupan rakennemuutoksessa on viime vuosina ollut kaksi vallitsevaa suuntausta. Kauppa ja asiakkaat ovat hakeutuneet kohti suurempia yksikkökokoja, ja samalla ulkomaisten yritysten määrä on merkittävästi lisääntynyt. Useiden ketjujen taustalla on vahva kansainvälinen emoyhtiö, jolla on sekä toimiva liiketoimintakonsepti että valmiutta maksaa uusille markkinoille tunkeutumisesta syntyvät kustannukset. Tulijoiden joukossa on ollut erittäin nopeasti kannattavaan liiketoimintaan päässeitä yrityksiä. Vuoden 2002 aikana kävi kuitenkin yhä selvemmin ilmi, että monien Suomeen rantautuneiden yritysten

tulos on jäänyt kauas kannattavuustason alapuolelle. Monille tämä on merkinnyt laajenemissuunnitelmien uudelleenarviointia, ja Suomen markkinoilta vetäytyjiäkin on nähty. Kiristynyt kilpailu on kaikille alan yrityksille haaste, mutta erityinen ongelma se on niille, joiden konsepti ja tuloksenteekoky eivät ole kunnossa. Alalla on odotettavissa menneitä vuosia enemmän liikehdintää yrityskauppojen, luopumisten ja liikepaikkojen vaihtumisen muodossa.

MUOTIKAUPAN RYTMII KIIHTYY

Tuotteiden elinkaaret vähittäiskaupassa ovat lyhentyneet. Erityisesti tämä koskee muotia. Asiakkaat haluavat omaksua uutuudet tuoreeltaan ja ovat myös valmiit maksamaan kunnan hinnan, kunhan tavaralla on oikeaa ja se on tarjolla oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Koko hankintaketjulta edellytetään tässä prosessissa paljon entistä suurempaa reagoitinopeutta ja myös kykyä ennakoita tulevat tarpeet. Vähittäiskaupan ja teollisuuden välisen tietojen vaihdon on oltava avointa ja nopeaa. Myös riskien jakaminen hankintaketjuun osallistuvien kesken on saanut uusia muotoja, ja logistiikasta on tullut muotituotteisakin yhä keskeisempi kilpailukeino.

Muodin tarjonnan lisääntymisen ja monipuolistamisen seurauksena alan kauppa on odottanut volyymin kasvua. Suomi on EU-alueen peränpitäjä muodin kulutuksessa kotitaloutta kohden. Nuorten ostotottumukset ovat muuttumassa kohti eurooppalaista mallia, mutta aikuisväestö käyttää edelleen varsin vähäisen osan tuloistaan pukeutumiseen.

seen. Edes viime vuosikymmenen aikana tapahtunut elintason nousu ei ole merkittävästi muuttanut suomalaisten suhdetta pukeutumiseen. Sen sijaan väestön ikääntyminen ja yleisempikin suuntaus itsestään huolehtimiseen on tehnyt kosmetiikkakaupasta erään nopeimmin kasvavista vähittäiskaupan aloista Suomessa.

TAVARATALOKETJUN UUDISTUSTYÖT VALMIIT

Kun lähes kaikkien tavaratalojen myyntitulat pysyivät jotakuinkin samansuuruisina kuin edellisellä vuonna, olivat myynnin kasvuluvut varsin maltillisia. Helsingin keskustan ja Tapiolan tavaratalojen myynti pysyi edellisen vuoden tasolla, mitä selittävät osaltaan molempien lähiympäristössä suoritettavat mittavat rakennustyöt. Pääkaupunkiseudulla uuden kauppakapasiteetin rakentaminen on vaikuttanut eniten näiden kahden suurimman kotimaan tavaratalon myyntiin. Sen sijaan Itäkeskuksen tavaratalo kasvatti myyntiään 7 prosenttia. Tampereen ja Turun tavaratalot kasvoivat molemmat 4 prosentin vauhdilla. Oulun tavaratalon myynti jäi ensimmäisenä täytenä toimintavuotena 36,6 miljoonaan euroon, mikä alitti investoinnista päätettäessä asetetun tavoitteen selvästi. Vuoden 2002 viimeisen neljänneksen kasvutahti Oulun tavaratalossa oli ketjun nopein, peräti 15 prosenttia, mikä vahvistaa uskoa alkuperäiseen myyntitavoitteeseen pääsystä, vaikka se tapahtuisikin muutaman vuoden viiveellä.

Itäkeskuksen tavaratalon Herku-osaston uudistuksen valmistuminen elokuussa,

Riian tavaratalo valmistuu suunnitellussa aikataulussa syksyllä 2003.

Itäkeskuksen tavaratalon oma uusi herkkukeittiö valmistaa ruoka-annoksia, salaatteja ja muita herkkuja asiakkaiden tarpeisiin.

Alkon myymälän avaaminen sen yhteydessä sekä joulukuussa tehty vuokrasopimus Alkon myymälän avaamisesta Tapiolan tavaratalon Herkun yhteyteen loivat lopulliset edellytykset yhtenäiselle ketjulle, jossa kaikki korkeatasoisen ruokautannon ainekset löytyvät saman katon alta. Stockmann on ainutlaatuisen Herkku-konseptinsa ja ammattitaitoisen henkilöstönsä ansiosta kyennyt edelleen kasvattamaan päivittäistavarakauppaansa selvästi alan yleistä kehitystä nopeammin. Stockmann Herkkujen myynnin 10 prosentin vuosikasvu oli poikkeuksellinen muutoin varsin stabiililla alalla. Stockmann aikoo jatkaa korkealuokkaisen ruokakaupan kehittämistä omaksumalla edelleenkin uusia ajatuksia maailmalta sekä tuomalla niitä suomalaisen kuluttajan arkeen ja juhlaan. Herkkujen koko toiminnanohjausjärjestelmä uusittiin vuoden aikana, ja ensimmäisiä konkreettisia hyötyjä tästä voidaan odottaa nähtävän vuoden 2003 aikana parantuvan kierron ja kannattavuuden muodossa.

MARKKINOINTI OMISSA KÄSISSÄ

Stockmann-tavaratalojen markkinointiviestintää on edelleen kehitetty sisäisen talotoimiston resurssein.

Tavarataloryhmä kokee markkinointiviestinnän niin keskeiseksi osaksi omaa ydinosaamistaan, että sen tekemistä ei ole annettu yhdenkään ulkopuolisen mainostimiston hoitoon. Näin toimien päästään erittäin hyvään kustannustehokkuuteen, ja viestintä asiakkaille muodostaa selvästi tunnistettavan, pitkäjänteisesti rakennetun

Stockmann-mielikuvan. Parhaiten tämä tulee esiin säännöllisessä kanta-asiakasmarkkinoinnissa sekä vuodesta toiseen menestyvissä kampanjoissa.

Kanta-asiakkaiden yhteenlaskettu määrä vuoden lopussa oli 850 000. Heistä 725 000 oli Suomessa. Uutena aluevaltauksena Stockmann-tilikortti käy ainoana kaupan omana korttina maksuvälineeksi myös Alkon myymälöissä. Kanta-asiakkuuden kehittäminen syvensi asiakassuhteita lähes 90 000:een kortinhaltijaan Virossa ja 35 000:een Venäjällä. Vuoden 2001 lopulla aloitettiin yhdessä Radiolinjan kanssa uudentyyppisen mobiilipalvelupaketin, Stockmann Dialin, tarjoaminen Stockmannin kanta-asiakkaille. Paketin kysyntä täytti sille asetetut odotukset, ja Dial-asiakkaat pääsivät hyödyntämään vain heille tarkoitettuja erikoistarjouksia. Tulevaisuudessa Stockmann haluaa olla eturivissä kehittämässä tuotteita ja palveluja, joissa matkaviestinteknologia ja vähittäiskauppa löytävät toisensa asiakkaita hyödyttävällä tavalla.

Stockmann on tietoisesti pysynyt kanta-asiakkuuden kehittämisessä bonuspistejärjestelmien ulkopuolella, koska se ei usko niiden mainittavasti vaikuttavan asiakkaiden ostosten keskittämiseen, ja järjestelmän kustannukset muodostuvat väistämättä korkeiksi. Sen sijaan kanta-asiakkaille tarjotaan valikoituja ajankohtaisia etuja, joiden lisäarvo asiakkaalle on merkittävä. Tämä on edelleen nostanut keskioستosta ja parantanut ostosuokollisuutta. Helmikuussa lanseeratun Stockmann Exclusive -kortin haltijoille on tarjolla kaksi kertaa vuodessa erityinen os-

tospäivä, jolloin he saavat 10 prosentin alennuksen lähes koko tavaratalon valikoimasta.

Parhaat edellytykset uusien asiakassuhteiden synnyttämiseen tarjoutuvat jo legendaarisiksi muodostuneilla Hulluilla Päivillä. Neljän päivän aikana myynti noin nelinkertaistuu normaalitasosta. Vuonna 2002 löytiin jälleen kaikki entiset ennätykset. Syksyn Hulluilla Päivillä kasvu edellisestä vuodesta oli peräti 11 prosenttia. Hulluista Päivistä on kiistatta muodostunut Suomen merkittävin yksittäinen vähittäiskaupan kampanja, jonka kasvua lukuisten kopioiden syntyminen tuntuu vain vahvistavan.

KAIKKIEK AIKOJEN STOCKMANN

Syyskuussa yhtiön hallitus päätti lähteä toteuttamaan vuosia suunniteltua Helsingin tavaratalon laajennushanketta ja jätti asiaa koskevan asemakaavan muutoshakemuksen kaupungin viranomaisten käsiteltäväksi. "Kaikkien aikojen Stockmanniksi" nimetyn hankkeen kustannusarvio on 90 miljoonaa euroa, ja sen yhteydessä Helsingin tavaratalon myyntipinta-alaa on tarkoitus kasvattaa peräti 10 000 neliometriä. Helsingin Stockmann on jo nykyisellä 40 500 neliometrin myyntipinta-alallaan ja 393 miljoonan euron vuosimyyntillään (vuokralaiset mukaan lukien) Euroopan kuudenneksi suurin tavaratalo. Sen pahimmat pullonkaulat ovat vanhentuneet logistiikkatilat, ahdas Herkku-osasto, riittämätön paikoituskapasiteetti sekä ahtaat käytävät. "Kaikkien aikojen Stockmann" -projektin mittava investointiohjelma tarjoaa ratkaisut kaikkiin näihin ongelmiin. Mikäli asemakaavan muutospro-

Tyylikäs ja näyttävä myymälä on oleellinen osa Zaran konseptia.

Helsingin keskustan Akateemisen Kirjakaupan uusi kolmas kerros on saanut paljon kiitosta. Tilat uudistettiin myymäläkäyttöön rakennuksen suunnittelijan Alvar Aallon bengessä.

sessi saadaan käsitellyksi noin vuodessa, olisi rakennustoimintaan mahdollista päästä käsiksi alkuvuonna 2004. Rakennustöiden porrastamisella pystytään kaupalliselle toiminnalle aiheutuvat haitat saamaan varsin vähäisiksi, mutta samalla varsinainen rakennusaika venynee noin kolmeen vuoteen.

KASVU HAETTAVA KANSAINVÄLISTYMISESTÄ

Ulkomaantoimintojen kasvu kiihtyi edellisestä vuodesta ja oli jälleen selvästi nopeampaa kuin kotimaassa. Venäjän ja Baltian kansantalouksien alhainen lähtötaso mahdollistaa pitkäksi aikaa nopeamman myynnin kasvun kuin kotimarkkinoilla. Venäjällä talous on saanut korkeasta öljyn hinnasta nousuvirettä, mutta vielä merkittävämpi kasvusyky on odotettavissa venäläisen pääoman alkaessa hiljalleen palata kotimaisiin investointeihin. Toimintaympäristö Venäjällä on osoittanut joitakin stabiiloitumisen merkkejä, ja muun muassa verotuksessa on nähtävissä halu muuttaa toimintatapoja järkipäisempään suuntaan. Vaikka maa on edelleen joka suhteessa korkean riskin aluetta ja jokapäiväisessä toiminnassa on huomattavasti ylimääräisiä kitkatekijöitä, on Venäjä kuitenkin Stockmannin liiketoiminnan suurin potentiaalinen kasvualue. Kolmentoista vuoden keskeytymätön toiminta on tuottanut Stockmannille Venäjällä merkittävää etumatkaa: muun muassa kaksi kolmasosaa Moskovan ja Pietarin talousalueiden yhteensä 15 miljoonasta asukkaasta tunnistaa yrityksen.

Viron taloudellinen ja poliittinen integroituminen länteen on edelleen jatkunut voimakkaana, ja maa liittyy muiden Baltian ja Itä-Euroopan maiden joukossa EU:hun toukokuussa 2004. Liberaali talouspolitiikka on tehnyt Virosta houkuttelevan investointikohteen ja mm. muuttanut Tallinnan katukuvan perusteellisesti muutamassa vuodessa. Vähittäiskaupan kilpailu on kiristynyt yllättävän nopeasti ja varsinkin suomalaisille kauppayrityksille laajeneminen Viroon on ollut sekä pienen etäisyyden että kulttuurin ja kielen läheisyyden vuoksi helppoa.

UUDET YKSIKÖT AVASIVAT

Marraskuussa Stockmann avasi ensimmäiset Stockmann Beauty -kosmetiikkamyymälät Vantaalla kauppakeskus Jumbossa ja Lahdessa kauppakeskus Triossa. Tavoitteena on kehittää Stockmann Beautya menestyvä valtakunnallinen erikoisliikeketju nopeasti kasvaville kosmetiikkamarkkinoille.

Vuoden 2002 alussa Stockmann perusti Vantaalle Kehä III:n tuntumaan erillisen Outlet-myymälän, joka on keskittynyt myymään pääosin tavaratalojen valikoimista yli jääneitä tuotteita edullisin hinnoin. Myymälän tunnuslause "Go Hunting" sai asiakkaat kiitettävästi liikkeelle, ja sen myynti ylitti ensimmäisenä vuonna selvästi budjetin. Kustannusrakenteeltaan kevyt Outlet on realisoitunut sesonkien jälkeisiä varastoja tehokkaasti ja auttanut siten merkittävästi tavarataloja myyntikatteen hallinnassa.

ZARA ETENEE SUOMESSA JA VENÄJÄLLÄ

Vuoden 2001 kesäkuussa Stockmann solmi espanjalaisen Inditex-yhtymän kanssa franchising-sopimuksen Zara-ketjun tuomisesta Suomeen. Ensimmäinen 1 600 neliömetrin Zara-muotimyymälä avattiin huhtikuussa 2002 Helsingin keskustaan Aleksanterinkadulle, vastapäätä Stockmannin pääsisäänkäyntiä. Vaikka Zara ei ketjun periaatteiden mukaisesti mainosta lainkaan, käynnistyi myymälän toiminta erittäin voimakkaasti, ja suomalaisetkin asiakkaat löysivät nopeasti Zaran trendikkään ja nopeakiertoisen muodin. Vuoden aikana ketjun kehittäminen sai jatkoa, kun solmittiin sopimukset Zara-myymälöiden avaamisesta Helsingin Itäkeskuksessa ja Turun Hansa-korttelissa. Lokakuussa 2002 Stockmann solmi franchising-sopimuksen myös Zaran viemisestä Venäjälle. Maan ensimmäinen Zara-myymäälä avautuu Moskovassa kauppakeskus Megassa helmimaaliskuun vaihteessa 2003. Zaralla on hyvät kasvumahdollisuudet Suomen suurimmissa kaupungeissa sekä Moskovassa ja Pietarissa.

SEURAAVAT TAVARATALO- PROJEKTIT ULKOMAILLE

Stockmann-tavaratalojen kilpailuetu perustuu valikoimien ylivoimaan ja laadukkaaseen palveluun miellyttävässä ostosympäristössä. Jotta tällainen tavaratalo voi toimia kannattavasti, sen ympäristössä on oltava riittävästi ostovoimaa ja mieluummin neljännesmiljoonan asukkaan asiakaspo-

Stockmannin Pietarin tavaratalo tulee sijaitsemaan edustavassa rakennuksessa erittäin keskeisellä paikalla.

Stockmann Beauty -myymälöiden onnistunut ilme ja ammattitaitoinen palvelu antavat hyvät edellytykset uuden kosmetiikkaketjun kehittämiseksi.

tentiaali, ja tavaratalon on saavutettava noin 50 miljoonan euron vuotuinen myynti. Viimeinen näiden edellytysten mukainen aukko Suomessa on ollut pääkaupunkiseudun pohjoisosissa. Elokuussa 2002 tehdyn esisopimuksen mukaan tämän aukon tulee täyttämään Vantaalle kauppakeskus Jumboon sijoittuva Stockmann-tavaratalo, joka suunnitelmien mukaan avataan syksyllä 2005. Tämän jälkeen Suomesta on vaikeaa löytää riittävän suurta asukaspotentiaalia nykyisen toimintakonseptin mukaiselle uudelle Stockmann-tavaratalolle.

Suomen lähialueilla Baltiassa ja Venäjällä vähittäiskaupan kehitys oli vuosikymmeniä pysähdyksissä, kunnes markkinatalouden muodostuminen 1990-luvulla käynnisti lyhyessä ajassa ennennäkemättömän voimakkaat investoinnit vähittäiskauppaan. Stockmann on nähnyt tässä kehityksessä suuren strategisen mahdollisuuden ja lähtenyt ensimmäisten joukossa perustamaan erikoismyymälöitä ja tavarataloja alueen suurimpiin kaupunkiin Moskovaan, Pietariin ja Tallinnaan. Seuraava uusi Stockmann-tavaratalo avaa ovensa asiakkaille Latvian pääkaupungissa Riiaassa syksyllä 2003.

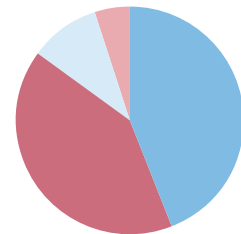
Pietarin keskustaan Nevski Prospektin varrelle rakennettavaan kauppakeskukseen sijoittuvasta pinta-alastaan 8 000 neliömetrin suuruudesta Stockmann-tavaratalosta on solmittu esisopimus. Tavaratalon on tarkoitus avautua loppuvuonna 2005. Kiinteistöihankkeen saksalaisen omistajayhtiön SPAG:n ja kansainvälisten rahoituslaitosten väliset projektin rahoitusneuvottelut ovat käynnissä. Tämänkin hankkeen jälkeen Stockmannilla on edelleen tarve löytää korkealuokkaisia kauppapaikkoja varsinkin Moskovasta, jonka 10 miljoonan asukkaan markkinat ja tiivis kaupunkirakenne tarjoavat kasvumahdollisuuksia tavaratalotoiminnalle vielä vuosiksi eteenpäin.

Yhteistyökumppaneilleen lisäarvoa, joka tiivistää suhdetta heidän kanssaan. Asettamalla kunnianhimoiset tavoitteet ja motivoimalla henkilökunta ylittämään aiemmat suorituksensa tavarataloryhmä uskoo pystyvänsä myös hitaan markkinakasvun oloissa tulostasonsa parantamiseen ja lukeutuvansa kannattavuudella mitaten Suomen vähittäiskaupan ja tavarataloalan eurooppalaisten kärkiyritysten joukkoon. Vaikka tulos on viime vuosina kohonnut nopeasti ja saavuttanut ennätysellisen tason kahtena vuonna peräkkäin, on tavoitteena edelleen liikevoiton parantaminen vuonna 2003.

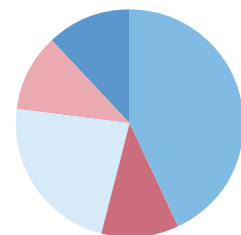
Yhteistyökumppaneilleen lisäarvoa

Yhteistyökumppaneilleen lisäarvoa, joka tiivistää suhdetta heidän kanssaan. Asettamalla kunnianhimoiset tavoitteet ja motivoimalla henkilökunta ylittämään aiemmat suorituksensa tavarataloryhmä uskoo pystyvänsä myös hitaan markkinakasvun oloissa tulostasonsa parantamiseen ja lukeutuvansa kannattavuudella mitaten Suomen vähittäiskaupan ja tavarataloalan eurooppalaisten kärkiyritysten joukkoon. Vaikka tulos on viime vuosina kohonnut nopeasti ja saavuttanut ennätysellisen tason kahtena vuonna peräkkäin, on tavoitteena edelleen liikevoiton parantaminen vuonna 2003.

Tavarataloryhmän myynnin jakautuminen yksiköittäin 2002

Tavarataloryhmän myynnin jakautuminen tuotealueittain 2002

”Tässä elämänvaiheessa vauhti vain tuntuu kiihtyvän. Urheiluharrastukset, ystävien tapaaminen ja mökkeily täyttävät kalenterin. Ja tietysti lastenlapset, joille tuli muuten jo luvattua, että ensi kesänä ajetaan Kolmårdenin kautta Legolandiin. Olo on onnekas, kun voi nyt tehdä asioita, joista eniten pitää, ja on mahdollisuus satsata elämän laatuun.”

Kehittämistä kannattavuuden ehdoilla

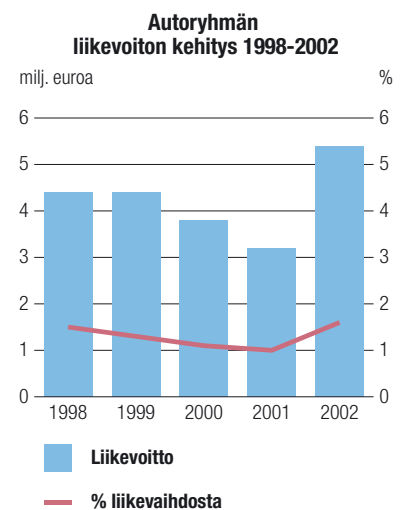
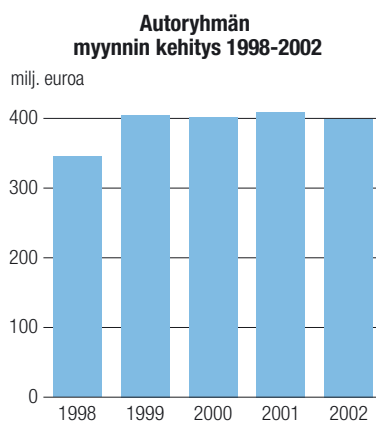
Autoala odotti uusien henkilöautojen kappalemääräisen myynnin vuonna 2002 olevan noin 100 000. Tämä olisi ollut selvästi vähemmän kuin edellisellä vuonna, jolloin myytiin 109 428 uutta henkilöautoa. Odotusten taustalla oli huoli merkittävistä muutoksista uusien autojen verorakenteesta, käytettyinä maahantuotavien autojen verotuksessa sekä autoalan kilpailua EU:n sisällä sääntelevässä ryhmäpoikkeusasetuksessa. Toteutunut myynti oli 117 034 autoa, jossa oli kasvua edellisestä vuodesta 7 prosenttia. Tämä oli alalle positiivinen yllätys, sillä verokeskusteluja käytiin koko syksyn ajan, ja hallitus teki esityksen autoverorakenteiden muutoksista

vasta vuoden viimeisinä päivinä. Kasvu kertoo ostopatoutumista henkilöautojen ostajien keskuudessa. Pakettiautojen rekisteröinnit olivat odotetusti edellisen vuoden tasolla: uusia pakettiautoja rekisteröitiin 12 891 eli 0,2 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Erityisesti yksityisten asiakkaiden halukkuus henkilöauton ostamiseen parantui. Pääkaupunkiseudulla henkilöautojen rekisteröinnit olivat elokuuhun asti edellistä vuotta alhaisemmalla tasolla, mutta kasvu loppuvuonna oli niin vahvaa, että koko vuoden rekisteröintimäärä oli 4,4 prosenttia korkeampi kuin edellisellä vuonna. Yrityksille ja yhteisöille rekisteröitiin pääkaupunkiseudulla 6 prosenttia vä-

hemmän autoja kuin edellisellä vuonna. Yksityisten asiakkaiden osalta rekisteröintien kasvu oli peräti 16 prosenttia. Yritysaustomyynnin keskittyminen voimakkaasti pääkaupunkiseutuun näkyi muuta maata vaimumpana markkinakehityksenä.

Stockmannin autoryhmä oli noin 24 prosentin osuudellaan uusien autojen kaupan selvä markkinajohtaja pääkaupunkiseudulla. Sen edustamista merkeistä Volkswagen kasvatti pääkaupunkiseudulla myyntiään kappalemäärissä mitattuna toiseksi eniten. Audi ylsi kaikkien aikojen parhaaseen myyntivolyymiin. Fordin myynti jäi edellisen vuoden lukemista hieman ja sijoittui pääkaupunkiseudulla Volkswagenin

Stockmannin autoryhmä palvelee asiakkaitaan pääkaupunkiseudulla yhdessätoista toimipisteessä, automerkkeinä Audi, Ford ja Volkswagen. Turun talousalueella autoryhmä edustaa Fordia ja Tampereella Mitsubishia sekä Skodaa. Autoryhmän vahvuuksia ovat palveluhenkinen alan ammattilaisista koostuva organisaatio, korkealaatuiset tuotteet ja monipuoliset palvelut. Menestys perustuu vuosien varrella rakennettuihin hyviin asiakassuhteisiin ja luotettavaan toimintaan.

AVAINLUVUT

AUTORYHMÄ, milj. euroa	2002	2001	muutos %
Myynti	398,9	409,4	-3
Osuus Stockmannin myynnistä, %	25,2	26,6	
Liikevoitto	5,4	3,2	66
Sijoitetun pääoman tuotto, %	13,5	5,4	
Sijoitettu pääoma	39,7	59,2	-33
Investoinnit	0,6	1,1	
Leasing-omaisuuden muutos	-0,8	0,0	
Henkilöstö 31.12.	736	731	1

Urheilullisen Audi S4:n voima välittyy tiehen quattro-nelivedon avulla. Audi S4 on saatavana sekä Sedan-mallina että linjakkaana Avant-versiona.

Volkswagen laajentaa mallistoaan myös maastoautoihin. Volkswagen Touareg on maastureiden huippua.

Ford Transit Connect on Vuoden pakettiauto 2003.

jälkeen kolmanneksi suosituimmaksi henkilöautomerkiksi. Turussa Ford säilytti asemansa alueen toiseksi suosituimpana automerkinä. Tampereen toimipiste ylsi käytettyjen autojen myynnissä merkittävään 64 prosentin kasvuun uusien autojen myynnin jäädessä edellisen vuoden tasolle. Lauttasaaren toimipisteen automyynnin loputtua kesäkuussa on Tampereen autotalo nyt ainoa Mitsubishi- ja Skoda-autoja markkinoiva Stockmannin autoryhmän toimipiste.

Autoryhmä toimitti yhteensä 8 965 uutta autoa, mikä oli 7,7 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2001. Vaihdoautoja myytiin 7 917 (vähennystä 8,6 prosenttia). Uusia autoja Ford-tuotelinja luovutti 4 327 (vähennystä 13 prosenttia), Volkswagen-tuotelinja 3 554 (lisäystä 14,8 prosenttia), Audi-tuotelinja 819 (lisäystä 19 prosenttia) ja Mitsubishi-Skoda-tuotelinja 265 (vähennystä 72 prosenttia). Autoryhmän euromääräinen myynti oli 398,9 miljoonaa euroa, missä on vähennystä 10,5 miljoonaa euroa eli 3 prosenttia. Suurin myynnin laskuun vaikuttanut tekijä oli Mitsubishi-Skoda-tuotelinjasta luopuminen pääkaupunkiseudulla ja Turussa. Ryhmän liikevaihto päättyi 328,3 miljoonaan euroon, kun se edellisellä vuonna oli 337,2 miljoonaa euroa.

Kannattavuutta kyettiin parantamaan muun muassa vaihtoautotoimintoja tehostamalla. Erityistä huomiota kiinnitettiin varastojen kokoon ja ikärakenteseen. Autoryhmän sitoutuneen pääoman

tuotto parani edellisen vuoden 5,4 prosentista 13,5 prosenttiin. Haasteellisesta markkinatilanteesta ja pienentyneestä myynnistä huolimatta liikevoittoa kyettiin parantamaan edellisen vuoden 3,2 miljoonasta eurosta 5,4 miljoonaan euroon. Euromääräinen liikevoitto oli autoryhmän kaikkien aikojen paras.

MENESTYKSELLISIÄ KANTA-ASIAKASKAMPANJOITA

Uusia autoja koskeneita kuukauden pituisia kanta-asiakastarjouksia oli vuoden aikana kuusi kertaa. Lisäksi autoryhmä oli syksyllä ensimmäistä kertaa mukana Exclusive-kanta-asiakkaille suunnatussa yhden päivän mittaisessa ostoetukampanjassa, joka osoittautui erittäin menestyksekkääksi. Kanta-asiakkaille suunnattuja vaihtoautokampanjoita oli yhteensä kolme. Tämän lisäksi autoiluun sekä auton käyttöön liittyvien varusteiden ja tarvikkeiden kanta-asiakastarjouksia oli kuukausittain.

Autoryhmä oli mukana sekä kevään että syksyn Hulluilla Päivillä.

ORGANISAATIOMUUTOKSILLA TEHOA TOIMINTAAN

Vuoden 2002 aikana tehtyjen organisaatiomuutosten jälkeen autoryhmässä on yksi organisaatiotaso aiempaa vähemmän, ja päätöksenteon painopistettä on siirretty toimipisteisiin. Tavoitteena on varmistaa kilpailun kiristyessä riittävä pää-

töksenteon nopeus ja kaikkien toimipaikojen aktiivinen kehittäminen ajan vaatimusten mukaisiksi. Jokaisen toimipisteen tavoitteena on kasvaa kannattavasti.

KEHITYSTYÖTÄ KASVUN VARMISTAMISEKSI

Marraskuussa autoryhmä lanseerasi uudet, ajanmukaiset Internet-sivut. Uusilla sivuilla on kiinnitetty erityistä huomiota joustaviin huoltoajan varausmahdollisuuksiin sekä vaihtoautosivuihin. Laaja vaihtoautovalikoima on nähtävissä nelivärisenä ja ajantasaisena. Auton etsijä voi antaa tiedot haluamastaan autosta erityiseen vaihtopalveluun, joka lähettää sähköpostitse välittömästi ilmoituksen toivomusten mukaisen auton löytymisestä. Päivittäisten kävijöiden määrä nousi uusien sivujen myötä keskimäärin 2 000:een.

Yritysautojen myynnin tueksi lanseerattiin syksyllä Stockmann Leasing, joka perustuu autoryhmän edustamiin vahvoihin tuotemerkeihin ja sen tarjoamaan kokonaispalveluun. Stockmannin palvelutuote poikkeaa muista vastaavista konsepteista siten, että siihen sisältyy aina sijaisauto huoltojen ajaksi sekä renkaiden säilytyspalvelu. Lisäksi autoryhmä perusti yhdessä muiden Helsingin Autoalan Liikkeiden Yhdistyksen jäsenliikkeiden kanssa "Yritysautot.com"-palvelun, joka tarjoaa pääkaupunkiseudun yritysten käyttöön kaikkia automerkkejä koskevan sähköisen palvelukanavan.

Uusi iso Superb-malli jatkaa Skodan 60 vuoden takaisia perinteitä edustusautojen valmistajana.

Mitsubishin uudistunut keskiluokan tilafarmari Space Star mukautuu moniin tarpeisiin – turvallisuudesta, taloudellisuudesta ja muotoilusta tinkimättä.

LISÄÄ HUOLTOKAPASITEETTIA

Huollon kapasiteettia on kasvatettu vuodesta 1996 alkaen vuosittain. Huoltokapasiteetin kasvun ansiosta oli normaalin huollon varausaika vuoden 2002 aikana keskimäärin alle viikon, mikä nostaa Stockmannin kilpailukykyä erityisesti pääkaupunkiseudulla.

Vuoden 2002 alussa valmistui Tikkurilan Ford-toimipisteen yhteyteen kaikkia automerkkejä palveleva vauriokorjaamo ja rengaspalvelu. Syksyllä aloitti Lauttasaaren piste voimakkaasti kasvavan Ruoholahden alueen läheisyydessä vastaavalla konseptilla, pääkohderyhmänään kaikkien autoryhmän edustamien merkkien huoltoasiakkaat. Vuoden lopussa vahvistettiin Turun Ford-liikkeen yhteyteen tulevan vauriokorjaamon ja laajennetun huoltokorjaamon suunnitelmat. Laajennus otetaan käyttöön loppukevällä 2003.

Renkaiden säilytys oli vuonna 2002 nopeimmin kasvanut huollon oheispalvelu. Vuoden lopussa oli säilössä lähes 1 500 auton renkaat.

TAVOITTEENA KANNATTAVA KASVU

Uusien henkilöautojen kokonaismarkkinoiden arvioidaan ylittävän vuonna 2003 selkeästi vuoden 2002 tason, mikäli eduskunta heti alkuvuodesta hyväksyy hallituksen joulukuun lopussa tekemän ehdotuksen autoverorakenteen muutoksesta ja autoveron alennuksesta. Pakettiautojen myynnin

arvioidaan yltävän edellisen vuoden tasolle.

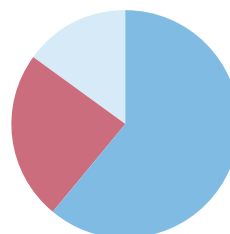
Vuoden 2003 aikana tullaan maahamme tuomaan ennätysmäärä käytettyjä autoja. Tuonti painottunee iäkkäämpiin, yli viisi vuotta vanhoihin autoihin. Vuodenvaihteessa tapahtunut uusien autojen hintojen alentuminen tulee pudottamaan vaihtoautojen hintatasoa kauttaaltaan, mikä omalta osaltaan vähentää uudehkojen käytettyjen autojen tuontia.

Lokakuun alusta lukien voimaan astuva uusi ryhmäpoikkeusasetus aiheuttaa kilpailun lisääntymistä myös autojen huolto- toiminnassa ja varaosien tuonnissa. Jotta autoliike voi menestyä tässä kilpailussa, sillä on oltava käytössään riittävä huoltokapasiteetti, joka on asiakaskunnan kannalta maantieteellisesti oikein sijoittunut. Myös erilaiset huollon oheispalvelut, kuten sijaisauto, lentohuoltopalvelu, nouto- huolto jne. tulevat olemaan tärkeässä roolissa asiakkaan valitessa huoltopaikkaansa.

Autoryhmän painopistealueita vuonna 2003 ovat edelleen pääoman käytön tehokkuus sekä laatu kaikissa asiakaspalveluprosesseissa.

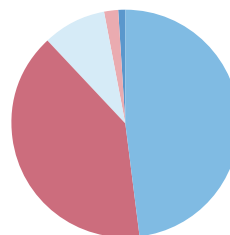
Autoryhmä hakee vuonna 2003 markkinaosuuksien kasvua toiminta-alueillaan. Erityistavoitteena on kasvattaa entisestään Stockmannin edustamien merkkien markkinaosuutta yritysautomyynnistä. Tavoitteena on parantaa edelleen sekä autoryhmän liiketoimintaan sitoutuneen pääoman tuottoa että liikevoittoa vuonna 2003.

Autoryhmän myynnin jakautuminen 2002

- 61 % Uudet autot
- 24 % Vaihtoautot
- 15 % Huoltotoiminnot

Autoryhmän myynnin jakautuminen merkeittäin 2002

- 48 % Ford
- 40 % Volkswagen
- 9 % Audi
- 2 % Skoda
- 1 % Mitsubishi

”Meille koti on kaiken ydin: vapaa-ajanviettopaikka numero yksi, jossa arki sujuu leppoisasti ja juhlatunnelmaan päästään helposti. Oikeastaan koti on harrastuskin; projekti, jossa jatkuvasti tehdään siitä yhä enemmän meidän näköistä. Ihan pienillä sisustusjipoilla ja uusilla elementeillä kodin ilme virkistyy yllättävästi. Kaikki lähtee osuvasta ideasta - ja sellaisia kyllä löytyy, kun tietää mistä etsii.”

Johtavalla etäkauppiaalla vaikea tulosvuosi

Hobby Hall -ryhmän myynti oli 237,1 miljoonaa euroa, joka on edellisen vuoden tasolla. Liikevaihto oli 198,1 miljoonaa euroa. Asiakkaille lähetettiin yhteensä 2,5 miljoonaa pakettia, mikä on 4 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Ryhmän liikevoitto, joka oli 0,5 miljoonaa euroa, jäi selvästi tavoitteesta ja edellisestä vuodesta. Edellisen vuoden liikevoittoon sisältyi vuosilta 1998-2000 takautuvasti saatu luottomyynnin korkotuottoon sisältyneen arvonlisäveron palautus, joka oli yhteensä 2,6 miljoonaa euroa.

Pääasiallinen syy Hobby Hall -ryhmän huonoon tulokseen oli se, että viime vuosien huomattavista liiketoiminnan kasvuun tähänneistä panostuksista huolimatta myynti jäi alle tavoitteen. Alkuvuonna myynnin kehitys oli erityisen vaatimatonta, mutta toisella vuosipuoliskolla se kuitenkin kasvoi 6 prosenttia edellisestä vuodesta. Koko vuoden tulosta rasittivat myös Helsingin Herttoniemen ja Tallinnan Rocca al Maren myymälöiden aloituskustannuk-

set sekä uusien asiakkaiden hankkimisesta aiheutuneiden luottotappioiden kasvu kaikilla markkina-alueilla.

Hobby Hall -ryhmässä toteutettiin vaihteittain organisaatorakenteen muutos, joka astui voimaan lokakuun alusta lukien. Sen tavoitteena oli siirtyä myyntikanavapohjaisesta organisaatiosta rakenteeseen, jossa toimintaa kehitetään entistä tiiviimmin yhtenä liiketoimintakokonaisuutena. Uusi toimintarakente korostaa liiketoiminnan asiakaslähtöistä monikanavatorjontaa, jolla myös parannettiin markkinoinnin tehokkuutta jo loppuvuoden aikana.

ETÄKAUPAN KOKONAISMARKKINAT LASKIVAT JYRKÄSTI

Suomen etäkaupan kokonaismarkkinat laskivat vuonna 2002 pakettimäärässä mitattuna 7,5 prosenttia. Ennakoimaton lasku oli poikkeuksellisen jyrkkä vuoden ensimmäisellä puoliskolla.

Etäkaupan kokonaismarkkinoiden sisäisen rakennemuutos jatkui Internet-kaupan

kasvattaessa edelleen osuuttaan kokonaismarkkinoista. Internet-kauppa ei ole kuitenkaan kasvanut Suomessa yhtä nopeasti kuin monissa muissa Länsi-Euroopan maissa. Sen osuus koko Suomen vähittäiskaupasta on ainakin toistaiseksi jäänyt vaatimattomaksi. Etäkaupan markkina-kehityksen Suomessa uskotaan olevan vakaana lähivuosina ja Internet-kaupan kasvattavan edelleen osuuttaan etäkaupan kokonaismarkkinoista.

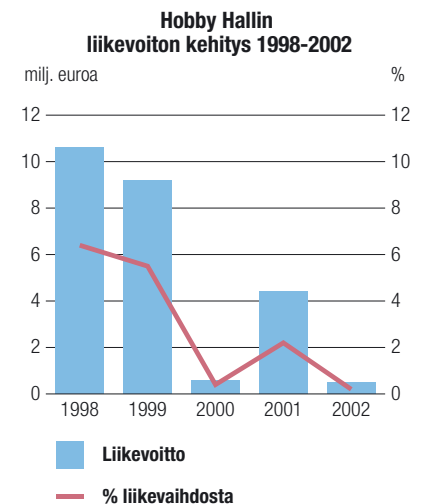
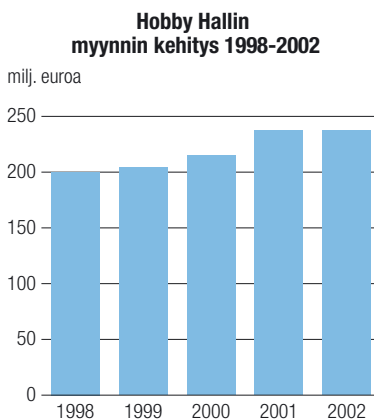
MARKKINAJOHTAJUUS SUOMESSA VAHVISTUI

Hobby Hall -ryhmän myynti Suomessa oli 195,8 miljoonaa euroa, joka on 3 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Hobby Hall vahvisti tästä huolimatta asemaansa etäkaupan markkinajohtajana Suomessa.

Tuotealueista parhaiten kehittyi kuntoiluun ja ulkoiluun liittyvien tuotteiden myynti, kun taas taloustavaroiden ja kodin tekstiilien myynti laski edellisestä vuodesta.

Alkusyksyn pääkuvasto oli kaikkien ai-

Hobby Hall tarjoaa asiakkailleen tuotteita ja palveluja kuvastojen, online-kauppapaikan sekä omien myymälöiden kautta. Valtaosa tarjonnasta on kodin ja vapaaajan tuotteita. Suomen, Viron ja Latvian markkinajohtaja tarjoaa yli 1,3 miljoonalle asiakkaalleen vaivattoman, luotettavan ja miellyttävän vaihtoehtona laatutuotteiden edulliseen ostamiseen. Toiminta Liettuassa käynnistyi vuoden 2003 alussa.

AVAINLUVUT

HOBBY HALL -RYHMÄ, milj. euroa	2002	2001	muutos %
Myynti	237,1	237,4	0
Osuus Stockmannin myynnistä, %	15,0	15,4	
Liikevoitto	0,5	4,4	-89
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,5	4,7	
Sijoitettu pääoma	103,1	95,3	8
Investoinnit	3,2	4,0	
Henkilöstö 31.12.	957	874	9

Hobby Hall on nyt etäkaupan markkinajohtaja Suomen ja Viron lisäksi myös Latviassa.

Uusi myymälä Rocca al Maren kauppakeskuksessa Tallinnassa avasi ovensa toukokuussa.

Hobby Hallin uusien toimintamaa on Liettua. Koemarkkinointi siellä alkoi marraskuussa 2002, ja toiminta käynnistyi vuoden 2003 alussa.

kojen paras syyskuvasto. Sen sijaan suppeammat hintavetoiset tarjouskuvastot olivat koko vuonna selkeä pettymys. Kuvastoissa pyritään jatkuvan kehittämisen myötä myös tulevaisuudessa tarjoamaan asiakkaille markkinoiden houkuttelevin vaihtoehto kustakin tuoteryhmästä; tekemään hyviä valintoja asiakkaan kanssa.

Joulumyynnin parhaina päivinä Helsingin asiakaspalvelukeskuksessa sekä marraskuussa 2001 avatussa Kuopion asiakaspalvelukeskuksessa otettiin vastaan yhteensä noin 10 000 puhelua päivässä. Syksyllä otettiin asiakaspalvelussa käyttöön uusi henkilöstösuunnittelujärjestelmä, joka mahdollistaa entistä asiakaslähtöisemmän ja kustannustehokkaamman toiminnan.

Joulumyynnissä panostettiin voimakkaasti kotinkuljetuspalvelun markkinoimiseen valtakunnallisena palvelumuotona. Marras-joulukuun kaikista puhelin- ja Internet-tilauksista noin 20 prosenttia toimitettiin asiakkaalle kotiin asti. Kotinkuljetuspalvelun uskotaan parantavan etäkaupan kilpailuasemaa merkittävästi. Pakettiliikenteen kustannustehokkuutta parannettiin Viinikkalan ja Tammiston logistiikkakeskusten toimintaa virtaviivaistamalla sekä kehittämällä yhteistyötä Suomen Postin kanssa.

ONLINE-MYYNTI KEHITTYI MYÖNTEISESTI

Internetin kautta tehtyjen tilausten määrä jatkoi kasvuaan ja oli 24,4 miljoonaa euroa. Internet-kauppa kasvoi edellisestä vuodesta 15 prosenttia, ja sen osuus Suomen myynnistä oli 12 prosenttia. Kasvua vauhditti erityisesti asiakasmäärän lisääntymi-

nen. Vuoden 2002 aikana online-kauppa paikassa kävi yli 100 000 ostavaa asiakasta. Keskiostos oli lähes kaksinkertainen puhelini- ja kuponkitilauksiin verrattuna eli noin 155 euroa.

Levari-levykaupan ja Meklari-huutokaupan jäädessä tavoitteistaan päätettiin niiden toiminta nykymuodossaan lopettaa alkuvuodesta 2003.

Digitelevisio ei ole vielä saavuttanut Suomessa sellaista käyttöastetta, että siihen liittyvä panostus kaupallisiin järjestelmäratkaisuihin olisi ollut taloudellisesti perusteltua. Online-kauppapaikkaa sekä mahdollisia uusia sähköisiä kaupallisia ratkaisuja kehitetään ja markkinoidaan jatkossa osana Hobby Hall -ryhmän monikanavatarjontaa.

MYYMÄLÄMYNTI SUOMESSA KASVOI

Hobby Hall -ryhmän Suomen myymälöiden yhteenlaskettu myynti oli 43,3 miljoonaa euroa. Kasvua edellisestä vuodesta oli 9 prosenttia. Lukuun sisältyy toukokuussa Helsingin Herttoniemessä avatun uuden noin 1 400 neliömetrin suuruisen myymälän myynti. Myymälöiden osuus Hobby Hall -ryhmän Suomen myynnistä oli 22 prosenttia.

Toukokuussa laajennettiin ja uudistettiin Vantaan Tammiston myymälä, jonka myyntipinta-ala on nyt noin 2 000 neliometriä. Samalla keskitettiin omat huoltotoiminnot Tammiston toimipisteeseen. Vuoden 2001 alussa avatun Tampereen myymälän myynti kehittyi erittäin hyvin; kasvua oli 24 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Lokakuussa tehtiin päätös Helsingin Hämeentien myymälän muuttamisesta

Outlet-myymäksi alkuvuonna 2003. Outlet myy alennettuina kuvastokampanjoista yli jääneitä sekä asiakkailta palautuksina tulleita tuotteita.

MYynti VIROSSA PIENENI

Hobby Hall -ryhmän myynti Virossa oli 25,9 miljoonaa euroa, mikä oli 12 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonnalla. Viron etäkaupan kokonaismarkkinoiden laskiessa voimakkaasti Hobby Hall piti ylivoimaisen markkinajohtajan asemansa pienentyneestä myynnistä huolimatta.

Toukokuussa avattiin Tallinnan Rocca al Maren kauppakeskuksessa Hobby Hallin myymälä, jonka myyntipinta-ala on noin 1 000 neliometriä. Tallinnan Toompuisten myymälä suljettiin, ja huolto sekä palautusosasto saivat siitä entistä laajemat toimitilat.

Loppuvuodesta tehtiin päätös Tallinnan Maakri-kadun myymälän muuttamisesta tammikuussa 2003 Outlet-myymäksi Helsingin Hämeentien myymälän mallin mukaisesti. Tallinnan Outlet-myymässä myydään myös Latvian palautustuotteita.

MARKKINAJOHTAJA LATVIASSA

Maaliskuussa 2001 käynnistetty posti-myynti Latviassa kehittyi varsin myönteisesti vuoden 2002 aikana. Latvian myynti oli 15,3 miljoonaa euroa, joka ylittää selvästi sekä edellisen vuoden myynnin että asetetut tavoitteet. Hobby Hall on nyt etäkaupan markkinajohtaja myös Latviassa.

Latviassa tehtiin vuoden aikana kuusi kuvastokampanjaa. Markkinoinnin painopiste oli edelleen asiakasmäärän kasvatta-

Vantaan myymälän laajennetut tilat antavat entistä paremmat mahdollisuudet tuotteiden esillepanolle.

Hobby Hall aloitti yhteistyössä Suomen Postin kanssa uuden valtakunnallisen kotiinkuljetuspalvelun, joka parantaa etäkaupan kilpailukykyä.

misessa. Vuoden lopussa asiakkaita oli jo yli 100 000.

POSTIMYYNTI ALKOI LIETTUASSA

Liettuassa toteutettiin koemarkkinointi loppuvuonna 2002 yhteistyössä Liettuan Postin kanssa. Varsinainen toiminta käynnistyi helmikuussa 2003 valtakunnallisella asiakashankintakuvastolla sekä sitä tukevalla televisiomainonnalla.

MITTAVA SÄÄSTÖOHJELMA TULOKSEN PARANTAMISEKSI

Lokakuussa päätettiin Hobby Hallissa käynnistää toimenpideohjelma, jonka tavoitteena on vuositasolla 6 miljoonan euron kustannussäästö. Tämä on noin 9 prosenttia

ryhmän kokonaiskuluista. Ohjelmaan sisältyi henkilöstön vähentäminen 80 henkilöllä, joista 59 henkilöä jouduttiin irtisanomaan. Lisäksi 34 henkilön työsuhde muutettiin osa-aikaiseksi. Henkilöstöön kohdistuvat toimenpiteet ajoittuivat pääosin vuoden 2003 alkuun.

Kulusäästöjä toteutetaan myös markkinointia tehostamalla sekä muuta toimintaa virtaviivaistamalla.

Säästötoimenpiteet on pyritty kohdistamaan siten, että asiakaspalvelun ja muun toiminnan korkea taso voidaan ylläpitää.

TULEVAISUUDEN HAASTEET

Hobby Hall -ryhmän keskeinen tavoite vuonna 2003 on liikevoiton ja sijoitetun

pääoman tuoton merkittävä parantaminen.

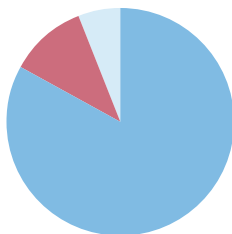
Tavoitteena on myös ylläpitää ylivoimainen markkinajohtajan asema Suomen ja Baltian etäkaupassa.

Liiketoiminnan kustannustehokkuutta parannetaan vuoden 2002 lopussa käynnistettyjen säästötoimenpiteiden mukaisesti. Myös tietohallinnon investointiohjelma tulee lähivuosina vaikuttamaan ryhmän toiminnan tehokkuuden parantamiseen.

Hobby Hallissa on käynnistetty selvitys mahdollisuuksista ja vaihtoehdoista postimyyntin aloittamiseksi Venäjällä lähivuosien aikana.

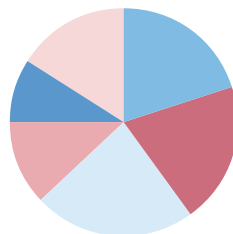
Ryhmän liikevoiton arvioidaan olevan vuonna 2003 merkittävästi parempi kuin vuonna 2002.

Hobby Hallin myynti markkina-alueittain 2002

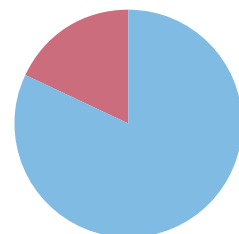
83 % Suomi
11 % Viro
6 % Latvia

Hobby Hallin myynti tuoteryhmittäin 2002

20 % Tekstiilit
20 % Kodinkoneet
23 % Elektroniikka
12 % Vaatetus
9 % Kuntoilu ja vapaa-aika
16 % Muut

Hobby Hallin myynnin jakautuminen myyntikanavittain 2002

82 % Etäkauppa
18 % Myymälät

” Se oli rakkautta ensi silmäyksellä! Ja rakkaus on kestänyt arjessakin – ehkä siksi, että ollaan niin samanlaisia ja kiinnostuneita samoista asioista: plärätään samat lehdet, tykätään samanhenkisestä muodista ja musiikista, harrastetaan samoja lajeja. Ja jopa shoppaillaan yhdessä – siitä tyttökaverit on kateellisia! ”

Kannattavuus palasi erinomaiseksi

Seppälä-ryhmän myynti kehittyi Suomessa ja Virossa suotuisasti ja oli 132,7 miljoonaa euroa. Kokonaismyynti jäi kuitenkin pienemmäksi kuin edellisenä vuonna, koska helmikuussa 2002 kannattamattomina lopetettujen Ruotsin toimintojen myynti on mukana vertailuluvussa. Ryhmän liikevaihto oli 109,2 miljoonaa euroa.

Vuonna 2001 käynnistetty toimenpideohjelma kannattavuuden parantamiseksi vietiin loppuun. Liikevoitto parani merkittävästi ja oli 10,4 miljoonaa euroa eli 8,6 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitetun pääoman tuotto prosentiksi muodostui 52,4.

Seppälä on Suomen suurin muotikaupan monimyymäläketju, joka tarjoaa asiakkailleen naisten, miesten ja lasten pukeutumista sekä kosmetiikkaa järkevin hinnoin. Mallistot perustuvat omaan tuotesuunnitteluun ja omiin merkkeihin. Seppälän osaamisen perusta on perustuotteiden ja trendituotteiden oikea yhdistelmä. Keskitetty ketjutoiminta takaa edulliset hinnat ja luotettavan laadun. 128 Suomen myymälän lisäksi Seppälällä on Virossa 14 myymälää.

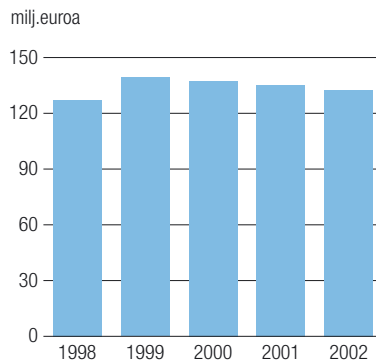
Seppälän tuloksen hyvä kehitys johtui useista eri osatekijöistä. Tärkein syy oli luonnollisesti se, että asiakkaat pitivät mallistoja onnistuneina. Seppälä on nopeuttanut tapaa muodostaa mallistonsa, ja tämän ansiosta asiakkaat ovat kokeneet Seppälän muotitarjonnan olevan ajan tasalla ja sen muodikkaustason nousseen. Myös tarjonnan ja kysynnän sopeuttaminen toisiinsa onnistui aiempaa paremmin. Tästä syystä alennuksella myytyjen tuotteiden osuus myynnistä pieneni, mikä paransi myyntikatetta. Kolmas eikä vähäisin tekijä oli henkilöstön innostus ja halu toimia kannattavuuden ja tulokunnan parantamiseksi.

ASIAKAS TOIMINNAN LÄHTÖKOHTANA

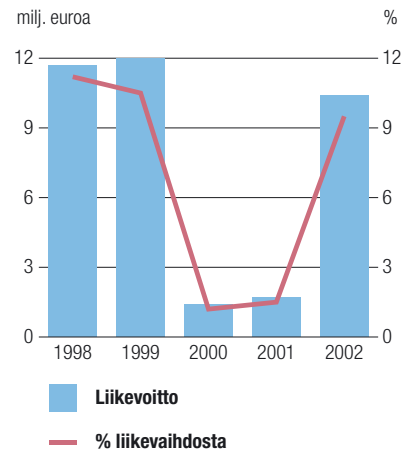
Seppälä pyrkii jatkuvasti parantamaan kykyään ymmärtää asiakkaiden toiveiden ja markkinoiden kehittymistä, jotta se pystyy tarjoamaan asiakkailleen mielenkiintoisen malliston. Asiakkaan tulee aina löytää ostettavaa Seppälän laajasta valikoimasta, olipa hän kiinnostunut muodin viimeisimmistä uutuuksista tai hyvistä perustuotteista. Seppälän tärkeisiin perusarvoihin kuuluu myös se, että asiakkaan tulee kokea hinnan ja laadun olevan kohdallaan.

Seppälän myymälämallisto koostuu 16 eri tuotekonseptista. Tämä mahdollistaa

Seppälän
myynnin kehitys 1998-2002

Seppälän
liikevoiton kehitys 1998-2002

AVAINLUVUT

SEPPÄLÄ-RYHMÄ, milj. euroa	2002	2001	muutos %
Myynti	132,7	135,2	-2
Osuus Stockmannin myynnistä, %	8,4	8,8	
Liikevoitto	10,4	1,7	507
Sijoitetun pääoman tuotto, %	52,4	7,5	
Sijoitettu pääoma	19,8	22,8	-13
Investoinnit	0,6	3,1	
Henkilöstö 31.12.	887	967	-8

Näyteikkunat ovat tärkeä osa Seppälän mediamixiä.

Miesten kiinnostus pukeutumista ja ulkonäköä kohtaan on kasvanut.

Seppälän merkittävimpiä vabvuusalueita ovat muoti- asusteet.

sen, että ketju pystyy tarjoamaan laajan valikoiman eri tarpeisiin soveltuvia tuotteita niin naisille, miehille, nuorille kuin lapsillekin.

Vuonna 2002 tehtyjen useiden asiakastutkimusten avulla täsmennettiin pitkän tähtäyksen toimintasuunnitelmaa siten, että se vastaa entistäkin paremmin asiakkaan odotuksia Seppälää kohtaan.

PANOSTUKSIA MYYMÄLÖIHIN

Tuotteiden esillepano on keskeinen panostuskohde Seppälän myymälöissä. Esillepanon tehtävänä on kertoa asiakkaalle kiinnostavasti, mitä muodissa tapahtuu, ja luoda ostamiseen elämyksellisyyttä tuomalla houkuttelevasti ja selkeästi esille Seppälän valikoiman eri ulottuvuudet.

Myyvälämiljöö on toinen tärkeä Seppälän visuaalisen ilmeen osa. Markkinajohtajana Seppälällä on kotimarkkinoillaan haastava tehtävä pitää laaja myymäläketjunsä ajanmukaisena ja houkuttelevana. Vuoden 2002 aikana uudistettiin 12 myymälää uuden kalustekonseptin mukaisesti, jolloin ne saivat entistä vaaleamman yleisilmeen.

Seppälä haluaa olla lähellä asiakasta. Sen vuoksi myymälät sijaitsevat keskeisillä liikepaikoilla ympäristössä, jossa asiakkaat luontaisesti liikkuvat. Ketjun myymälöiden myyntipinta-ala vaihtelee kauppa- paikkojen asiakasmäärien mukaan 250 neliömetristä aina 1 200 neliömetriin.

Laajan ja tiheän myymäläverkon an-

sioista Seppälän myymälöiden tavoitettavuus Suomessa on varsin hyvä. Vuonna 2002 avattiin kolme uutta myymälää, kaksi myymälää siirtyi parempiin liikepaikoihin ja neljä myymälää lopetettiin. Täten Seppälällä oli tilikauden lopussa Suomessa 128 myymälää eli yksi vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Virossa Seppälä vahvisti asemiaan Tallinnassa, joka on selkeästi koko maan vähittäiskaupan keskus. Tallinnassa avattiin kolme uutta myymälää uusien kauppa-keskusten yhteydessä. Vuoden 2002 lopussa Seppälällä oli Virossa 14 myymälää. Viru-keskuksessa sijaitseva maan suurin Seppälän myymälä suljetaan maaliskuussa 2003 rakennuksessa aloitettavien uudistustöiden vuoksi.

VAATEMARKKINOIDEN RAKENNE MUUTTUU SUOMESSA JA VIROSSA

Suomeen on viimeisten kymmenen vuoden aikana tullut merkittävästi ulkomaisia vaatteiden vähittäiskauppiaita. Markkinat eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin uusia yrityksiä on tullut, joten kaikki eivät ole pystyneet kasvattamaan myyntiään ja ylläpitämään kannattavuuttaan. Selkeimpiä menettäjiä ovat olleet ketjuihin kuulumattomat liikkeet. Vuonna 2002 ulkomaiset ketjut kasvoivat Suomessa edelleen varsin aggressiivisesti. Samaan aikaan liiketilojen tarjonnassa oli niukkuutta, mikä johti vuokratason nousumiseen. Tämä asettaa myös Sep-

pälälle haasteen huolehtia kustannus- tehokkuudestaan.

Virossa on meneillään kaupan siirtymisen yksittäisistä liikkeistä kauppakeskukseen. Tallinnan ja Tarton alueella tämä kehitys on ollut varsin selkeää, ja sille on luvassa jatkoa tulevina vuosina. Koska Seppälä haluaa olla siellä, missä asiakkaat luonnostaan käyvät, se on painottanut sijoittumisratkaisuisaan näitä kauppakeskuksia. Tulevaisuuden kannalta on tärkeätä pyrkiä näkemään, milloin kauppakeskuksia on rakennettu ostovoimaan nähden riittävästi.

SEPPÄLÄ-TUOTEMERKKIÄ VAHVISTETAAN

Seppälän edustaman liiketyypin kriittisiä menestystekijöitä ovat hinnoittelu, tuotevalikoima, tuotteiden design sekä markkinointi. Kansainvälisen kilpailun ja sen myötä koko toimialaa leimaavan ketjuuntumisen lisääntyessä on asiakkaan suhde ostopaikkaan tullut entistä merkittävämäksi tekijäksi menestyksen saavuttamisessa. Keskeiseksi tässä kehityksessä nousee se, mitä vaateketju edustaa, eikä ainoastaan se, millaisia ja minkä hintaisia itse vaatteet ovat.

Kansainvälistymisen myötä myös kuluttajien ostokäyttäytymisessä on tapahtunut muutoksia: suunnitelmallisuus on vähentynyt impulssiostamisen kasvaessa, samoin hinnan merkitys on vähentynyt tuotteen kiinnostavuuden korostuessa,

Seppälä avasi Tallinnassa kolme uutta myymälää. Ne kaikki sijaitsevat uusissa kauppakeskuksissa.

Syksyllä Seppälä lanseerasi teineille kaksi uutta tuotemerkkiä, Lil' Missyn tytöille ja Kil'Bazin pojille.

eikä ostopaikan kotimaisuudella enää ole samanlaista merkitystä kuin ennen. Myöskään tästä syystä pääseminen mukaan asiakkaan ostoskierrrokseen on vastedes entistä haastavampaa.

Kansainvälisen kilpailun ja kuluttajakäyttäytymisen trendien muutosten vuoksi aloitetaan vuonna 2003 toimenpideohjelma, jonka tarkoituksena on vahvistaa Seppälän tuotemerkkiä. Seppälän hyvän tunnettuuden ja pitkän historian vuoksi tuotemerkin kehittäminen on erityisen haasteellista. Toimenpideohjelma kattaa kaikki markkinoinnin osa-alueet: tuotteet, jakelun, myymäläkonseptin, palvelun ja markkinointiviestinnän. Tavoitteena on löytää kaikki osa-alueet kattava kokonaisuus, jossa eri tekijät tukevat toisiaan ja jonka seurauksena asiakas kokee Seppälästä ostamisen mielihyvää tuottavaksi.

TULEVAISUUDEN NÄKYMIÄ

Suomessa ja Virossa toimii useita kansainvälisiä yrityksiä samalla perusidealla – muodikkaita vaatteita edulliseen hintaan. Tämän takia Seppälällä tulee olla vahva tuotemerkki ja selkeä konsepti, ja sen markkinoinnin tulee olla linjakasta.

Tulevaisuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että Seppälä osaa luoda asiakkaita kiinnostavat mallistot ja vahvistaa tuotemerkkinsä arvoa asiakkaille myymälä- ja mediaratkaisuissa.

Seppälä kehittää toimintaansa jatkuvasti: myymäläkonseptia ja tuotteiden esittelyä

myymälässä uudistetaan asteittain. Myymälöihin tulee lähes päivittäin uusia tuotteita. Seppälässä ponnistellaan tuotteen koko logistiikkaketjun nopeuttamiseksi – ideasta myynnissä olevaan valmiiseen tuotteeseen asti. Kaikella tällä varmistetaan, että asiakas voi kokea ostavansa edullista, ajankohtaista muotia inspiroivasta myymälästä.

Seppälä-mielikuvassa on itse tuotteella keskeinen osa. Tämän vuoksi myös tuotekonseptien sisältöön ja painotuksiin kiinnitetään yhä tarkempaa huomiota, jotta asiakas kokee saavansa Seppälästä kiinnostavia tuotteita ja palaa sinne yhä uudelleen.

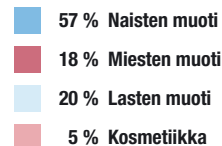
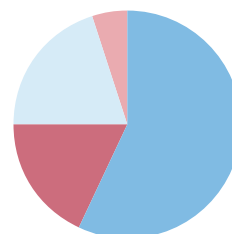
VUOSI 2003

Vuonna 2003 tullaan panostamaan kosmetiikkaan, ja tämän uskotaan tuovan lisäämyyntiä vuonna 2004. Vuonna 2002 aloitettu kenkien myynnin testaus muutamassa myymälässä onnistui odotusten mukaisesti, joten panostusta kenkämyyntiin lisätään vuonna 2003. Kaikissa suurimmissa kaupungeissa avataan kevään aikana Seppälän kenkäosastot.

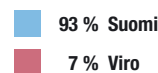
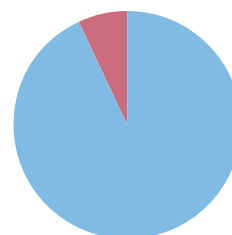
Uusille markkinoille meneminen on yksi tulevaisuuden haasteista. Tarkoituksena on loppuvuoden aikana testata Latvian markkinoita ja avata ensimmäiset myymälät Riikaan.

Seppälän kannattavuus onnistuttiin vuoden 2002 aikana palauttamaan erinomaiselle tasolle. Vuoden 2003 tavoitteena on liikevoiton parantaminen edelleen.

Seppälän myynti tuoteryhmittäin 2002

Seppälän myynnin jakautuminen markkina-alueittain 2002

Konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat emoyhtiö Stockmann Oyj Abp:n toimielimet ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja.

YHTIÖKOKOUS

Stockmann Oyj Abp:n ylin päättävä elin on yhtiökokous. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain ennen kesäkuun loppua. Stockmannilla on kaksi osakesarjaa, joista jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kymmenellä äänellä ja jokainen B-osake yhdellä äänellä. Kukaan ei kuitenkaan saa äänestä enemmällä kuin viidesosalla edustetusta äänimäärästä, paitsi tilanteissa, joissa osakeyhtiölaki edellyttää päätöksen syntyvän määränemmistöllä. Osakkeiden omistuksesta annetaan tietoja vuosikertomuksen sivulla 42.

A-osake voidaan muuntaa B-osakkeeksi osakkeenomistajan vaatimuksesta, jos muuntaminen voi tapahtua osakelajien vähimmäis- ja enimmäismäärien puitteissa.

Yhtiöjärjestykseen sisältyy osakkeiden kaksiportaista lunastusvelvollisuutta koskeva määräys. Osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä saavuttaa tai ylittää 33 1/3 prosenttia, on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien vaatimuksesta näiden osakkeet ja niihin osakeyhtiölain mukaan oikeuttavat arvopaperit. Jos aiempi lunastustarjous ei ole johtanut yhtiön kaikkien osakkeiden lunastamiseen, joutuu osakkeenomistaja tekemään uuden lunastustarjouksen, kun osakkeenomistajan osuus yhtiön kaikista osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänimäärästä saavuttaa tai ylittää 50 prosenttia.

Varsinainen yhtiökokous mm. hyväksyy vuosittain yhtiön tilinpäätöksen sekä päättää osingosta ja hallituksen jäsenten valitsemisesta.

HALLITUS

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä.

Hallituksen jäsenet valitaan tehtävänsä kolmeksi vuodeksi siten, että mikäli mahdollista, kolmasosa heistä on vuosittain erovuorossa. Tällaisen jakautumisen saavuttamiseksi voidaan osa jäsenistä valita yhdeksi tai kahdeksi vuodeksi. Jäseneksi ei voida valita 65 vuotta täytännyttä henkilöä. Hallituksessa on tällä hetkellä seitsemän jäsentä, joista kukaan ei ole päätoiminen.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vuodeksi kerrallaan.

Yhtiön toimivasta johdosta osallistuvat hallituksen kokouksiin säännöllisesti toimitusjohtaja, varatoimitusjohtajat, talousjohtaja ja yhtiön lakimies, jotka eivät ole hallituksen jäseniä. Yhtiön lakimies toimii hallituksen sihteerinä. Hallituksen kokouksiin osallistuu myös kaksi henkilöstön edustajaa, jotka niinkään eivät ole hallituksen jäseniä. Toisen henkilöstön edustajan valitsee Stockmannin yhtymälautakunta ja toisen Stockmannin ylempiä toimihenkilöitä edustava yhdistys.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Laissa ja yhtiöjärjestyksessä erikseen määriteltyjen tehtävien lisäksi hallitus mm. vahvistaa yhtiön pitkän aikavälin strategiset ja taloudelliset tavoitteet, hyväksyy budjetin sekä päättää merkittävistä yksittäisistä investoinneista, yritys- ja kiinteistökaupoista ja muista strategisesti merkittävistä hankkeista. Hallitus hyväksyy myös rahoitusriskien hallintaperiaatteet sisältävän ohjeiston.

Hallitus on viime vuosina kokoontunut 8–9 kertaa vuodessa.

TOIMITUSJOHTAJA

Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää tämän palvelussuhteen ehdoista, jotka määritellään kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa. Toimitusjohtaja johtaa yhtiön operatiivista toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajana toimii 1.3.2001 lukien Hannu Penttilä.

KONSERNIN TOIMINNALLINEN RAKENNE

Toimitusjohtajan lisäksi hallitus nimittää varatoimitusjohtajat, talousjohtajan ja liiketoimintaryhmien johtajat. Hobby Hallin toimitusjohtaja Henri Bucht toimii 1.2.2001 lukien myös yhtiön varatoimitusjohtajana ja tarvittaessa toimitusjohtajan sijaisena. Toisena yhtiön kahdesta varatoimitusjohtajasta toimii 1.1.2003 lukien tavarataloryhmän johtaja Jukka Hienonen.

Stockmannilla on yhteinen konsernihallinto. Kaupallinen toiminta on organisoitu neljäksi ryhmäksi, jotka ovat tavarataloryhmä, autoryhmä, Hobby Hall -ryhmä ja Seppälä-ryhmä.

JOHTORYHMÄ

Konsernin johtoryhmän muodostavat toimitusjohtaja, varatoimitusjohtajat ja muut liiketoimintaryhmien johtajat, talousjohtaja sekä yhtiön lakimies, joka toimii johtoryhmän sihteerinä.

Johtoryhmä vastaa toimitusjohtajan johdolla liiketoiminnan ohjaamisesta sekä strategisten ja taloudellisten suunnitelmien laadinnasta.

VALVONTA

Sisäinen tarkastus, joka raportoi toimitusjohtajalle, tukee konsernin johtoa toiminnan ohjaamisessa ja riskienhallinnassa. Sisäinen tarkastus tutkii ja arvioi riskienhallinnan ja sisäisen valvontajärjestelmän riittävyyttä ja tehokkuutta sekä tuottaa johdolle informaatiota, analyyssejä ja suosituksia toiminnan ja valvonnan tehostamiseksi.

Yhtiöllä on vähintään yksi ja enintään kolme tilintarkastajaa ja heillä vähintään yksi ja enintään kolme varamiestä. Tällä hetkellä yhtiöllä on kaksi tilintarkastajaa ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö.

JOHDON PALKKIOT JA MUUT ETUISUUDET

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää varsinainen yhtiökokous. Vuonna 2002 palkkiot maksettiin 2.4.2002 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti osittain osakepalkkioina yhtiön osak-

keilla. Hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaisena tarvittavassa toimivalle varatoimitusjohtajalle maksettujen palkkojen ja palkkioiden sekä myönnettyjen luontoisetujen yhteissumma vuonna 2002 oli 0,5 miljoonaa euroa.

KANNUSTE- JÄRJESTELMÄT

Yhtiön pitkän ajan tavoitteiden saavuttamista tukee kaksi avainhenkilöiden optiojärjestelyä, joista on päätetty vuosien 1997 ja 2000 yhtiökokouksissa. Tietoja näistä

optiojärjestelyistä on vuosikertomuksen sivulla 41.

Konsernissa on käytössä lyhyen ajan tavoitteiden saavuttamista tukevia vuosittaiseen suoritukseen perustuvia palkitsemis- ja kannustinjärjestelmiä. Toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten suorituspalkkioiden määräytymisperusteet vahvistaa hallitus vuosittain.

SISÄPIIRI

Stockmann noudattaa Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden

ja Työntantajain Keskusliiton hyväksymää sisäpiiri ohjetta.

Stockmann Oyj Abp:n pysyvään sisäpiiriin luetaan hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, varatoimitusjohtajat ja tilintarkastajat. Lisäksi pysyviä sisäpiiriläisiä ovat toimitusjohtajan määrittelemissä tehtävissä kulloinkin toimivat henkilöt, joihin kuuluvat mm. konsernin johtoryhmän jäsenet. Yhtiö käyttää Suomen Arvopaperikeskus Oy:n sisäpiirirekisteripalvelua, josta ovat nähtävissä sisäpiiriläisten ajantasaiset omistustiedot.

RAHOITUS JA RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Rahoitus ja rahoitusriskiä hallinta on keskitetty konsernihallintoon hallituksen hyväksymän rahoitustoiminnan ohjeiston mukaisesti. Rahoitusjohtajalle on määritetty yksityiskohtaiset toimintaohjeet, jotka sisältävät rahoitusriskit sekä kassan ja vakuuksien hallinnan. Liiketoimintaryhmillä on erillinen ohje valuuttaposition suojauksesta sekä vakuuspolitiikasta.

Rahoitustoiminnon päätavoitteita ovat valuuttaposition suojaus yhteistyössä liiketoimintaryhmien kanssa (valuuttariski), liiketoiminnan kohtuuhintainen rahoittaminen kaikissa olosuhteissa sekä likvidien varojen sijoittaminen tuottavasti ja turvallisesti (likviditeetti-, korko- ja luottoriski). Konsernin rahoitusosasto toimii myös sisäisenä pankkina, ja sille kuuluu myös konsernitilien ja vakuuksien hallinta.

VALUUTTARISKI

Stockmannin valuuttariski koostuu ulkomaanvaluuttamääräisistä ostoista, joiden tärkeimmät ostovaluutat ovat Yhdysvaltain dollari, Englannin punta, Hongkongin dollari ja Ruotsin kruunu, sekä Venäjän

rupla-, Viron kruunu- ja Latvian latimääräisistä myynneistä. Valuuttamääräisten ostojen osuus konsernin ostoista on 9,5 prosenttia ja valuuttamääräisen myynnin osuus konsernin koko myynnistä 9,4 prosenttia, joten konsernin valuuttariski ei ole merkittävä. Lisäksi kaupan alan tuotteiden nopea kierto vähentää valuuttariskiä.

Valuuttariskin hallinta perustuu 12 kuukauden valuuttakohtaisten valuuttavirtojen aktiiviseen seuraamiseen liiketoimintaryhmittäin ja niiden kautta konsernin valuuttariskin hallintaan.

Tase-eriin kohdistuva valuuttariski muodostuu ulkomaan yksiköihin tehdyistä valuuttamääräisistä sijoituksista. Tase-erien riskiä seurataan ja suojataan erikseen.

Valuuttariskin suojaamisessa käytetään ensisijaisesti valuuttatermiinejä ja -optioita.

KORKORISKI

Stockmannin korkoriski syntyy konsernin liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista. Korkoriskiä hallitaan hajauttamalla konsernin lainanottoa ja

sijoituksia toisaalta eri maturiteetteihin ja toisaalta vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin instrumentteihin. Korkoriskin hallinnassa käytetään myös korkotermiinejä ja -futuureja, korko-optioita sekä koronvaihtosopimuksia. Laina- ja sijoitussalkun koronmääritysjakson keskimääräinen pituus on korkeintaan viisi vuotta.

LIKVIDITEETIRISKI

Likviditeettiriskin hallinnalla varmistetaan, että Stockmann suoriutuu joka hetki rahoituksellisista velvoitteistaan. Likviditeetin kehittymistä seurataan kasvavien velvoitteiden avulla. Likviditeettiriskiä hallinnoidaan varmistamalla rahan lähteet kohtuuhintaan sekä hajauttamalla osa sijoituksista likvideihin rahoitusinstrumentteihin.

LUOTTORISKI

Rahoitusinstrumentteihin liittyy riski siitä, että sopimuksen vastapuoli ei suoriudu velvoitteistaan. Luottoriskiä hallitaan vastapuolilimiittien avulla. Vastapuolilimiitit tarkistetaan ja hyväksytään puolivuositteittäin.

Stockmann-konsernin henkilöstömäärä oli vuoden 2002 lopussa 8 917 henkilöä eli 134 enemmän kuin vuotta aiemmin. Määrän kasvu johtui mm. Zara-myymlän avaamisesta ja Moskovan tavaratalon laajentamisesta. Henkilöstöstä oli kuukausipalkkaisia 4 508, jossa oli lisäystä 85 henkilöä, ja tuntipalkkaisia 4 409, jossa oli lisäystä 49 henkilöä. Konsernin henkilöstö on voimakkaasti naisvoittoinen, sillä naisia oli 72 prosenttia ja miehiä 28 prosenttia. Ylemmistä toimihenkilöistä naisia oli 70 prosenttia ja miehiä 30 prosenttia. Henkilöstön keski-ikä oli 36 vuotta.

Lisätietoja henkilöstön määrästä annetaan hallituksen toimintakertomuksen kohdassa "Henkilömäärä" vuosikertomuksen sivulla 39 sekä siihen liittyvässä taulukossa.

STOCKMANN ON HALUTTU TYÖPAIKKA

Stockmann on kaikilla toimintapaikkakunnillaan haluttu kaupan työpaikka. Työskennelyään opiskeluaikanaan Stockmann-konsernin palveluksessa osapäivätyössä varsin moni siirtyy valmistumisen jälkeen talon sisällä vaativampiin tehtäviin. Tämä motivoi opiskelijoita pitkäaikaiseen työsuhteeseen Stockmannin kanssa.

Stockmann on saanut kiitettävästi hakijoita myös ammatillista erikoisosaamista ja pitkäaikaista työkokemusta vaativiin paikkoihin. Siten on pystytty säilyttämään henkilöstön korkea ammattitaito ja vastaamaan muuttuviin haasteisiin.

Stockmann vastaanottaa Suomessa vuosittain noin 30 000 työpaikkahakemusta, joiden käsittelyn ja analysoinnin avuksi otettiin tavarataloryhmän pääkaupunkiseudun avoimien paikkojen haussa alkuvuodesta käyttöön Internet-pohjainen rekrytointiohjelma.

Tavarataloryhmä ja autoryhmä jatkoivat vuonna 2002 kiinteätä yhteistyötä ammatillisten oppilaitosten kanssa aiempien vuosien tapaan. Stockmannin edustajat vierailivat oppilaitoksissa erilaisissa tilaisuuksissa, ja opiskelijoille järjestettiin työssäoppimis- ja työharjoittelujaksosia.

Autoryhmällä on jo pitkään ollut myös sopimuskorjaamo- ja koulutusopimus kahden ammatillisen oppilaitoksen kanssa. Myös Hobby Hall valmistautui tiivistämään yhteistyötä oppilaitosten kanssa.

Stockmann-konserni ottaa perinteisesti ympäri vuoden vastaan peruskoulun yhdeksäsluokkalaisia tutustumaan työelämään. Alussa mainittu konserniin tutustuminen tulevaisuuden työpaikkana saa hyvin usein alkunsa tällä tutustumisjaksolla.

PEREHDYTTÄMISKOULUTUS

Erityisesti asiakaspalvelutehtävissä toimiva henkilöstö on avainasemassa yhtiön palvelumielikuvan rakentamisessa. Verraten suuren osa-aikaisten henkilöiden määrän vuoksi sisältyy perehdyttämis-toimintaan tavarataloissa erityisiä haasteita. Jokainen uusi työntekijä osallistuu kaksivaiheiseen uusien stockmannilaisten kurssiin, joka on keskeinen koulutus Stockmannin asiakaspalvelustandardien omaksumiseksi. Kurssija vetävät vuorollaan tehtävään koulutetut esimiehet ja perehdyttäjät.

Yleisen alkuperehdyttämisen jälkeen tavaratalojen uudet työntekijät jatkavat syventävää työtehtäviin ja työyhteisöön tutustumista oman tiiminsä tai myyntiryhmänsä nimetyn perehdyttäjän johdolla. Perehdyttäjät osallistuvat myös itse koulutukseen kehittääkseen ammattitaitoaan ja pitääkseen yllä perehdyttämisessä tarvittavia taitoja ja tietoja.

Muissa liiketoimintaryhmissä vastaavat perehdyttämisestä ensisijaisesti esimiehet. Niissä toimipaikoissa, joissa on runsaasti henkilöstöä ja sen vaihtuvuus merkittävää, on perehdyttämiseen nimetty vastuuhenkilö tavarataloryhmän tavoin.

Seppälässä on myymäläpäälliköiden perehdyttämistä varten kummijärjestelmä. Kummeina toimii ryhmä ammattitaitoisia, kokeneita myymäläpäälliköitä.

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Konsernin henkilöstön kehittäminen on voimakkaasti painottunut asiakaspalvelu-

tehtävissä työskentelevän henkilöstön palvelu-, myyntitaito-, tuotetuntemus- ja järjestelmäkoulutukseen. Näitä aihepiirejä koskevia kehitysohjelmia ja kurssija järjestettiin eri liiketoimintaryhmissä yhteensä 232, ja osallistujia oli yhteensä 4 317. Tavarataloissa aloitettiin vuoden aikana 34 ammattitutkintoa, ja meneillään olleista tutkinnoista suoritettiin vuoden aikana 15 loppuun. Autoryhmä ja Hobby Hall tarkensivat vuoden aikana henkilöstönsä kehittämissuunnitelmia.

Seppälässä on käytössä jatkuva, koko henkilöstöä koskeva valmennusohjelma Seppälä Spirit, jonka tavoitteena on myynnin ja muiden toimintojen kehittäminen. Ohjelman tukena toimii 20 henkilöstön keskuudesta koulutettua tukivalmentajaa eli spiritoria.

Tavaratalojen organisaatioissa on myynnin palvelutiimien vetäjillä merkittävä rooli mm. tiimin jäsenten kannustamisessa ja motivoinnissa, töiden organisoinnissa, tuotevalmennuksessa, tavara-alueiden visuaalisessa toteutuksessa ja tavaratäydennysten hoidossa.

Esimiehet ovat osallistuneet omaan ammattialueeseensa keskittyvään erikoiskoulutukseen. Konsernin yhteinen esimiestaitojen kehittämiseen ja ylläpitoon tähtäävä koulutusohjelma on suunnitteilla.

Tavaratalojen asiakaspalvelu edellyttää henkilöstön hyvää kielitaitoa, ja sitä tarvitaan myös tavarataloryhmän kansainvälisissä yhteyksissä. Molempien kotimaisten kielten hallitsemisella on erityistä arvoa asiakaspalvelussa. Tätä halutaan korostaa maksamalla kielilisiä 7 prosenttia palkasta molempien kotimaisten kielten täydellisestä hallitsemisesta ja 5 prosenttia hyvästä asiakaspalvelukielitaidosta. Muista asiakaspalvelun kannalta keskeisistä kielistä saa joko 5 prosentin tai 2,5 prosentin kielilisen taidosta riippuen. Tavarataloryhmä maksaa kotimaassa asiakaspalveluhenkilöstölle paremmat kieliliset kuin kaupan työehtosopimus edellyttää. Kielitaito on hyvin usein hankittu Stockmannin järjestämällä kielikursseilla. Vuonna 2002 järjestettiin

kielikoulutusta ruotsin, englannin ja venäjän kielissä. Asiakaspalveluhenkilöstöllä on nimilatautensa kielitaidosta kertovat lippusymbolit.

PALAUTTEEN ANTOA KEHITETTIIN

Vuosittaiset kehityskeskustelut ovat koskeneet pääosin esimieskuntaa.

Tavaratalot saattoivat vuoden 2001 aikana loppuun systemaattiset kehityskeskustelut kaikkien Suomessa vakinaisessa palveluksessa olevien kanssa. Sen jatkoksi tavaratalot ottivat vuoden 2002 syksyllä joissakin myyntiryhmissä kokeiluluonteisesti käyttöön henkilökohtaisen asiakaspalvelun laadun arvioinnin. Sen tarkoituksena on kartoittaa jokaisen asiakaspalvelutehtävissä työskentelevän henkilökohtaisia asiakaspalvelutaitoja ja antaa niistä hänelle palautetta koeajasta lähtien säännöllisin väliajoin. Henkilökohtaisista arvosanoista muodostetaan myös tiimien ja myyntiryhmien palvelumittarit.

Autoryhmän esimieskunta osallistui viime vuonna kehityskeskusteluvaiheeseen, joka pohjusti säännöllisten kehityskeskustelujen aloittamista. Keskustelut ulotetaan vuoden 2003 aikana jokaiseen työntekijäryhmään joko henkilö- tai pienryhmätasolla.

Myös Hobby Hallissa ja Seppälässä on viime vuoden aikana valmistauduttu kehityskeskustelujen ulottamiseen jokaiseen työntekijäryhmään vuonna 2003.

Tavarataloryhmässä järjestettiin Suomessa työskentelevää henkilöstöä koskeva ilmapiiritutkimus. Kyselyssä tiedusteltiin mielipiteitä työn sisällöstä, esimiehestä ja johtamistavasta, perehdyttäjien ja palvelupäälliköiden työskentelytavasta, tiiminvetäjistä ja heidän työskentelytavoistaan, tiimin ja osaston sisäisestä toimintatavasta sekä työilmapiiristä. Kyselyn tulokset antoivat keskimäärin verraten hyvän kuvan Stockmannin työilmapiiristä. Sen perusteella valittiin tavaratalo- ja tiimikohtaisesti erityisiä kehittämiskohteita.

KANNUSTEJÄRJESTELMÄT

Kannustejärjestelmien tarkoituksena on motivoida henkilöstöä saavuttamaan asetetut tavoitteet yhdessä. Ne on pyritty laatimaan siten, että mahdollisimman monella on mahdollisuus vaikuttaa joko omaan kannusteeseensa tai tiiminsä kannusteeseen. Konsernissa maksettiin vuonna 2002 erilaisia kannusteita yhteensä noin 4 miljoonaa euroa.

TYÖTERVEYSHUOLTO

Stockmannin oma työterveyshuolto jatkoi vuonna 2002 emoyhtiön piirissä työkykyindeksi- ja voimavarakyselyitä työssä jaksamisesta niillä alueilla, joilla kysely oli vielä tekemättä. Kartoitustyö jatkuu vielä tulevina vuosina. Kohderyminä olivat nyt autoryhmä, Helsingin Itäkeskuksen tavaratalo ja osa tavarataloryhmän yhteisten toimintojen henkilöstöä. Työkykyindeksin keskiarvo oli hyvä 40,6 maksimin ollessa 49 pistettä. Kartoituksen jälkeen pidettiin osastoittain tai tiimeittäin palautekeskusteluja, joissa sovittiin yhteisesti kehitystoimenpiteet. Autoryhmässä valittiin näiden palautekeskustelujen jälkeen kehityskohteiksi tiedon kulku, johtaminen ja yhteistyö. Jo vuonna 2002 saatiin aikaan selkeitä uudistuksia.

Työterveyshuolto antaa esimiehille yleisellä tasolla tietoja tulosyksiköiden terveystilanteesta sekä tekee parannus- ja kehitysehdotuksia työolojen parantamiseksi. Yhdessä eläkevakuutusyhtiön ja henkilöstöjohdon kanssa on paneuduttu vajaakuntoisten työntekijöiden työkokeiluun ja uudelleensijoittamiseen, jotta aktiivinen työskentelyaika muodostuisi mahdollisimman hyväksi.

YHTEISTOIMINTA

Stockmannilla on pitkät perinteet johdon ja henkilöstön välisessä yhteistyössä, joka sai alkunsa jo 1924, jolloin perustettiin ensimmäinen henkilöstölautakunta. Nykyisin konsernitason yhteistoimintaa kotimaassa harjoitetaan kahdesti vuodessa koostuvassa yhtymälautakunnassa, joka

koostuu eri tulosyksiköiden henkilöstö-
lautakuntien edustajista. Tulosyksiköiden
henkilöstölautakunnat koostuvat yksikön
eri työntekijäryhmien edustajista, ja ne ko-
koontuvat useamman kerran vuodessa.

Stockmannin hallituksen kokouksiin on
jo vuodesta 1987 lähtien osallistunut kaksi
henkilöstön edustajaa, joista toinen valitsee
yhtymälautakunta ja toinen Stockmannin
ylempiä toimihenkilöitä edustava yhdistys.

Jokaisen kotimaan tavaratalon johto-
ryhmässä on ollut henkilöstön edustus
vuodesta 1986 alkaen.

Hobby Hallissa käytiin loppuvuodesta
laajat tervehdyttämisohjelmaan liittyneet
yhteistoimintaneuvottelut, joiden loppu-
tuloksena toteutettiin 80 henkilöä koske-
neet henkilöstövähennykset ja 34 henki-
lön työsuhde muuttui osa-aikaiseksi.

ULKOMAILLA TYÖSKENTELEVÄ HENKILÖSTÖ

Konsernin ulkomailla työskentelevä hen-
kilöstö koostuu lähes kokonaan kyseisen
maan kansalaisista. Vuonna 2002 oli ulko-
mailla toimivia suomalaisia työntekijöitä
seitsemän. Ulkomailla työskenteli yhteensä
1 387 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 921
ja osa-aikaisia 466.

Ulkomaisten yksiköiden henkilöstöön
sovelletaan konsernin henkilöstöpolitiik-
kaa sellaisenaan, elleivät maan laki tai
muut perustellut syyt muuta edellytä.
Ulkomaisia henkilöstön edustajia osallis-
tuu vuosittain Suomessa erilaisiin koulu-
tus- ja yhteistyötaphtumiin, ja Suomessa
hyviksi havaittuja koulutusohjelmia toteu-
tetaan myös ulkomailla.

Stockmann-konsernin ympäristöpolitiikka

STOCKMANN JA YMPÄRISTÖ

Stockmann tuntee vastuunsa ympäristöasioissa ja pyrkii toimimaan kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti ottaen huomioon perusarvonsa (tuloshakuisuuden, asiakaslähtöisyyden, tehokkuuden, sitoutumisen ja ihmisten arvostuksen). Stockmann tiedostaa liiketoimintansa ympäristövaikutukset ja pyrkii sopeuttamaan toimintansa kestävä kehityksen mukaiseksi sekä ehkäisemään toimintansa haittavaikutuksia ennalta.

Kaikki taloudellinen toiminta kuormittaa ympäristöä, mutta oleellista on löytää keinot, joiden avulla rasitus on mahdollisimman pieni. Asiakkaidensa toiveiden mukaisesti Stockmann suosii ympäristömyönteisiä ratkaisuja. Stockmannin tavoitteena on huomioida ympäristötekijät investoinneissaan sekä toimintojen ja käytäntöjen suunnittelussa. Stockmann pyrkii suosimaan tuotteita, joiden pakkaus on tarkoituksenmukainen sekä pakkausmateriaalit lajiteltavissa ja kierrätettävissä. Stockmann on omien tuotemerkkiensä valmistuttamisessa mukana luomassa uusia ympäristöystävällisiä toimintatapoja ja kehittää niitä yhdessä yhteistyökumppaneidensa kanssa.

Stockmann parantaa jatkuvasti laatu- ja ympäristöjärjestelmiään ottaen huomioon asiakkaiden tarpeet. Stockmann kannustaa henkilöstöään tekemään työnsä siten, että jokainen kantaa vastuunsa ympäristöstä ja kehittää organisaationsa ympäristövastuuta mm. tiedotuksen ja koulutuksen avulla. Ympäristövastuullista toimintaa tuetaan ja kannustetaan. Stockmann informoi sidosryhmiään ympäristöasioiden toteutumi-

sesta. Stockmann noudattaa voimassa olevaa ympäristölainsäädäntöä ja vaatii tätä myös yhteistyökumppaneiltaan.

STOCKMANNIN YMPÄRISTÖJOHTAMINEN

Stockmann kehittää ja johtaa liiketoimintaansa siten, että liiketoiminnassa otetaan huomioon myös ympäristönäkökohdat. Konsernin yhtenäinen ympäristöjohtaminen parantaa oleellisesti seuranta- ja raportointimahdollisuuksia, ja yhteinen ympäristöpolitiikka tarjoaa yhtenäiset toimintaohjeet liiketoimintaryhmien ympäristötyölle. Ympäristöpolitiikan vahvistaa yhtiön hallitus, ja ympäristöjohtaminen on organisoitu osaksi liiketoimintaryhmien johtamista.

STOCKMANNIN TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Kaupan alan suurimmat suorat ympäristövaikutukset liittyvät kuljetusten polttoaineenkulutukseen ja niiden päästöihin, pakkausjätteisiin sekä varastoinnin ja myymälöiden energiankulutukseen. Uudisrakentaminen, korjaaminen ja kiinteistöjen ylläpito sekä toiminta kiinteistöissä ja myymälöissä vaikuttavat materiaalin käyttöön, energian kulutukseen ja jätehuoltoon.

KULJETUKSET

Stockmann pyrkii toiminnassaan energiaa säästävään kustannustehokkuuteen kuljetuksissa ja varastoinnissa, laitteiden ja kiinteistöjen valinnassa sekä huollossa. Kuljetukset pyritään hoitamaan siten, että täyttöaste olisi mahdollisimman hyvä. Stockmann suosii toiminnassaan maineeltaan ympäristömyönteisiä yhteistyökumppaneita.

JÄTTEIDEN KIERRÄTYS JA LAJITTELU

Tarkoituksena on ensisijaisesti vähentää Stockmannin toiminnasta aiheutuvia suoria ympäristövaikutuksia. Jätteen vähentäminen sekä syntyneen jätteen lajittelu ja kierrätys kuuluvat tähän olennaisena osana. Ympäristölainsäädännön lähtökohtana on jätteen synnyn estäminen ja vasta toissijaisesti jätteen kierrätys ja lajittelu. Stockmann pyrkii ennaltaehkäisevästi siihen, että jätteen määrä minimoituisi. Kierrätystä ja lajittelua pyritään tehostamaan jätteen määrästä ja laadusta saatavien raporttien ja tilastoinnin avulla.

ENERGIANKULUTUS

Energiankäyttöä seurataan hyödyntämällä tilastoja ja raportteja, ja kulutusta pyritään tehostamaan laiteinvestointien, ohjeistuksien sekä automatisoinnin avulla. Korjaus- ja kunnostustöiden yhteydessä pyritään hyödyntämään teknologiaa sekä korvaamaan vanhat järjestelmät tehokkaammilla ja energiaa säästävillä järjestelmillä ja laitteilla. Käytössä olevaa kalustoa ja laitteistoa huolletaan säännöllisesti moitteetoman toiminnan takaamiseksi. Säästä, kampanjoista yms. johtuviin lämmönvaihteluihin ja -kuormituksiin sekä niistä koituvaan energiankulutukseen pyritään varautumaan etukäteen.

TUOTEVALIKOIMAT JA OSTOT

Stockmann tarjoaa asiakkailleen turvallisen osto-ympäristön ja turvalliset tuotteet. Ostoissaan Stockmann luottaa tunnettuihin ja luotettaviin tavarantoimittajiin. Stockmann suosii ympäristömyönteisiä tuotteita asiakaslähtöisyyden ja kuluttajien kysynnän mukaan. Stockmann edistää henkilöstönsä ympäristötietoutta.

Stockmann myös vastaa asiakkaidensa toivomuksiin ympäristöystävällisistä tuotteista ja pakkauksista pyrkien ennakkoimaan niitä. Laajasta tuotevalikoimasta löytyy mm. luomu- ja ns. ekotuotteita.

Stockmann edistää Keskuskauppakamarin ohjaaman vastuullisen tuontikaupan verkoston periaatteita. Stockmann on allekirjoittanut asiakirjan, jossa sitoudutaan yhteistyöhön vastuullisen tuontikaupan periaatteiden käytön edistämiseksi. Stockmann kantaa vastuunsa tuotteiden alkuperästä ja käyttää hankinnoissaan ”Commitment to Social Responsibility in Importing” -sitoumusta, joka perustuu kansainvälisiin suosituksiin, julistuksiin ja konventioihin. Sopimuksella pyritään estämään mm. lapsityövoiman käyttöä ja syrjintää sekä takaamaan työntekijöille turvalliset työolosuhteet ja riittävä palkka.

Toimenpiteet vuonna 2002

Stockmann-konsernissa käynnistyi loppuvuodesta 2002 yhteiskuntavastuu- ja ympäristöprojekti, jonka päämääränä oli saattaa ympäristönsuojelu entistä systemaattisemmin osaksi Stockmannin liiketoimintaa ja kehittää konsernin yhteiskuntavastuuratkaisuja myös muilta osin. Projektin tuloksena luotiin koko konsernin käsittävä yhtenäinen ympäristöorganisaatio, jota johtaa konsernin ympäristövastaavana Stockmannin talousjohtaja. Tavarataloryhmässä, autoryhmässä, Hobby Hallissa ja Seppälässä ympäristötoiminta on organisoitu osaksi normaalia johtamista konsernin ympäristöpolitiikan mukaisesti. Ympäristöasioiden tiedottamista työntekijöille on kehitetty ja tehostettu.

Stockmannin hallitus hyväksyi konser-

nin uuden ympäristöpolitiikan 7.11.2002.

Helsingin tavaratalossa on kattava ympäristöjärjestelmä, jonka päämääränä on kehittää tavaratalon toimintaa entistä ympäristömyönteisemmäksi ja ehkäistä ennalta toiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Syksyllä 2002 tätä ympäristöjärjestelmää lähdettiin kehittämään ISO 14001-standardin vaatimusten mukaisesti. Ympäristöjärjestelmälle myönnettiin ISO 14001 -sertifikaatti helmikuussa 2003.

Autoryhmä on sitoutunut Autoalan Keskusliiton (AKL) ympäristöohjelmaan, joka on käytössä kaikissa sen toimipisteissä. Konsernin ympäristöprojektin yhteydessä kartoitettiin autoryhmän ympäristötoiminnan kehittämiskohteet ja tehtiin suunnitelma kehittämistoimenpiteistä.

Hobby Hallissa lisättiin toimenpiteitä, joiden tavoitteena on logistiikkakeskuksissa syntyvän pakkausjätteen tehokkaampi lajittelu ja kierrätys. Hobby Hallin uudeksi yhteistyökumppaniksi pääkaupunkiseudun sähkö- ja elektroniikkatuotteiden kierrätyspalvelussa tuli Suomen Posti Oy.

Seppälässä ympäristövastuuta tehostettiin vuoden aikana pääkonttori- ja keskusvarastokiinteistön jätteiden kierrätys- ja lajitteluprojektilla, johon liittyi myös henkilöstön koulutusta. Seppälän kaikki tavarantoimittajat ovat allekirjoittaneet vastuullisen tuontikaupan sitoumuksen.

Stockmann on sitoutunut yhteistyöhön vastuullisen tuontikaupan periaatteiden käytön edistämiseksi olemalla mukana vastuullisen tuontikaupan työvaliokunnassa, jota koordinoi Keskuskauppakamari. Liiketoimintaryhmillä on käytössä ”Commitment to Social Responsibility in Importing” -sitoumus, jolla tavarantoimittaja sitoutuu mm. vastustamaan lapsityövoiman ja pakkotyövoiman käyttöä ja syr-

jintää sekä takaamaan työntekijöille turvalliset työolosuhteet ja riittävän palkan. Sitoumus perustuu YK:n ja ILO:n kansainvälisiin ja julistuksiin ja konventioihin.

Lokakuussa 2002 Stockmann allekirjoitti kansainvälisen IADS-tavaratalojärjestön (International Association of Department Stores) vastuullisen tuontikaupan periaatteita koskevan asiakirjan. Nämä periaatteet ovat pääosin samat kuin Keskuskauppakamarin koordinoimalla vastuullisen tuontikaupan verkostolla.

Tavoitteet vuodelle 2003

Liiketoimintaryhmien ympäristönsuojelun tavoitteet vuodelle 2003 ovat mm. konsernin uuden ympäristöorganisaation toiminnan käynnistäminen ja kehittäminen, ympäristöjärjestelmien rakentaminen kaikkiin Stockmannin Suomessa sijaitseviin tavarataloihin ISO 14001 -standardin mukaisesti, autoryhmän ympäristötoiminnan kehittäminen konsernin ja AKL:n ympäristöohjelmien mukaisesti sekä Seppälän ja Hobby Hallin ympäristövastuun tehostaminen myymälöissä.

Konsernin ympäristövastuuta kehitetään ympäristöorganisaation avulla, ja ympäristönsuojeluun panostetaan liiketoimintaryhmissä. Ympäristöasioiden seuranta- ja raportointimahdollisuuksia arvioidaan ja kehitetään edelleen ympäristötiedon hyödyntämiseksi toiminnassa sekä tiedon jakamiseksi sidosryhmille.

Työskentelyä vastuullisen tuontikaupan edistämiseksi ja tämän sitoumuksen laajamittaista käyttöönottoa jatketaan. Tavoitteena on, että kaikki Stockmann-konsernin tavarantoimittajat allekirjoittavat sitoumuksen.

Stockmann-konsernin myynti kasvoi 2,9 prosenttia ja oli 1 582,3 miljoonaa euroa. Voitto ennen satunnaisia eriä kasvoi 34,0 prosenttia ja oli 68,6 miljoonaa euroa. Seppälä-ryhmä, autoryhmä ja tavarataloryhmä paransivat tulostaan merkittävästi. Hobby Hall -ryhmän tulos jäi pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. Tulos osaketta kohden oli 0,97 euroa, kun se vuotta aiemmin oli 0,68 euroa. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti kasvoi 2,8 prosenttiyksikköä ja oli 12,6 prosenttia. Hallitus esittää, että vuodelta 2002 maksetaan osinkoa 0,70 euroa osakkeelta ja lisäksi 140-vuotisjuhlaosinkona 0,20 euroa osakkeelta eli yhteensä 0,90 euroa osakkeelta.

MYYNТИ KASVOI 2,9 PROSENTTIA

Stockmann-konsernin myynti kasvoi 2,9 prosenttia eli 44,7 miljoonaa euroa ja oli 1 582,3 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 33,4 miljoonaa euroa eli 2,6 prosenttia ja oli 1 315,3 miljoonaa euroa. Liiketoimintaryhmien liikevaihdot ilmenevät ohaisesta taulukosta.

TULOS PARANI

Stockmannin liiketoiminnan suhteellinen myyntikate kasvoi 1,3 prosenttiyksikköä ja oli 33,4 prosenttia. Konsernin liiketoiminnan myyntikate oli 438,9 miljoonaa euroa eli 27,0 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Liiketoiminnan kulut kasvoivat 12,9 miljoonaa euroa ja poistot 0,4 miljoonaa euroa.

Liikevoitto kasvoi 15,6 miljoonaa euroa ja oli 61,9 miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 4,7 prosenttia liikevaihdosta ja edellisenä vuonna 3,6 prosenttia liikevaihdosta.

Liiketoiminnan muut tuotot muodostuivat kiinteistöjen ja osakkeiden myyntivoitoista. Ne olivat 8,8 miljoonaa euroa. Edellisenä vuonna ne olivat 7,0 miljoonaa euroa.

Nettorahoitustuotot kasvoivat 1,8 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta ja olivat 6,7 miljoonaa euroa.

Voitto ennen satunnaisia eriä kasvoi 17,4 miljoonaa euroa ja oli 68,6 miljoonaa euroa. Koska satunnaisia eriä ei ollut, oli voitto ennen veroja samansuuruinen.

Välittömät verot kasvoivat tuloksen kasvun myötä 2,5 miljoonaa euroa 18,9 miljoonaan euroon.

Tilikauden voitto oli 49,7 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli 34,8 miljoonaa euroa.

Osakekohtainen tulos kasvoi 43 prosenttia ja oli 0,97 euroa. Edellisenä vuonna se oli 0,68 euroa.

Pääoman kierron nopeutumisen ja tuloksen paranemisen ansiosta sijoitetun pääoman tuotto kasvoi 2,8 prosenttiyksikköä 12,6 prosenttiin ja oman pääoman tuotto 2,7 prosenttiyksikköä 9,6 prosenttiin.

Oma pääoma osaketta kohden oli 10,21 euroa ja vuotta aiemmin 9,85 euroa.

Yhtiön osakekannan markkina-arvo kasvoi 14,1 miljoonalla eurolla edellisestä vuodesta ja oli 710,1 miljoonaa euroa.

MYYNIN JA KANNATTAVUUDEN KEHITYS RYHMITÄIN

Tavarataloryhmän myynti kasvoi 7 prosenttia 811,1 miljoonaan euroon. Ulkomaantoimintojen osuus ryhmän myynnistä oli 15 prosenttia. Myynnin kasvuun vaikuttivat osaltaan syyskuussa 2001 avattu Oulun tavaratalo sekä huhtikuussa 2002 avattu Zara-myymäli. Suhteellisen myyntikatteen parantaminen edelleen ja hyvä kustannusten hallinta kasvattivat tavarataloryhmän tulosta sekä kotimaassa että ulkomailla. Liikevoitto kasvoi yhteensä 5,6 miljoonaa euroa ja oli 39,7 miljoonaa euroa. Tulos oli jälleen ryhmän kaikkien aikojen paras. Sijoitetun pääoman tuotto oli 21,0 prosenttia eli 2,0 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna.

Myös autoryhmän tulos oli ryhmän paras kautta aikojen. Autoryhmän liikevoitto kasvoi 2,1 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta ja oli 5,4 miljoonaa euroa, vaikka myynti pieneni 3 prosenttia 398,9 miljoonaan euroon. Myynnin pieneneminen johtui Turun ja pääkaupunkiseudun Mitsubishi-Skoda-yksiköistä luopumisesta vuosina 2001 ja 2002. Liikevoiton kasvuun vaikuttivat hyvä myyntikatteiden kehitys ja kustannusten pieneneminen. Sijoitetun pääoman tuotto oli 13,5 prosenttia eli 8,1 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna.

Hobby Hall -ryhmän myynti oli 237,1 miljoonaa euroa eli edellisen vuoden tasolla. Ryhmän liikevoitto pieneni 3,9 miljoonaa euroa ja oli 0,5 miljoonaa euroa. Liikevoiton pieneneminen selittyi pääosin edellisen vuoden liikevoittoon sisältyvällä 2,6 miljoonan euron taannehtivalla alv-palautuksella. Myynnin rakenteen muutoksen ansiosta vertailukelpoinen myyntikate parani. Vaikka luottotappiot kasvoivat selvästi, oli kokonaiskustannusten kasvu maltillista. Sijoitetun pääoman tuotto oli 0,5 prosenttia ja vuotta aiemmin 4,7 prosenttia.

Hobby Hall -ryhmä käynnisti loka-kuussa 2002 kustannusten säästöohjelman, jonka tavoitteena on kannattavuuden parantaminen noin 6 miljoonan euron kustannussäästöjen avulla vuoden

LIKEVAIHTO	2002 milj. euroa	2001 milj. euroa	muutos milj. euroa	muutos %
Kotimaan toiminnot	579,4	545,0	34,4	6
Ulkomaantoiminnot	99,9	88,5	11,4	13
Tavarataloryhmä yhteensä	679,3	633,5	45,8	7
Autoryhmä	328,3	337,2	-8,9	-3
Hobby Hall -ryhmä	198,1	200,2	-2,1	-1
Seppälä-ryhmä	109,2	111,1	-1,9	-2
Kiinteistöt + muut	24,2	24,0	0,3	1
Eliminoinnit	-23,7	-23,9	0,2	
Konserni	1 315,3	1 281,9	33,4	3

2003 aikana. Tähän pyritään toimintaa virtaviivaistamalla ja tehostamalla. Säästöohjelman mukaisesti henkilöstöä supistettiin 80 henkilöllä, joista 59 irtisanottiin. Lisäksi 34 henkilön työsuhde muutettiin osa-aikaiseksi. Henkilöstöä koskevat toimenpiteet toteutettiin pääosin vuoden 2003 alussa.

Seppälä-ryhmän myynti kasvoi sekä Suomessa että Virossa. Ruotsin liiketoiminnan lopettamisen seurauksena kokonaismyynti kuitenkin pieneni 2 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 132,7 miljoonaa euroa. Ryhmän liikevoitto kasvoi 8,6 miljoonaa euroa ja oli 10,4 miljoonaa euroa. Suhteellinen myyntikate parani merkittävästi. Edellisen vuoden liikevoittoon sisältyi 5,2 miljoonaa euroa tappiota Ruotsin liiketoiminnasta, joka lopetettiin helmikuussa 2002. Sijoitetun pääoman tuotto oli 52,4 prosenttia eli 44,9 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna.

Liikevoiton ja sijoitetun pääoman tuoton kehitys liiketoimintaryhmittäin ilmenee oheisesta taulukosta.

RAHOITUSTILANNE

Likvidien varojen määrä tilikauden lopussa oli 70,5 miljoonaa euroa ja vuotta aiemmin 25,6 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana lyhennettiin lainoja 7,9 miljoonalla eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu. Pitkäaikaisten lainojen määrä oli vuoden lopussa 35,8 miljoonaa euroa. Bruttoinvestoinnit olivat vuoden aikana yhteensä 25,8 miljoonaa euroa.

Kaksi Hobby Hallin käytössä olevaa kiinteistöä myytiin kesäkuussa Nordea Henkivakuutus Suomi Oy:lle 32,2 miljoonalla eurolla. Joulukuussa myytiin

Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sammolle 10,8 miljoonalla eurolla Stockmannin omistamat Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy:n osakkeet, jotka muodostavat 19,5 prosenttia yhtiön koko osakekannasta. Hobby Hall ja Stockmann jatkavat toimintaansa myydyissä liiketiloissa vuokralaisina. Liiketilojen myynnistä vapautuneella pääomalla lyhennettiin sekä lyhytaikaista että pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Osinkoa maksettiin yhteensä 30,6 miljoonaa euroa.

Omaravaisuusaste oli vuoden lopussa 69,7 prosenttia (vuoden 2001 lopussa 69,5 prosenttia).

Kokonaisvastuusuittoumukset kasvoivat vuoden 2001 lopusta 3,7 miljoonalla eurolla ja olivat 68,4 miljoonaa euroa.

MUUTOKSET KONSERNIN JOHDOS- SA

Tavarataloryhmän johtaja, kauppatieteiden maisteri Jukka Hienonen nimitettiin konsernin varatoimitusjohtajaksi 1.1.2003 alkaen. Hienosen operatiivinen vastuualue tavarataloryhmän johtajana säilyi ennallaan.

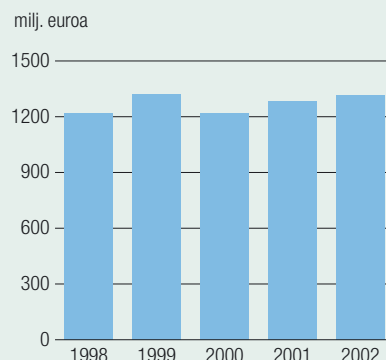
Toisena Stockmannin kahdesta varatoimitusjohtajasta ja osakeyhtiölain tarkoittamana toimitusjohtajan sijaisena jatkaa entisessä tehtävässään Hobby Hallin toimitusjohtaja, kauppatieteiden maisteri Henri Bucht.

OSINGOT

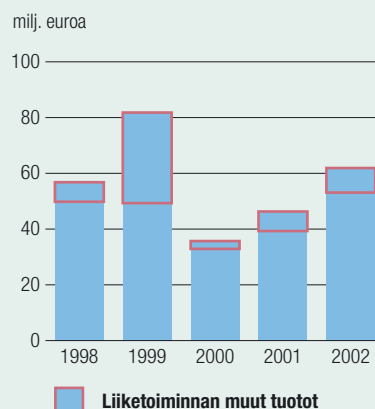
Vuodelta 2001 maksettiin osinkoa 0,60 euroa osakkeelta eli yhteensä 30,6 miljoonaa euroa.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että vuodelta 2002 maksetaan osinkoa 0,70 euroa osakkeelta sekä yhtiön 140-vuotisjuhlan kunniaksi lisäosinko 0,20 euroa

Liikevaihto 1998-2002

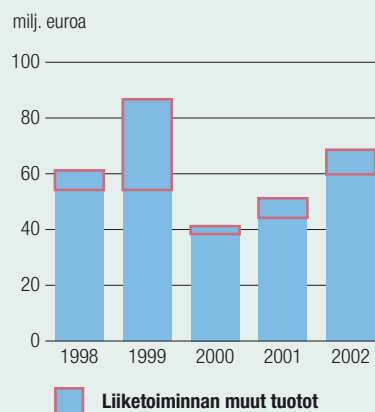

Liikevoitto 1998-2002

Liiketoiminnan muut tuotot

Voitto ennen satunnaisia eriä 1998-2002

Liiketoiminnan muut tuotot

LIKEVOITTO JA SIOJETUN PÄÄOMAN TUOTTO

	2002 milj. euroa	2001 milj. euroa	muutos milj. euroa	muutos %	2002 ROCE %	2001 ROCE %
Tavarataloryhmä	39,7	34,1	5,6	17	21,0	19,0
Autoryhmä	5,4	3,2	2,1	66	13,5	5,4
Hobby Hall -ryhmä*	0,5	4,4	-3,9	-89	0,5	4,7
Seppälä-ryhmä**	10,4	1,7	8,6	507	52,4	7,5
Kiinteistöt	16,4	16,2	0,2	1	11,2	10,7
Liiketoiminnan muut tuotot	8,8	7,0	1,8			
Eliminoinnit + muut	-19,3	-20,4	1,1			
Konserni	61,9	46,3	15,7	34	12,6	9,8

Liiketoimintaryhmien liikevoitot perustuvat sisäiseen laskentaan.

*Hobby Hallin vuoden 2001 liikevoittoon sisältyy 2,6 miljoonaa euroa arvonlisäveron palautusta vuosilta 1998-2000.

**Seppälän vuoden 2001 liikevoittoon sisältyy 2,5 miljoonaa euroa kuluja ja varauksia, jotka liittyivät Ruotsin liiketoiminnan lopettamiseen, sekä 2,7 miljoonaa euroa Ruotsin liiketoiminnan tappiota.

osakkeelta eli yhteensä 0,90 euroa osakkeelta. Näiden yhteismäärä on 92,8 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta.

INVESTOINNIT

Investoinnit olivat yhteensä 25,8 miljoonaa euroa eli 5,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuoden 2002 merkittävin investointi-kohte oli Riian tavaratalo, jonka rakennustyöt käynnistyivät keväällä. Kohteeseen sitoutui vuoden aikana 4,9 miljoonaa euroa, ja Stockmannin kokonaisinvestointi tulee olemaan noin 24,0 miljoonaa euroa. Rakennus valmistuu suunnitellussa aikataulussa syksyllä 2003.

Tavarataloryhmän investoinnit olivat yhteensä 10,1 miljoonaa euroa.

Moskovan tavarataloa laajennettiin keväällä 1 500 myyntineliometrillä vuokraamalla tavaratalokiinteistöistä yksi lisäkerros. Laajennuksen jälkeen tavaratalon myyntipinta-ala on yhteensä 6 500 neliometriä. Akateemisen Kirjakaupan Helsingin keskustan myymälää laajennettiin kesällä. Laajennus käsittää yhden lisäkerroksen eli noin 500 neliometriä uutta myyntipinta-alaa.

Franchising-periaatteella toimiva Zara-myymäälä avattiin Helsingissä vuokratiloissa huhtikuun alussa. Stockmann Beauty -kosmetiikkaketjun ensimmäiset myymälät avattiin lokakuussa kauppakeskus Jumboon Vantaalle ja kauppakeskus Trioon Lahteen.

Autoryhmän investoinnit olivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa.

Hobby Hall -ryhmän investoinnit olivat yhteensä 3,2 miljoonaa euroa. Ne kohdistuivat tietojärjestelmien kehittämiseen, Helsingin Herttoniemen ja Tallinnan Rocca al Maren uusiin myymälöihin sekä Vantaan Tammiston myymälän laajentamiseen.

Seppälä-ryhmän investoinnit olivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Ne kohdistuivat pääosin myymäläverkoston uudistamiseen.

AJANKOHTAISET HANKKEET

Stockmann allekirjoitti elokuussa esisopimuksen myyntipinta-alaltaan noin 11 000 neliömetrin tavaratalon avaamisesta vuokratiloissa kauppakeskus Jumbon uudisosassa Vantaalla. Suunnitelmien mukaan tavaratalo valmistuu vuonna 2005.

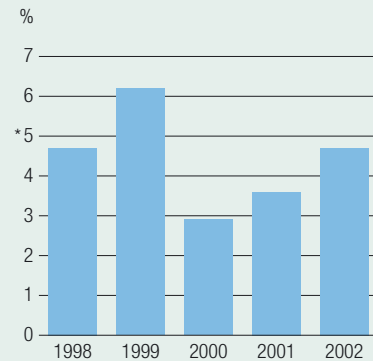
Stockmann allekirjoitti niinikään elokuussa esisopimuksen pinta-alaltaan noin 8 000 neliömetrin täysimittaisen tavaratalon avaamisesta vuokratiloissa Pietarin keskustassa vuonna 2005.

Stockmannin hallitus hyväksyi syyskuussa suunnitelman Helsingin tavaratalon laajennus- ja muutostöistä. Suunnitelman mukaan tavaratalon kaupallisia tiloja laajennetaan noin 10 000 neliometrillä muuttamalla tiloja kaupalliseen käyttöön ja rakentamalla uutta tilaa. Tämän lisäksi tavaratalolle rakennetaan täysin uudet tavarankäsittely- ja huoltoilat sekä yhteydet uusiin asiakaspaikointutiloihin. Laajennuksen jälkeen Helsingin tavaratalon myyntipinta-ala on noin 50 000 neliometriä. Investoinnin arvo on noin 90 miljoonaa euroa. Töiden on alustavan arvion mukaan tarkoitus valmistua kokonaisuudessaan vuonna 2007. Suunnitelma liittyy laajempaan Helsingin keskustan kehittämishankkeeseen, jonka tavoitteena on mm. Keskuskadun muuttaminen kävelykaduksi. Hankkeen toteutuminen edellyttää asemakaavan muutosta, joka on pantu vireille. Siihen sitoutuu vuonna 2003 pääasiassa suunnittelukuluja yhteensä noin 2 miljoonaa euroa.

Espanjalainen Inditex-yhtymä ja Stockmann allekirjoittivat lokakuussa 2002 sopimuksen, jolla Stockmann sai Zaran franchising-oikeudet Venäjän federaation alueelle.

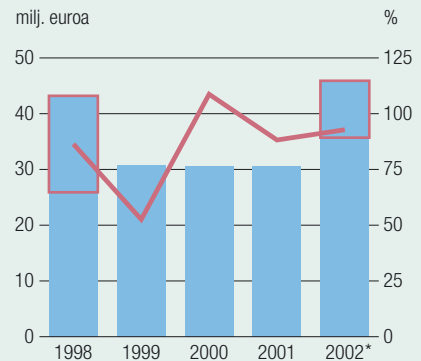
Vuoden 2003 merkittävin investointi-kohte on edelleen Riian tavaratalo, jonka rakennustyöt käynnistyivät keväällä 2002. Hankkeeseen sitoutuu vuoden 2003 aikana noin 15 miljoonaa euroa.

Liikevoitto % liikevaihdosta 1998-2002

* Pitkän aikavälin vähimmäistavoite

Osingot tilikausilta 1998-2002

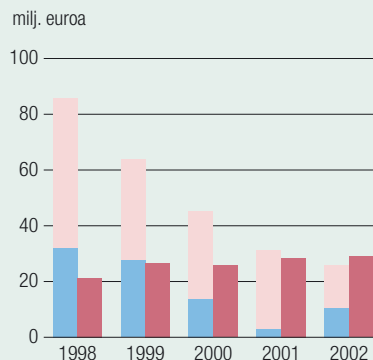

Lisäosinko

Osinko % tuloksesta

* Hallituksen esitys

Investoinnit ja poistot 1998-2002

Kiinteistöinvestoinnit

Muut investoinnit

Poistot

Muita tavarataloryhmän investointeja ovat mm. Zara-myymlöiden avaaminen Moskovan Mega-kauppakeskuksessa, Helsingin Itäkeskuksessa ja Turun tavaratalon yhteydessä keväällä sekä uusien Stockmann Beauty -myymälöiden avaaminen.

Hobby Hall toimeenpani vuoden 2002 lopulla Liettuassa postimyynnin koemarkkinoinnin, ja toiminta maassa käynnistyi helmikuussa 2003.

Seppälä avaa syksyllä 2003 ensimmäisen myymälänsä Latviassa.

Vuoden 2003 investoinnit tulevat olemaan yhteensä noin 43 miljoonaa euroa.

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET

Yhtiön osakemäärä vuoden 2002 lopussa oli 51 384 061, josta A-osakkeita oli 24 868 893 ja B-osakkeita 26 515 168.

Stockmannin omistuksessa oli vuoden 2002 lopussa 163 000 omaa A-osaketta ja 250 000 omaa B-osaketta. Näiden osakkeiden nimellisarvo on yhteensä 826 000 euroa, ja ne edustavat 0,8 prosenttia kaikista osakkeista sekä 0,7 prosenttia kaikista äänistä. Osakkeet on hankittu vuoden 2000 aikana.

Hallituksella ei ole voimassa olevia valtuuksia osakepääoman korottamiseen, vaihtovelkakirja- tai optiolainan ottamiseen eikä omien osakkeiden hankkimiseen.

Stockmannin vuoden 1997 C-optio-oikeudet, 180 000 kappaletta, otettiin Helsingin Pörssin päälisalle 11.4.2002 lukien.

Stockmannin kanta-asiakasoptioilla merkittiin merkintäaikana 2.5.2002 – 31.5.2002 yhteensä 1 084 Stockmann Oyj

Abp:n 2 euron nimellisarvoista B-osaketta. Merkintöjen johdosta osakepääomaa korotettiin 2 168 eurolla. Osakepääoma on korotuksen jälkeen 102 768 122 euroa. Osakkeet merkittiin kaupparekisteriin 18.6.2002, ja ne tulivat kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä 19.6.2002.

HENKILÖMÄÄRÄ

Stockmannin palveluksessa oli joulukuun 2002 lopussa 8 917 henkilöä eli 134 henkilöä enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

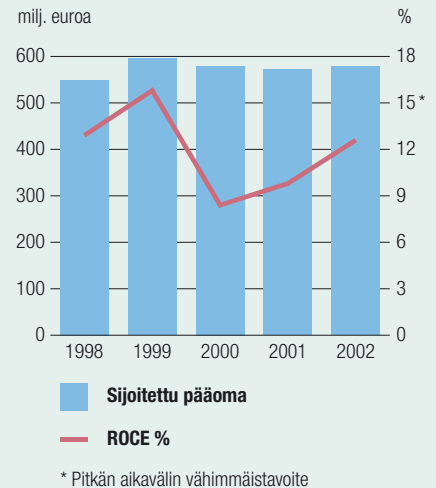
Stockmannin palveluksessa oli vuoden 2002 aikana keskimäärin 8 313 henkilöä eli 229 henkilöä enemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin keskimääräinen henkilökulumäärä oli 8 084. Kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä kasvoi 171 henkilöllä ja oli 6 752 henkilöä. Emoyhtiössä kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä kasvoi 52 henkilöllä ja oli 4 256 henkilöä.

Ulkomaisissa yksiköissä työskenteli vuoden 2002 lopussa 16 prosenttia koko henkilöstöstä eli 1 387 henkilöä. Edellisen vuoden lopussa ulkomaisissa yksiköissä työskenteli 15 prosenttia henkilöstöstä eli 1 281 henkilöä.

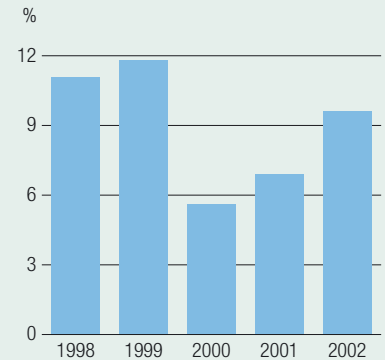
VUODEN 2003 NÄKYMÄT

Vähittäiskaupan myynnin ilman auto-kauppaa arvioidaan kasvavan Suomessa vuonna 2003 noin 3 prosenttia. Myös autokaupan myynnin odotetaan kasvavan tehtyjen veronalennuspäätösten seurauksena. Venäjän ja Baltian markkinoiden arvioidaan kasvavan edelleen Suomen markkinoita nopeammin.

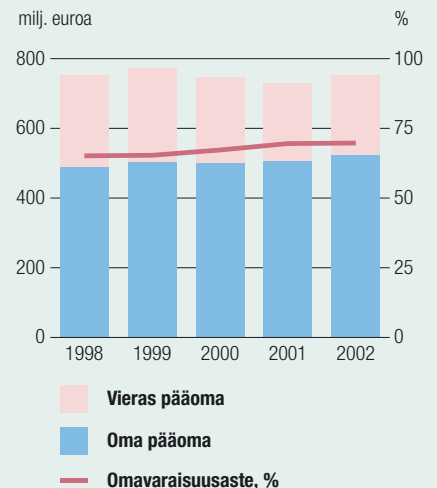
Sijoitettu pääoma ja ROCE % 1998-2002

Oman pääoman tuotto 1998-2002

Omavaraisuusaste 1998-2002

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN KOKOAIKAISEKSI MUUTETTUNA	1998	1999	2000	2001	2002
Tavarataloryhmä	3 675	3 959	4 092	4 263	4 459
Autoryhmä	620	703	768	790	741
Hobby Hall -ryhmä	498	532	592	688	755
Seppälä-ryhmä	553	659	748	749	705
Liikkeenjohto ja hallinto	141	144	95	91	92
Myyty liiketoiminta	538	588			
Konserni	6 025	6 585	6 295	6 581	6 752

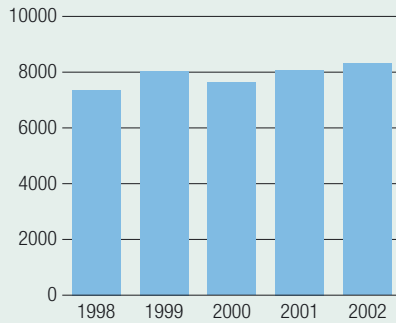
Stockmann-konsernin myynnin arvioidaan kasvavan markkinoiden kasvua nopeammin.

Vuoden 2003 myynnin arvioidaan olevan runsaat 1,7 miljardia euroa. Tavoitteena on, että vuoden 2003 voitto ennen satunnaisia eriä on parempi kuin vuonna 2002.

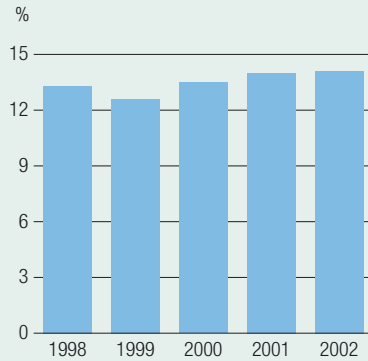
HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Hallituksen esitys emoyhtiön voitonjako on vuosikertomuksen sivulla 61.

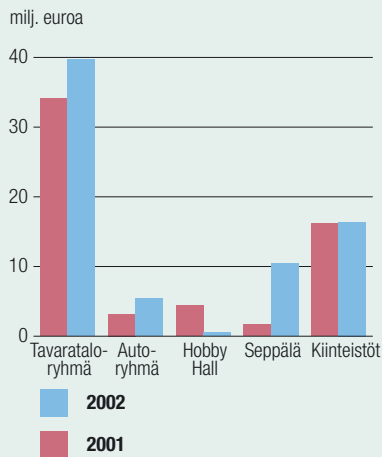
Henkilöstö keskimäärin 1998-2002

Henkilöstökulut liikevaihdosta 1998-2002

Sisäisen laskennan liikevoitto 2001-2002

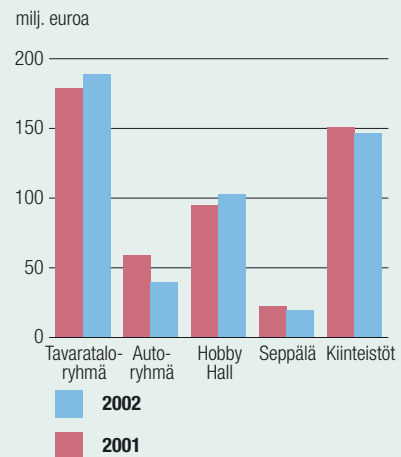
Sisäisen laskennan liikevoitto

Sisäisen laskennan liikevoittoa laskettaessa liiketoimintaryhmitä veloitetaan omista liike-tiloista markkinavuokraa vastaava sisäinen vuokra ja maksu keskitetyistä tuotetuista palveluista. Ryhmien liikevoittoon sisältyvät Stockmann-tilin tilinhoitomaksut sekä osamaksu- ja leasingtuottojen korko-osuudet. Liiketoiminnan muita tuottoja ei ole kohdistettu liiketoimintaryhmille.

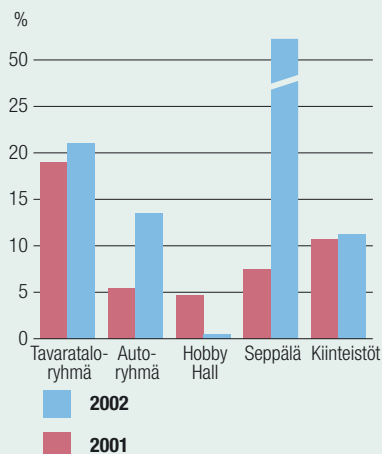
Sijoitettu pääoma

Sijoitettu pääoma on laskettu 12 kuukauden liukuvana keskiarvona.

Sijoitettu pääoma 2001-2002

ROCE %* 2001-2002

*Sisäisen laskennan liikevoitto suhteutettuna sijoitettuun pääomaan

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Stockmann Oyj Abp:n osakepääoma jakautuu A- ja B-osakkeisiin. A-sarjan osakkeella on kymmenen ääntä ja B-sarjan osakkeella yksi ääni. Molempien sarjojen osakkeiden nimellisarvo on 2,00 euroa, ja molemmilla on oikeus yhtä suureen osinkoon.

Yhtiön osakkeet ovat arvo-osuusjärjestelmässä. Yhtiöllä oli 31.12.2002 rekisteröityjä osakkeenomistajia 13 999 (13 399 osakkeenomistajaa 31.12.2001), joiden omistus vastaa 99,9 prosenttia yhtiön koko osakemäärästä.

OSAKKEET

Yleinen kurssikehitys

Osakekurssit laskivat tilikauden aikana Helsingin Pörsissä HEX-yleisindeksillä mitattuna 34,4 prosenttia ja portfolioindeksillä mitattuna 16,7 prosenttia. Kaupan toimialaindeksi nousi 8,4 prosenttia.

Stockmannin osakkeiden ja osakeoptioiden kurssikehitys

	Päätöskurssit 31.12.2002	Päätöskurssit 31.12.2001	muutos %
	euro	euro	
Sarja A	13,84	13,70	1,0
Sarja B	13,80	13,40	3,0
Optio -97	1,60		

Stockmannin osakkeiden ja osakeoptioiden vaihto

	Kpl	% osake- määrästä	euro	Keskihinta euro
Sarja A	378 826	1,5	5 089 593	13,44
Sarja B	6 145 648	23,2	82 649 593	13,45
Yhteensä	6 524 474		87 739 186	
Optio -97	69 644	0,3	212 928	3,06

Vaihdettujen Stockmannin osakkeiden osuus pörssin vaihdosta oli 0,04 prosenttia. Yhtiön osakekannan markkina-arvo 31.12.2002 oli 710,1 miljoonaa euroa. Markkina-arvo 31.12.2001 oli 696 miljoonaa euroa.

Sekä A-että B-osakkeen pörssierä on 50 kappaletta.

OSAKEPÄÄOMA

Stockmann Oyj Abp:n osakepääoma 31.12.2002

Sarja A	24 868 893 kpl à 2 euroa =	49 737 786 euroa
Sarja B	26 515 168 kpl à 2 euroa =	53 030 336 euroa
Yhteensä	51 384 061	102 768 122 euroa

Osakepääoman muutokset 1.1.1998 lukien

Merkityt	Merkintä- aika	Merkintä- hintaa euroa	Uusia osakkeita, tuhatta kpl	Uutta osake- pääomaa milj. euroa	Uusi osake- pääoma milj. euroa	Osuus osakkeista %	Osuus äänistä %
1998 Optiolainan 1994 optiotodistuksilla merkitty	2.1.98–12.4.98	40,37	240 B	0,8	49,4		
1998 Osakkeen nimellisarvon puolittaminen	12.5.98		8 290 A				
			6 395 B		49,4		
1998 Rahastoanti 2 A/B : 1 A/B	12.5.98		8 290 A	13,9			
			6 395 B	10,7	74,1		
1998 Uusmerkintä 4 A/B : 1 B	14.5. - 12.6.98	12,61	7 329 B	12,3	86,4		
2000 Rahastoanti, nimellisarvon korottaminen	1.9.00			16,3	102,8		
2002 V. 1999 kanta-asiakasoptioilla merkitty	2.5.-31.5.02	13,06	1B		102,8		

Tulevat merkinnät optioilla*

2000- 2004	Merkinnät v. 1997 optioilla	2.1.03-31.1.04	16,75/1	1 260 B	2,5	105,3	2,4	0,5
				miinus osingot 1.5.1998 alkaen				
2001- 2005	Merkinnät v. 1999 kanta-asiakasoptioilla	2.5.03-31.5.05	15,70/2	1 382 B	2,8	108,0	2,7	0,5
				miinus osingot 1.4.1999 alkaen				
2003- 2007	Merkinnät v. 2000 avainhenkilöoptioilla	1.4.03-1.4.07	20,00 A/3	625 B				
			21,00 B/4	625 B				
			22,00 C/5	1 250 B				
				miinus osingot 11.4.2000 alkaen				
					5,0	113,0	4,6	0,9

*Jos kaikki optiot käytetään.

1 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2002 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 13,21 euroa.

2 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2002 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 12,16 euroa.

3 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2002 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 17,30 euroa.

4 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2002 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 18,30 euroa.

5 Merkintähinta hallituksen vuodelta 2002 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen: 19,30 euroa.

Optiot 1997

Vuoden 1997 optiot noteerataan Helsingin Pörsin päälistalla. Optioita on yhteensä 360 000. Kukin optio oikeuttaa merkitsemään 3,5 Stockmann Oyj Abp:n B-osaketta. Yhteensä optio-oikeuksilla voidaan merkitä enintään 1 260 000 B-osaketta. Osakkeiden merkintäaika jatkuu 31.1.2004 saakka.

Osakkeen merkintähinta optioilla on hallituksen vuodelta 2002 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen 13,21 euroa osakkeelta. Vuoden 2002 loppuun mennessä optioilla ei ole tehty osakemerkintöjä. Optioiden vaihto pörsissä vuonna 2002 oli 69 644 kappaletta ja 212 928 euroa.

Optio-oikeuksien pörssierä on 100 kappaletta.

Avainhenkilöoptiot 2000

Vuonna 2000 annettiin Stockmannin tai sen tytäryhtiöiden johtoon tai keskihoitoon kuuluville avainhenkilöille 2 500 000 kappaletta optio-oikeuksia. Optio-oikeuksilla A voi merkitä 625 000 kappaletta Stockmannin B-osaketta hintaan 20 euroa kappale, optio-oikeuksilla B 625 000 B-osaketta hintaan 21 euroa kappale ja optio-oikeuksilla C 1 250 000 B-osaketta hintaan 22 euroa kappale. Osakkeen merkintähintaa alennetaan 11.4. 2000 jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osakekohtaisten käteisosinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Osakkeiden merkintäajat ovat seuraavat: A 1.4.2003-1.4.2007, B 1.4.2004-1.4.2007 ja C 1.4.2005-1.4.2007.

Kanta-asiakasoptiot

Kanta-asiakasoptioita merkittiin 1 382 524 kappaletta. Merkittyjen optioiden perusteella merkittiin vuoden 2002 merkintäaikana 1 084 B-osaketta hintaan 13,06 euroa kappale. Merkintöjen seurauksena osakepääoma nousi 2 168 eurolla 102 768 122 euroon.

Osakkeiden tulevat merkintäajat kanta-asiakasoptioilla ovat: 2.5.-31.5.2003, 2.5.-31.5.2004 ja 2.5.-31.5.2005. Merkintähinnasta vähennetään vuosittain maksettavat osingot. Merkintähinta on hallituksen vuodelta 2002 maksettavaksi esittämän osingon jälkeen 12,16 euroa.

Omat osakkeet

Vuoden 2002 lopussa yhtiön omistuksessa oli 163 000 omaa A-osaketta ja 250 000 omaa B-osaketta. Yhtiön omistuksessa olevien omien A-osakkeiden osuus osakepääomasta on 0,3 prosenttia ja äänimäärästä 0,6 prosenttia. Yhtiön omistamien omien B-osakkeiden osuus osakepääomasta on 0,5 prosenttia ja osuus kaikista äänistä 0,1 prosenttia. Yhtiön hallussa olevilla osakkeilla ei voi äänestää yhtiökokouksessa.

Osakkeiden verotusarvot 2002

A-osakkeen verotusarvo vuonna 2002 oli 9,52 euroa ja B-osakkeen verotusarvo 9,70 euroa.

OSAKKEENOMISTAJAT

Omistajaryhmät

	Osakkeenomistajat		Osuus osakkeista		Osuus äänistä	
	kpl	%	%	%		
Yksityishenkilöt	12 982	92,7	20,0	19,3		
Yrietykset	496	3,5	16,2	18,2		
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	55	0,4	6,7	4,1		
Säätiöt ja muut	372	2,7	52,9	56,9		
Ulkomaat (sis. hallintarekisteröidyt)	93	0,7	3,4	1,5		
Rekisteröimättömät osakkeet			0,1	0,0		
Yhtiön omat osakkeet	1	0,0	0,8	0,0		
Yhteensä	13 999	100,0	100,0	100,0		

Osakemäärät

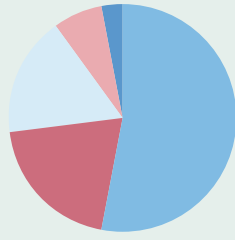
	Osakkeenomistajat		Osuus osakkeista	
	kpl	%	%	%
1-100	3 455	24,7	0,4	
101-1000	8 139	58,1	6,3	
1001-10000	2 165	15,5	11,1	
10001-100000	193	1,4	9,9	
100001-	46	0,3	71,5	
Yhtiön omat osakkeet	1	0,0	0,8	
Yhteensä	13 999	100,0	100,0	

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2002

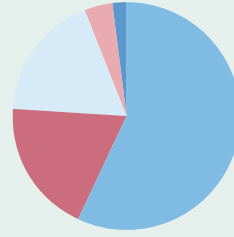
	Osuus äänistä		Osuus osakkeista	
	%	%	%	%
1 Svenska litteratursällskapet i Finland	14,9	8,6		
2 Föreningen Konstsamfundet -ryhmä	14,9	11,6		
3 Niemistö-ryhmä	10,6	7,6		
4 Etola-yhtiöt	7,1	5,5		
5 Stiftelsen för Åbo Akademi	6,8	5,0		
6 Sampo ja Varma-Sampo	4,5	2,4		
7 Samfundet Folkhälsan i svenska Finland	3,2	2,9		
8 Wilhelm och Else Stockmanns Stiftelse	2,6	1,6		
9 Jenny ja Antti Wihurin rahasto	2,4	2,4		
10 Helene och Walter Grönqvists Stiftelse	1,7	1,1		
11 Stiftelsen Bensows Barnhem Granhyddan	1,6	1,3		
12 Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	1,0	0,8		
13 Inez och Julius Polins fond	1,0	2,1		
14 William Thuring's stiftelse	0,9	0,7		
15 Sigrid Jusélius Stiftelse	0,9	0,7		
16 Svenska folkskolans vänner	0,6	0,4		
17 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	0,6	3,1		
18 Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	0,5	1,1		
19 Signe och Ane Gyllenbergs stiftelse	0,4	0,2		
20 Eläkesäätiö Polaris	0,4	0,3		
Yhteensä	76,3	59,5		

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisena tarvittaessa toimivan varatoimitusjohtajan henkilökohtaisessa omistuksessa sekä heidän määräysvallassaan olevien yhteisöjen ja holhouksessaan olevien henkilöiden omistuksessa oli 31.12.2002 yhteensä 6 526 534 osaketta, joiden osuus osakemäärästä on yhteensä 12,7 prosenttia ja äänimäärästä yhteensä 16,9 prosenttia (31.12.2001: 6 690 751 osaketta, osuus osakkeista 13,0 prosenttia ja osuus äänistä 16,9 prosenttia), sekä 289 831 optiota. Optiot oikeuttavat merkitsemään 386 976 Stockmannin B-osaketta, mikä olisi ollut 0,8 prosenttia koko osakemäärästä ja 0,1 prosenttia kaikista äänistä 31.12.2002.

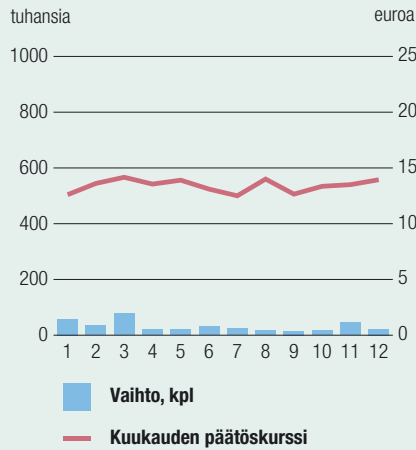
Osakkeiden määrän jakautuminen

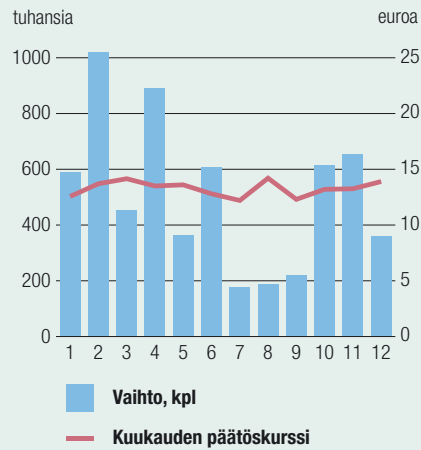
Osakkeiden äänivallan jakautuminen

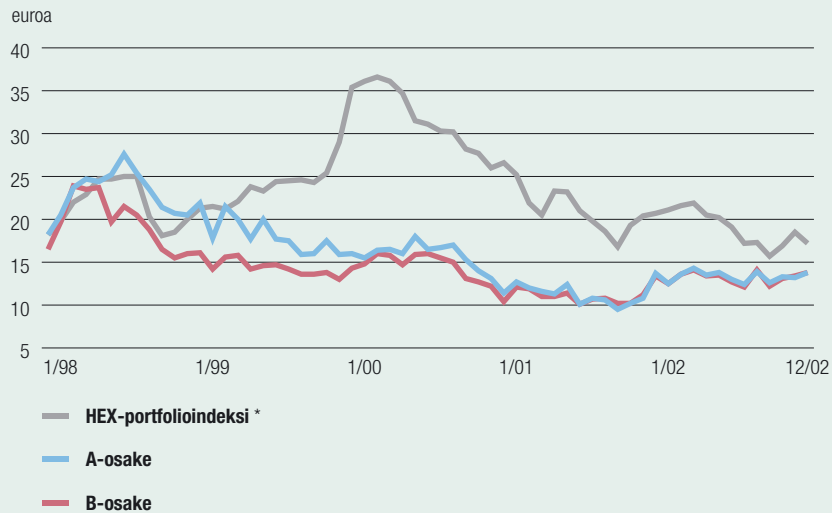
A-osakkeiden vaihto ja kurssikehitys 2002

B-osakkeiden vaihto ja kurssikehitys 2002

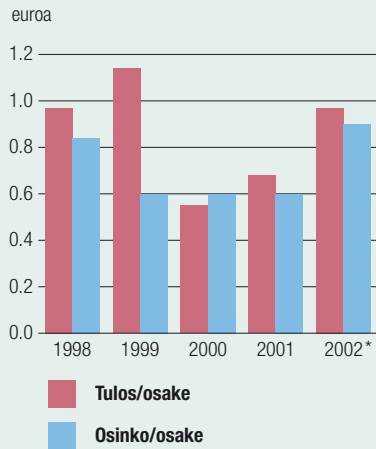

A- ja B-osakkeiden kurssikehitys (osakeantikorjattu) verrattuna HEX-portfolioindeksiin 1998-2002

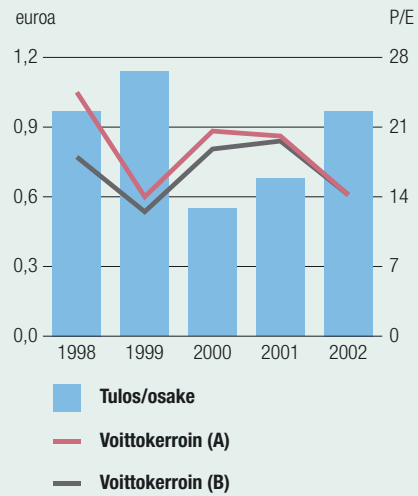
* Kunkin yhtiön painoarvo on rajattu enintään 10 prosenttiin.

Tulos/osake ja osinko/osake 1998-2002

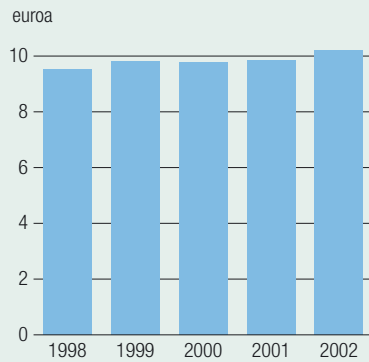

* Hallituksen esityksen mukainen osinko

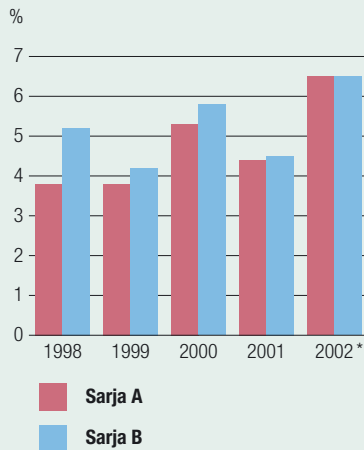
Tulos/osake ja P/E-luku 1998-2002 (osakeantikorjattu)

Oma pääoma/osake 1998-2002

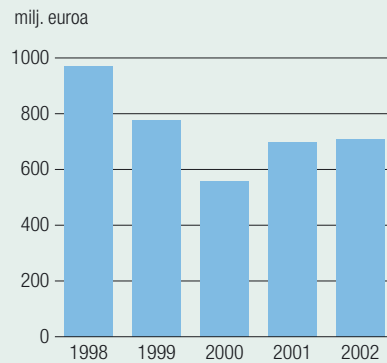

Efektiiivinen osinkotuotto 1998-2002

* Hallituksen esityksen mukainen osinko

Osaikannan markkina-arvo 1998-2002

TUNNUSLUVUT

Tunnuslukuja

		1998	1999	2000	2001	2002
Myynti	milj. euroa	1 461,4	1 583,9	1 467,9	1 537,6	1 582,3
Myyntin muutos	%	4,8	8,4	-7,3	4,7	2,9
Liikevaihto	milj. euroa	1 216,5	1 319,6	1 220,5	1 281,9	1 315,3
Liikevaihdon muutos	%	4,8	8,4	-7,5	5,0	2,6
Liikevoitto	milj. euroa	56,8	81,8	35,7	46,3	61,9
Liikevoiton muutos	%	-14,4	44,0	-56,3	29,6	33,6
Osuus liikevaihdosta	%	4,7	6,2	2,9	3,6	4,7
Voitto ennen satunnaisia eriä	milj. euroa	61,2	86,7	41,2	51,2	68,6
Voitto ennen satunnaisia eriä, muutos	%	-12,3	41,6	-52,5	24,2	34,0
Osuus liikevaihdosta	%	5,0	6,6	3,4	4,0	5,2
Voitto ennen veroja	milj. euroa	58,8	86,7	40,6	51,2	68,6
Voitto ennen veroja, muutos	%	-15,8	47,5	-53,2	26,0	34,0
Osuus liikevaihdosta	%	4,8	6,6	3,3	4,0	5,2
Osakepääoma	milj. euroa	86,4	86,4	102,8	102,8	102,8
A-osakkeet	milj. euroa	41,8	41,8	49,7	49,7	49,7
B-osakkeet	milj. euroa	44,6	44,6	53,0	53,0	53,0
Osingot	milj. euroa	43,2	30,8	30,6	30,6	45,9 *
Oman pääoman tuotto	%	11,1	11,8	5,6	6,9	9,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,9	15,8	8,4	9,8	12,6
Pääoman kiertonopeus		2,2	2,2	2,1	2,2	2,3
Omavaraisuusaste	%	65,1	65,3	67,2	69,5	69,7
Velkaantumisaste	%	9,0	0,7	9,2	9,1	-3,4
Investoinnit käyttöomaisuuteen	milj. euroa	85,8	64,1	45,1	31,1	25,8
Osuus liikevaihdosta	%	7,0	4,9	3,7	2,4	2,0
Korolliset saatavat	milj. euroa	98,5	117,6	123,2	109,5	110,3
Korollinen vieras pääoma	milj. euroa	108,4	89,1	87,8	71,6	52,6
Korollinen nettovelka	milj. euroa	-54,5	-114,0	-77,1	-63,4	-128,1
Taseen loppusumma	milj. euroa	752,0	773,6	746,8	728,2	752,7
Henkilöstökulut	milj. euroa	161,2	166,9	164,8	179,0	184,9
Osuus liikevaihdosta	%	13,3	12,6	13,5	14,0	14,1
Henkilöstö keskimäärin	hlöä	7 361	8 041	7 626	8 084	8 313
Liikevaihto/henkilö	tuhatta euroa	165,3	164,1	160,0	158,6	158,2
Liikevoitto/henkilö	tuhatta euroa	7,7	10,2	4,7	5,7	7,4
Henkilöstökulut/henkilö	tuhatta euroa	21,9	20,8	21,6	22,1	22,2

*) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Osinkoehdotus on 0,70+0,20 euroa/osake.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Voitto ennen satunnaisia eriä	=	liikevoitto + rahoitustuotot ja -kulut
Voitto ennen veroja	=	voitto ennen satunnaisia eriä + satunnaiset tuotot ja kulut
Oman pääoman tuotto prosentti	= 100 x	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti	= 100 x	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{laskennallinen verovelka ja muut korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Pääoman kiertonopeus	=	$\frac{\text{liikevaihto}}{\text{taseen loppusumma} - \text{laskennallinen verovelka ja muut korottomat velat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste	= 100 x	$\frac{\text{taseen oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Velkaantumisaste (Gearing)	= 100 x	$\frac{\text{korollinen vieras pääoma} - \text{rahat ja pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit}}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$
Korollinen nettovelka	=	korollinen vieras pääoma - rahat ja pankkisaamiset - rahoitusarvopaperit - korolliset saamiset

OSAKEKOHTAISIA TIETOJA

Osakekohtaisia tietoja		1998	1999	2000	2001	2002
Tulos/osake, osakeantikorjattu	euro	0,97	1,14	0,55	0,68	0,97
Tulos/osake, osakeantikorjattu, laimennettu	euro	0,89	1,14	0,55	0,68	0,97
Oma pääoma/osake, osakeantikorjattu	euro	9,53	9,82	9,76	9,85	10,21
Osinko/osake, osakeantikorjattu	euro	0,84	0,60	0,60	0,60	0,90 *
Osinko/tuloksesta	%	86,4	52,6	108,7	88,2	92,8 *
Rahavirta/osake	euro	0,50	1,99	0,49	1,00	1,38
Efektiiivinen osinkotuotto	%					
- Sarja A		3,8	3,8	5,3	4,4	6,5
- Sarja B		5,2	4,2	5,8	4,5	6,5
Osakkeiden P/E luku						
- Sarja A		24,5	14,0	20,6	20,1	14,3 **
- Sarja B		18,0	12,5	18,8	19,6	14,2 **
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	euro					
- Sarja A		21,86	16,00	11,39	13,70	13,84
- Sarja B		16,08	14,30	10,40	13,40	13,80
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	euro					
- Sarja A		30,78	23,00	18,20	13,70	14,85
- Sarja B		25,94	17,95	16,50	13,70	15,00
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	euro					
- Sarja A		18,00	15,01	10,52	9,50	11,62
- Sarja B		14,30	12,50	9,80	10,00	11,80
Osakeantikorjattu tilikauden keskimurssi	euro					
- Sarja A		25,41	17,95	15,64	11,43	13,44
- Sarja B		19,36	14,00	14,35	11,07	13,45
Osakkeiden vaihto	1000 kpl					
- Sarja A		2 924	2 479	1 756	3 032	379
- Sarja B		5 194	5 853	4 464	5 467	6 146
Osakkeiden vaihto	%					
- Sarja A		11,8	10,0	7,1	12,2	1,5
- Sarja B		19,6	22,1	16,8	20,6	23,2
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	milj. euroa	970,1	777,1	559,0	696,0	710,1
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä 31.12.	1000 kpl	51 383	51 383	51 383	51 383	51 384
- Sarja A		24 869	24 869	24 869	24 869	24 869
- Sarja B		26 514	26 514	26 514	26 514	26 515
Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä, painotettu keskiarvo	1000 kpl	49 523	51 383	51 237	50 970	50 971
- Sarja A		24 869	24 869	24 829	24 706	24 706
- Sarja B		24 654	26 514	26 408	26 264	26 265
Omat osakkeet	1000 kpl			413	413	413
- Sarja A				163	163	163
- Sarja B				250	250	250
Osakkeenomistajien lukumäärä 31.12.	kpl	12 669	12 893	12 664	13 399	13 999

*) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle. Osinkoehdotus on 0,70+0,20 euroa/osake.

**) Vuoden 2002 luvuissa on huomioitu optioiden laimennusvaikutus.

Tunnuslukujen laskentaperiaatteet

Tulos/osake, osakeantikorjattu	=	$\frac{\text{voitto ennen satunnaisia eriä - verot}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{taseen oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilinpäätöspäivänä}}$
Osinko/osake, osakeantikorjattu	=	osakeantien vaikutuksella korjattu osinko/osake
Osinko tuloksesta, %	= 100 x	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{tulos/osake}}$
Rahavirta/osake	=	$\frac{\text{liiketoiminnan rahavirta}}{\text{osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä}}$
Efektiiivinen osinkotuotto, %	= 100 x	$\frac{\text{osakeantikorjattu osinko/osake}}{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}$
Osakkeiden P/E luku	=	$\frac{\text{osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12.}}{\text{tulos/osake}}$
Osakeantikorjattu kurssi 31.12.	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kurssi tilinpäätöspäivänä
Osakeantikorjattu tilikauden ylin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu ylin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden alin kurssi	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu alin kurssi tilikauden aikana
Osakeantikorjattu tilikauden keskimurssi	=	osakkeiden euromääräinen vaihto jaettuna vaihdettujen osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä tilikauden aikana
Osakkeiden vaihto	=	osakkeiden osakeantien vaikutuksella korjattu kappalemääräinen vaihto
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	=	osakkeiden lukumäärä kerrottuna tilinpäätöspäivän pörssikurssilla osakelajeittain

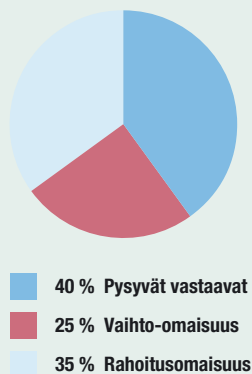
TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA	STOCKMANN-KONSERNI				STOCKMANN Oyj Abp				
	Viite	1.1.-31.12.2002 milj. euroa	% Lv	1.1.-31.12.2001 milj. euroa	% Lv	1.1.-31.12.2002 milj. euroa	% Lv	1.1.-31.12.2001 milj. euroa	% Lv
LIKEVAIHTO	1	1 315,3	100,0	1 281,9	100,0	903,8	100,0	882,2	100,0
Liiketoiminnan muut tuotot	2	8,8	0,7	7,0	0,5	16,7	1,8	14,9	1,7
Materiaalit ja palvelut									
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:	3								
Ostot tilikauden aikana		899,7		860,9		644,1		611,2	
Varastojen muutos, lisäys (-), vähennys (+)		-23,3		9,2		-17,7		12,9	
Materiaalit ja palvelut yhteensä		876,4	66,6	870,1	67,9	626,5	69,3	624,1	70,7
Henkilöstökulut	4	184,9	14,1	179,0	14,0	138,6	15,3	134,8	15,3
Poistot ja arvonalentumiset	5	28,9	2,2	28,5	2,2	18,6	2,1	18,2	2,1
Liiketoiminnan muut kulut	6	172,0	13,1	165,0	12,9	87,5	9,7	82,1	9,3
		1 262,2	96,0	1 242,6	96,9	871,2	96,4	859,2	97,4
LIIKEVOITTO		61,9	4,7	46,3	3,6	49,3	5,5	38,0	4,3
Rahoitustuotot ja -kulut:									
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksiltä	7					29,6		59,4	
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		0,3		0,5		0,3		0,4	
Korko- ja rahoitustuotot konsernin yrityksiltä						2,3		2,7	
Korko- ja rahoitustuotot konsernin ulkopuolisilta		10,8		10,3		10,2		9,6	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	8					-1,6		-5,2	
Korko- ja muut rahoituskulut konsernin yrityksille						-5,3		-2,6	
Korko- ja muut rahoituskulut konsernin ulkopuolisille	9	-4,5		-5,9		-3,4		-5,6	
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		6,7	0,5	4,9	0,4	32,1	3,6	58,7	6,6
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		68,6	5,2	51,2	4,0	81,4	9,0	96,6	11,0
Satunnaiset erät	10								
Satunnaiset tuotot						10,0			
Satunnaiset kulut						-3,1			
Satunnaiset erät yhteensä						6,9	0,8		
VOITTO ENNEN VEROJA/ VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		68,6	5,2	51,2	4,0	88,3	9,8	96,6	11,0
Tilinpäätössiirrot	11					5,7	0,6	-0,9	-0,1
Tuloverot	12,13								
Tilikaudelta		21,7		15,6		27,3		27,8	
Edellisiltä tilikausilta		-0,1		0,7		0,0		0,2	
Laskennallisen verovelan /-saamisen muutos		-2,7		0,1					
Tuloverot yhteensä		18,9	1,4	16,4	1,3	27,3	3,0	27,9	3,2
Vähemmistön osuus		0,0		0,0					
TILIKAUDEN VOITTO		49,7	3,8	34,8	2,7	66,7	7,4	67,8	7,7

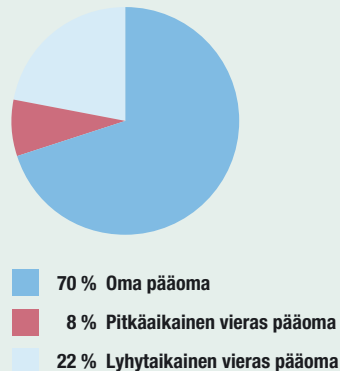
TASE	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp		
	Viite	31.12.2002 milj. euroa	31.12.2001 milj. euroa	31.12.2002 milj. euroa	31.12.2001 milj. euroa
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	14				
Aineettomat oikeudet		9,8	10,9	5,2	6,2
Konserniliikearvo		0,0	0,2		
Liikearvo		0,1	0,1	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot		24,8	22,9	11,5	12,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		1,6	1,8	1,4	1,2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		36,3	35,9	18,1	19,4
Aineelliset hyödykkeet	15				
Maa- ja vesialueet		20,2	24,9	13,8	15,7
Rakennukset ja rakennelmat		146,9	169,6	133,8	149,6
Koneet ja kalusto		63,1	72,5	34,4	49,0
Muut aineelliset hyödykkeet		0,1	0,1	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		6,1	0,7	1,0	0,4
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		236,4	267,8	183,2	214,8
Sijoitukset	16				
Osuudet saman konsernin yrityksissä				45,1	45,6
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				3,7	3,7
Omat osakkeet		6,2	6,2	6,2	6,2
Muut osakkeet ja osuudet		22,5	35,6	18,3	31,0
Sijoitukset yhteensä		28,7	41,8	73,3	86,5
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		301,4	345,5	274,6	320,6
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		188,9	165,6	123,9	106,2
Vaihto-omaisuus yhteensä		188,9	165,6	123,9	106,2
Pitkäaikaiset saamiset	17				
Myyntisaamiset		0,5	0,4	0,5	0,4
Lainasaamiset		0,2	0,9	0,2	0,9
Muut saamiset			0,5		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		0,7	1,9	0,7	1,3
Lyhytaikaiset saamiset	18				
Myyntisaamiset		169,1	169,0	99,8	96,8
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				94,7	77,6
Muut saamiset		11,7	13,2	5,9	6,6
Siirtosaamiset	19	10,3	7,4	5,7	5,0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		191,2	189,6	206,1	186,0
Saamiset yhteensä		191,8	191,5	206,8	187,3
Rahoitusarvopaperit	20	56,6	6,2	56,1	6,2
Rahat ja pankkisaamiset		13,9	19,5	6,6	10,3
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		451,2	382,7	393,3	309,9
YHTEENSÄ		752,7	728,2	667,9	630,6

TASE		STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
VASTATTAVAA	Viite	31.12.2002 milj. euroa	31.12.2001 milj. euroa	31.12.2002 milj. euroa	31.12.2001 milj. euroa
OMA PÄÄOMA	21-22				
Osakepääoma		102,8	102,8	102,8	102,8
Ylikurssirahasto		133,1	133,1	133,1	133,1
Omien osakkeiden rahasto		6,2	6,2	6,2	6,2
Vararahasto		0,1	0,1		
Muut rahastot		43,7	43,7	43,7	43,7
Edellisten tilikausien voitto		189,2	185,2	59,5	22,3
Tilikauden voitto		49,7	34,8	66,7	67,8
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		524,8	505,9	412,0	376,0
VÄHEMMISTÖOSUUS		0,0	0,2		
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ					
Poistoero				70,7	76,4
PAKOLLISET VARAUKSET	23		1,8		
VIERAS PÄÄOMA	24-26				
Laskennallinen verovelka		23,3	25,9		
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Lainat rahoituslaitoksilta		35,0	42,7	35,0	42,7
Eläkelainat		0,8	1,0	0,8	1,0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		35,8	43,7	35,8	43,7
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Eläkelainat		0,3	0,2	0,3	0,2
Ostovelat		81,7	62,8	69,8	45,1
Velat saman konsernin yrityksille				7,7	19,3
Muut velat		41,3	53,1	38,6	45,8
Siirtovelat		45,5	34,6	33,1	24,1
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		168,7	150,7	149,4	134,6
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		227,8	220,3	185,2	178,2
YHTEENSÄ		752,7	728,2	667,9	630,6
Jakokelpoisten voittovarojen määrä		227,5	202,1	169,8	133,9

Omaisuus 2002

Rahoitus 2002

KASSAVIRTALASKELMA

KASSAVIRTALASKELMA	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002 milj. euroa	2001 milj. euroa	2002 milj. euroa	2001 milj. euroa
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA				
Myynnistä saadut maksut	1 315,1	1 271,8	901,3	876,6
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut			9,3	9,2
Maksut liiketoiminnan kuluista	-1 234,9	-1 217,7	-845,5	-835,8
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	80,1	54,1	65,2	50,0
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-4,7	-6,2	-4,4	-8,5
Saadut korot liiketoiminnasta	11,4	10,0	13,1	12,0
Maksetut välittömät verot	-16,6	-6,8	-10,3	-7,0
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	70,2	51,1	63,6	46,5
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-27,0	-31,3	-5,9	-21,9
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	35,3	1,5	27,1	1,5
Investoinnit muihin sijoituksiin	0,0		-0,3	0,6
Luovutustulot muista sijoituksista	14,2	8,4	14,3	7,7
Myydyt konserniyhtiöt	0,8		0,8	
Saadut osingot investoinneista	0,2	0,8	21,2	42,7
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	23,5	-20,6	57,1	30,6
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Myönnettyjen lainojen muutos lisäys (-), vähennys (+)	0,5	0,2	-12,5	-15,0
Merkintä optiotodistuksilla	0,0		0,0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos lisäys (+), vähennys (-)	-10,8	-6,9	-23,4	-35,8
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-7,9	-9,2	-7,9	-9,2
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-30,6	-30,6	-30,6	-30,6
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	-48,9	-46,6	-74,5	-90,6
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+), vähennys (-)	44,8	-16,0	46,2	-13,4
Rahavarat tilikauden alussa	25,6	41,7	16,4	29,9
Rahavarat tilikauden lopussa	70,5	25,6	62,6	16,4

LAADINTAPERIAATTEET

Yleisperiaate

Stockmannin tilinpäätös on laadittu 31.12.1997 voimaan tulleiden Suomen kirjanpitolain säännösten mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös käsittää emoyhtiö Stockmann Oyj Abp:n, ne liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti yli 50 prosenttia osakkeiden äänimäärästä sekä ne kiinteistöyhtiöt, joissa emoyhtiö hallitsee suoraan tai välillisesti vähintään 80 prosenttia osakkeiden äänimäärästä. Vuoden aikana hankitut yhtiöt on otettu mukaan hankinta-ajankohdasta alkaen.

Konserniyhtiöiden yli 20-prosenttisesti omistamia keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyhtiöinä, eikä konserniin kuulu muita osakkuusyhtiöitä.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä saamiset ja velat on eliminoitu.

Tytäryhtiöosakkeet

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Eliminoinnissa on hankintu yhtiön omaksi pääomaksi katsottu myös hankintahetken varaukset vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Tytäryhtiöiden osakkeiden hankintamenon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu osittain käyttöomaisuuteen. Käypien arvojen yli menevä osa on esitetty omana liikearvo-eränä, josta on tehty tasapoisto viiden vuoden poistoajan mukaan.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Tytäryhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muutokset on kirjattu omaan pääomaan.

Venäläisten tytäryhtiöiden tilinpäätösluvut on kuitenkin muunnettu euroiksi käyttäen monetary - non-monetary -menetelmää, jossa käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus ja oma pääoma muunnetaan euroiksi hankintahetken kurssiin, muut taseerät tilinpäätöspäivän kurssiin ja tuloslaskelma kuukausittain kuukauden keskikurssiin.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Tilinpäätöshetkellä taseessa olevat ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Rahoituksen kurssivoitot ja kurssitappiot on kirjattu nettomääräisinä muihin rahoitustuottoihin tai muihin rahoituskuluihin.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista on vähennetty välilliset verot, myönnetty alennukset ja kurssierot.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina esitetään liiketoimintaan liittyvien pysyvien vastaavien myyntivoitot, liiketoimintojen myynnistä saadut korvaukset sekä ulkomaisille tytäryhtiöille toimitettujen palveluiden veloitus.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaisina tuottoina ja kuluina esitetään merkittävät kertaluontoiset tuotot ja kulut, jotka eivät kuulu varsinaiseen liiketoimintaan.

Verot

Tuloslaskelmaan on välittöminä veroina kirjattu konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut.

Konsernissa laskennallinen verovelka on laskettu kaikille tilinpäätöksen ja verotuksen välisille jakotuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavan vuoden verokantaa.

Laskennallinen verovelka sisältyy kokonaisuudessaan konsernitaseeseen.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet sekä niiden poistot

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on arvostettu alkuperäisiin hankinta-arvoihin, joista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Tasearvoihin sisältyy lisäksi maa-alueiden ja rakennusten arvonorotuksia.

Arvonorotukset on tehty vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana, ja ne perustuvat kiinteistöarvioijien silloisiin arvioihin. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden alkuperäiseen hankintamenoon ja arvioituu taloudelliseen käyttöaikaan seuraavasti:

- Aineettomat hyödykkeet 5 vuotta
- Liikearvo ja konserniliikearvo 5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot 5-20 vuotta
- Rakennukset 20-50 vuotta
- Koneet ja kalusto 4-12 vuotta
- Kevyt myymäläkalusto, autot ja ATK-laitteet 4-5 vuotta

Pysyvien vastaavien arvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai, mikäli niiden käypä arvo on pysyvästi alentunut, tähän alempaan arvoon.

Vaihtuvat vastaavat

Rahoitusarvopaperit on arvostettu hankintahintaan tai, mikäli niiden markkina-arvo on alempi, tähän alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty alimman arvon periaatetta eli varasto on merkitty taseeseen hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan mukaiseen alimpaan arvoon. Vaihto-omaisuuden hankintameno on määritelty käyttäen hankinnasta aiheutuneita muuttuvia menoja FiFo-periaatetta noudattaen.

Pakolliset varaukset

Pakollisina varauksina esitetään taseessa menoja, joihin on sitouduttu, mutta jotka eivät vielä ole realisoituneet. Näitä ovat esimerkiksi liiketoiminnan uudelleenjärjestelyistä johtuneet menot. Pakollisia varauksia vastaavat kulut sisältyvät tuloslaskelmassa ao. kulujen ryhmään.

Tilinpäätössiirrot

Tilinpäätössiirrot ovat emoyhtiön poistoeron muuttamista. Tilinpäätössiirtojen muutoksesta aiheutunut laskennallisen verovelan muutos on esitetty konsernitilinpäätöksessä veroissa. Tilinpäätössiirtojen kertymä on konsernissa jaettu laskennalliseksi verovelaksi ja omaksi pääomaksi.

Valuuttakurssit		Tilinpäätöspäivän kurssi	
Maa	Valuutta	31.12.2002	31.12.2001
Venäjä	RUB	33,5060	26,8750
Viro	EEK	15,6466	15,6466
Latvia	LVL	0,6140	0,5563
Ruotsi	SEK	9,1528	9,3012
Liettua	LTL	3,4525	3,5228

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001

1. Liikevaihto

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain

milj. euroa				
Suomi	1 171,5	1 149,7	903,8	882,2
Venäjä	62,4	56,3		
Viro	65,7	64,7		
Latvia	15,3	6,7		
Liettua	0,1			
Ruotsi	0,3	4,5		
Yhteensä	1 315,3	1 281,9	903,8	882,2

2. Liiketoiminnan muut tuotot

milj. euroa				
Luovutusvoitot	8,8	6,6	7,4	5,8
Oy Hobby Hall Ab arvonnisäveronpalautuksen korko-osuus		0,4		
Vuokratuotot tytäryhtiöiltä			4,5	4,1
Konserniyrityksiltä laskutetut palvelut			4,8	5,0
Yhteensä	8,8	7,0	16,7	14,9

3. Liiketoiminnan myyntikate

milj. euroa				
Liikevaihto	1 315,3	1 281,9	903,8	882,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	899,7	860,9	644,1	611,2
Varaston muutos	-23,3	9,2	-17,7	12,9
Myyntikate	438,9	411,9	277,3	258,1
Myyntikateprosentti liikevaihdosta	33,4	32,1	30,7	29,3

4. Henkilöstökulut

milj. euroa				
Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa palkat ja palkkiot	1,1	1,0	0,5	0,5
Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	0,2	0,1	0,2	0,1
Muun henkilökunnan palkat	144,8	139,6	108,6	105,5
Sairasajan palkat	3,8	3,6	2,7	2,5
Eläkekulut	22,1	21,3	16,8	16,3
Muut henkilösivukulut	12,9	13,3	9,7	9,9
Yhteensä	184,9	179,0	138,6	134,8

Henkilöstö keskimäärin

Suomi	7 058	6 839	5 362	5 269
Venäjä	643	587	2	1
Viro	590	580	1	1
Latvia	19	11		
Ruotsi	3	67		
Yhteensä	8 313	8 084	5 365	5 271

Henkilöstön ikäjakauma

%				
alle 24 -vuotiaita	19,5	22,4	16,4	19,9
25 - 34 -vuotiaita	33,2	31,8	33,6	32,5
35 - 44 -vuotiaita	21,2	20,0	21,2	19,6
45 - 54 -vuotiaita	13,9	14,5	14,6	15,0
55 - 65 -vuotiaita	12,2	11,3	14,2	13,0
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0

Lainat lähipiiriin kuuluville henkilöille

milj. euroa		
Toimitusjohtajille ja hallitusten jäsenille myönnettyt lainat	0,0	0,1

Lainat on myönnetty 5 vuodeksi. Lainojen korko on sidottu markkinakorkoon.

Johdon eläkesitoumukset

Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajien eläkeiäksi on sovittu 60-65 vuotta, emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta. Näihin sitoumuksiin varaudutaan vuotuisin maksuin.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
5. Poistot ja arvonalentumiset				
milj. euroa				
Aineettomat oikeudet	3,2	2,8	2,1	1,9
Konserniliikearvo	0,2	0,3		
Liikearvo	0,1	0,1	0,0	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	3,9	3,7	1,9	1,9
Rakennukset ja rakennelmat	5,4	5,8	4,4	4,6
Koneet ja kalusto	16,2	15,9	10,3	9,6
Yhteensä	28,9	28,5	18,6	18,2
6. Liiketoiminnan muut kulut				
milj. euroa				
Liikepaikkakulut	73,8	68,6	45,7	41,0
Markkinointikulut	38,8	39,6	12,4	12,8
Tavarankäsittelykulut	15,6	15,1	4,8	5,0
Luottotappiot	4,3	2,6	0,3	0,3
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	3,1	3,0	2,0	2,1
Muut kulut	36,5	36,1	22,3	20,8
Yhteensä	172,0	165,0	87,5	82,1
7. Rahoitustuotot				
milj. euroa				
Korko- ja rahoitustuotot konserniyhtiöiltä				
Osinko Seppälä Oy:ltä			29,6	59,4
Yhteensä			29,6	59,4
Korko- ja rahoitustuotot konsernin ulkopuolisilta				
Korollisista myyntisaamisista	9,6	8,8	9,6	8,8
Muusta	1,2	1,5	0,6	0,8
Yhteensä	10,8	10,3	10,2	9,6
8. Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista				
milj. euroa				
SPL Seppälä AB:n saamisten arvonalentuminen			1,6	5,2
Yhteensä			1,6	5,2
9. Korko- ja muut rahoituskulut konsernin ulkopuolisille				
milj. euroa				
Kurssitappiot ja kurssivoitot (netto)	0,5	0,2	0,5	0,2
Muut korko- ja rahoituskulut konsernin ulkopuolisille	3,9	5,8	2,8	5,5
Yhteensä	4,5	5,9	3,4	5,6
10. Satunnaiset erät				
milj. euroa				
Saadut konserniavustukset			10,0	
Annetut konserniavustukset			-3,1	
Yhteensä			6,9	
11. Tilinpäätössiirrot				
milj. euroa				
Suunnitelman mukaisten ja kirjattujen poistojen välinen erotus				
Aineettomat oikeudet			0,0	0,1
Liikearvo				0,1
Muut pitkävaikutteiset menot			0,4	0,4
Rakennukset			2,1	-0,2
Koneet ja kalusto			3,2	-1,2
Yhteensä			5,7	-0,9
12. Välittömät verot				
milj. euroa				
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta tilikaudelta	21,7	15,6	15,1	10,8
Tuloverot tytäryhtiöosingoista			8,6	17,2
Tuloverot satunnaisista eristä			2,0	
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta edellisiltä tilikausilta	-0,1	0,7	0,0	0,2
Laskennallisen verovelan muutos	-2,7	0,1		
Tilinpäätössiirtoihin kohdistuva vero			1,6	-0,3
Yhteensä	18,9	16,4	27,3	27,9
13. Veroylijäämät				
milj. euroa				
Käyttämättömät veroylijäämät	52,3	50,5	33,8	9,9

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
Pysyvät vastaavat				
Pysyvien vastaavien esitystapaa on muutettu siten, että hankintamenoista ja kertyneistä poistoista on vähennetty loppuunpoistettujen osuus. Taannehtiva muutos on tehty vuoden 2001 alkusaldoihin.				
14. Aineettomat hyödykkeet				
milj. euroa				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	18,4	17,1	11,9	11,9
Lisäykset 1.1.-31.12.	2,2	4,2	1,1	2,6
Vähennykset 1.1.-31.12.	-1,5	-2,9	-1,3	-2,7
Hankintameno 31.12.	19,2	18,4	11,7	11,9
Kertyneet poistot 1.1.	7,5	7,5	5,7	6,5
Vähennysten poistot	-1,3	-2,8	-1,3	-2,7
Tilikauden poisto	3,2	2,8	2,1	1,9
Kertyneet poistot 31.12.	9,4	7,5	6,6	5,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	9,8	10,9	5,2	6,2
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	2,4	2,4		
Kertyneet poistot 1.1.	2,1	1,8		
Tilikauden poisto	0,2	0,3		
Kertyneet poistot 31.12.	2,3	2,1		
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,2		
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	0,3	0,3	1,1	1,1
Lisäykset 1.1.-31.12.		0,0		0,0
Hankintameno 31.12.	0,3	0,3	1,1	1,1
Kertyneet poistot 1.1.	0,2	0,1	1,1	1,0
Tilikauden poisto	0,1	0,1	0,0	0,1
Kertyneet poistot 31.12.	0,2	0,2	1,1	1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	37,7	35,8	20,2	19,3
Lisäykset 1.1.-31.12.	5,8	2,9	1,4	1,8
Vähennykset 1.1.-31.12.	-1,2	-1,0	-0,9	-0,9
Hankintameno 31.12.	42,3	37,7	20,7	20,2
Kertyneet poistot 1.1.	14,8	12,2	8,2	7,2
Vähennysten poistot	-1,2	-1,0	-0,9	-0,9
Tilikauden poisto	3,9	3,7	1,9	1,9
Kertyneet poistot 31.12.	17,5	14,8	9,2	8,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	24,8	22,9	11,5	12,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	1,8	1,2	1,2	1,1
Lisäykset 1.1.-31.12.	1,6	1,8	1,4	1,2
Siirrot erien välillä	-1,8	-1,2	-1,2	-1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,6	1,8	1,4	1,2
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	36,3	35,9	18,1	19,4
15. Aineelliset hyödykkeet				
milj. euroa				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	19,0	19,1	9,8	9,9
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,1	0,1		0,0
Vähennykset 1.1.-31.12.	-4,8	-0,2	-1,9	-0,2
Hankintameno 31.12.	14,3	19,0	7,9	9,8
Arvonkorotukset 1.1. ja 31.12.	5,9	5,9	5,9	5,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	20,2	24,9	13,8	15,7

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
Rakennukset ja rakennelmat				
milj. euroa				
Hankintameno 1.1.	187,2	186,0	158,4	157,5
Lisäykset 1.1.-31.12.	5,1	2,6	2,7	2,4
Vähennykset 1.1.-31.12.	-23,9	-1,5	-15,5	-1,5
Hankintameno 31.12.	168,3	187,2	145,6	158,4
Kertyneet poistot 1.1.	44,1	38,6	35,4	31,0
Myytyjen hyödykkeiden kertyneet poistot	-1,3	-0,3	-1,3	-0,3
Vähennysten poistot	-0,3		-0,3	
Tilikauden poisto	5,4	5,8	4,4	4,6
Kertyneet poistot 31.12.	48,0	44,1	38,3	35,4
Arvonkorotukset 1.1. ja 31.12.	26,5	26,5	26,5	26,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	146,9	169,6	133,8	149,6
Koneet ja kalusto				
milj. euroa				
Hankintameno 1.1.	128,7	120,5	82,6	77,6
Lisäykset 1.1.-31.12.	10,7	20,8	3,9	14,9
Vähennykset 1.1.-31.12.	-11,8	-12,6	-12,1	-9,9
Hankintameno 31.12.	127,6	128,7	74,4	82,6
Kertyneet poistot 1.1.	56,2	52,4	33,7	33,6
Vähennysten poistot	-7,9	-12,2	-3,9	-9,6
Tilikauden poisto	16,2	15,9	10,3	9,6
Kertyneet poistot 31.12.	64,5	56,2	40,0	33,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	63,1	72,5	34,4	49,0
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	0,1	0,1	0,1	0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,1	0,1	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	0,7	0,8	0,4	0,6
Lisäykset 1.1.-31.12.	6,1	0,7	1,0	0,4
Siirrot erien välillä	-0,7	-0,8	-0,4	-0,6
Hankintameno 31.12.	6,1	0,7	1,0	0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,1	0,7	1,0	0,4
Aineelliset hyödykkeet yhteensä				
	236,4	267,8	183,2	214,8
Tasearvoihin sisältyvät arvonkorotukset				
milj. euroa				
Tontit ja maa-alueet	5,9	5,9	5,9	5,9
Rakennukset	26,5	26,5	26,5	26,5
Yhteensä	32,4	32,4	32,4	32,4

Kiinteistöjen arvonkorotukset on tehty vuosien 1950 ja 1984 välisenä aikana ja ne perustuvat kiinteistöarvioijien silloisiin arvioihin.

Verotusarvot ja palovakuutusarvot				
milj. euroa				
	2001	2000	2001	2000
Verotusarvot				
Maa-alueet	78,5	78,5	72,3	74,4
Tytäryhtiöosakkeet			105,1	135,8
Muut osakkeet	21,3	14,9	18,2	10,9
Rakennukset				
Verotusarvot	30,1	45,8	25,7	37,5
Palovakuutusarvot	277,2	330,9	261,9	271,3

Jos verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
16. Sijoitukset				
milj. euroa				
Osakkeet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			45,6	45,3
Lisäykset 1.1.-31.12.			0,3	0,3
Vähennykset 1.1.-31.12.			-0,7	
Kirjanpitoarvo 31.12.			45,1	45,6
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Kirjanpitoarvo 1.1.			3,7	4,6
Lisäykset 1.1.-31.12.				4,3
Vähennykset 1.1.-31.12.				-5,2
Kirjanpitoarvo 31.12.			3,7	3,7
Omat osakkeet				
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	6,2	6,2	6,2	6,2
Muut osakkeet ja osuudet				
milj. euroa				
Hankintameno 1.1.	35,6	37,7	31,0	32,9
Lisäykset 1.1.-31.12.	0,0		0,0	
Vähennykset 1.1.-31.12.	-13,2	-2,1	-12,8	-1,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	22,5	35,6	18,3	31,0
Sijoitukset yhteensä	28,7	41,8	73,3	86,5

Osakkeet ja osuudet

Konserniyritykset

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Osuus äänivallasta %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa	Oma pääoma tuhatta euroa
Emoyhtiön omistamat							
ZAO Kalinka-Stockmann, Moskova	583 450	100	100	RUB	58 345	3 561	-604
ZAO Stockmann-Krasnoselskaja, Moskova	100	100	100	RUB	55	8	0
Auto-Oriketo Oy, Turku	40 000	100	100	EUR	673	771	739
Espoon Autotalo Oy, Espoo	400	100	100	EUR	11	463	35
Tikkurilan Autocenter Oy, Helsinki	4 000	100	100	EUR	673	796	653
Kambrium Oy, Helsinki	50	100	100	EUR	9	222	10
Kiinteistö Oy Friisinkeskus II, Espoo	1 948	97	97	EUR	9	612	734
Kiinteistö Oy Helsingin Valurinkatu 1, Helsinki	100	100	100	EUR	17	17	18
Kiinteistö Oy Luistelijanvuori, Vantaa	72	100	100	EUR	13	1 218	181
Kiinteistö Oy Länsi-Kaisla, Espoo	20	100	100	EUR	9	1 544	26
Kiinteistö Oy Muuntajankatu 4, Helsinki	50	100	100	EUR	9	3 272	2 190
Kiinteistö Oy Stävo, Helsinki	50	100	100	EUR	9	9	9
Kiinteistö Oy Vantaan Kiitoradantie 2, Vantaa	100	100	100	EUR	17	17	18
Kiinteistö Oy Vantaan Rasti, Vantaa	388	100	100	EUR	505	4 922	4 461
Oy Hobby Hall Ab, Helsinki	120 000	100	100	EUR	10 092	18 802	62 674
Oy Hullut Päivät-Galna Dagarna Ab, Helsinki	40	100	100	EUR	11	11	11
Oy Suomen Pääomarahoitus- Finlands Kapitalfinans Ab, Helsinki	1 000	100	100	EUR	1 682	1 682	2 384
Seppälä Oy, Helsinki	30 000	100	100	EUR	5 046	5 046	12 307
Z-Fashion Finland Oy, Helsinki	50	100	100	EUR	9	8	8
SIA Stockmann, Riika	125 000	100	100	LVL	250	425	279
SIA Stockmann Centrs, Riika	31 500	63	63	LVL	63	116	61
UAB Stockmann Centras, Vilna	100	100	100	LTL	10	3	6
Stockmann AS, Tallinna	1 800	100	100	EEK	18 000	1 136	5 040
TF-Autokeskus Oy, Vantaa	600	100	100	EUR	11	455	294
Spikkotten AB, Tukholma	1 000	100	100	SEK	100	12	-2 534
Emoyhtiön omistamat konserniyritykset yhteensä						45 128	89 000

TASEEN LIITETIEDOT

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Osuus äänivallasta %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa	Oma pääoma tuhatta euroa
Tytäryhtiöiden omistamat							
Bullworker Myynti Oy, Helsinki	100	100	100	EUR	8	8	297
Oy Concert Hall Society Ab, Helsinki	10	100	100	EUR	0	0	0
Hobby Hall AB, Tukholma	1 000	100	100	SEK	100	11	9
ZAO Kalinka-Stockmann STP, Pietari	100	100	100	RUR	30 000	5	799
Tytäryhtiöiden omistamat konserniyritykset yhteensä						24	1 105
Konserniyritykset yhteensä						45 153	90 105

Muut yritykset

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa
Emoyhtiön omistamat					
Oy Kamppiparkki Ab, Helsinki	50	6,1	EUR	168	1 556
Kiinteistö Oy Raitinkartano, Espoo	1 029	15,6	EUR	87	5 533
Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi Fastighets Ab, Espoo	3 125	37,8	EUR	258	6 242
Tuko Logistics Oy, Kerava	540	9,0	EUR	908	3 553
Muut				2 165	1 382
Muut emoyhtiön omistamat yritykset yhteensä					18 266

	Luku- määrä	Osuus osakkeista %	Va- luutta	Nimellisarvo Valuutta 1 000	Kirjanpito- arvo tuhatta euroa
Tytäryhtiöiden omistamat					
Arabian Kiinteistö Oy, Helsinki	5 174	51,3	EUR	17	2 522
Arabian Pienteollisuustalo Oy, Helsinki	1 590	12,0	EUR	1	995
Muut					675
Muut tytäryhtiöiden omistamat yritykset yhteensä					4 192
Muut konsernin omistamat yritykset yhteensä					22 458

Emoyhtiön ja tytäryhtiöiden omistamien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien muiden osakkeiden markkina-arvo ylitti 31.12.2002 kirjanpidon arvon 0,3 miljoonalla eurolla.

Emoyhtiön omistamien Stockmannin omien osakkeiden kirjanpitoarvo ylitti 31.12.2002 markkina-arvon 0,6 miljoonalla eurolla.

KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

Vuoden 2002 alussa perustettiin Liettuassa UAB Stockmann, joka harjoittaa Hobby Hallin postimyyntitoimintaa Liettuassa vuoden 2003 alusta lukien. Vuoden 2002 heinäkuussa myytiin Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 11 Nordea Henkivakuutus Suomi Oy:lle osana Hobby Hallin kiinteistöjen kauppaa.

Saamiset

17. Pitkäaikaiset saamiset milj. euroa	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
Korolliset myyntisaamiset	0,5	0,4	0,5	0,4
Korolliset lainasaamiset	0,2	0,9	0,2	0,9
Muut saamiset		0,5		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	0,7	1,9	0,7	1,3

18. Lyhytaikaiset saamiset milj. euroa	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
Korolliset myyntisaamiset	109,3	107,9	41,9	38,7
Korottomat myyntisaamiset	59,8	61,1	57,9	58,1
Myyntisaamiset yhteensä	169,1	169,0	99,8	96,8

Saamiset saman konsernin yrityksiltä			94,7	77,6
Muut saamiset	11,7	13,2	5,9	6,6
Siirtosaamiset	10,3	7,4	5,7	5,0
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	191,2	189,6	206,1	186,0

Korollisiin myyntisaamisiin sisältyy postimyyntiin kertaluottoja 67,5 miljoonaa euroa vuonna 2002 ja 69,2 miljoonaa euroa vuonna 2001.

Näiden saamisten korkotuotot kirjataan myyntihintaan sisältyvinä korkotuottojen sijasta liikevaihtoon.

Muita korollisia myyntisaamisia ovat Stockmann-tili-, osamaksu- ja leasingsaamiset, joiden korkotuotot kirjataan korkotuottoihin.

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
19. Siirtosaamisten olennaiset erät				
milj. euroa				
Jaksotetut vuosialennukset	0,8	0,5	0,8	0,5
Jaksotetut rahoituserät	0,0	1,8	0,0	0,1
Jaksotetut henkilösivukulut	1,4	0,9	1,2	0,5
Muut siirtosaamiset	8,1	4,1	3,7	3,8
Yhteensä	10,3	7,4	5,7	5,0

20. Rahoitusarvopapereiden hankintamenon ja markkina-arvon arvoero				
Rahoitusarvopaperit sisältävät pääasiassa julkisen kaupankäynnin kohteena olevia joukkovelkakirjoja.				
milj. euroa				
Markkina-arvo 31.12.	56,6	6,4	56,1	6,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	56,6	6,2	56,1	6,2
Erotus	0,0	0,2	0,0	0,2

21. Oman pääoman muutokset				
milj. euroa				
Osakepääoma				
A-osakkeet 1.1. ja 31.12.	49,7	49,7	49,7	49,7
B-osakkeet 1.1.	53,0	53,0	53,0	53,0
Merkintä optiotodistuksilla	0,0		0,0	
B-osakkeet 31.12.	53,0	53,0	53,0	53,0
Osakepääoma yhteensä	102,8	102,8	102,8	102,8
Ylikurssirahasto 1.1.	133,1	133,1	133,1	133,1
Merkintä optiotodistuksilla	0,0		0,0	
Ylikurssirahasto 31.12.	133,1	133,1	133,1	133,1
Omien osakkeiden rahasto 1.1. ja 31.12.	6,2	6,2	6,2	6,2
Vararahasto 1.1. ja 31.12.	0,1	0,1		
Muut rahastot 1.1. ja 31.12.	43,7	43,7	43,7	43,7
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	219,9	215,8	90,1	53,0
Voitonjako	-30,7	-30,7	-30,7	-30,7
Yhteensä	189,2	185,2	59,5	22,3
Tilikauden voitto	49,7	34,8	66,7	67,8
Oma pääoma yhteensä	524,8	505,9	412,0	376,0

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.				
milj. euroa				
Muut rahastot	43,7	43,7	43,7	43,7
Voitto edellisiltä tilikausilta	189,2	185,2	59,5	22,3
Omaan pääomaan kirjattu poistoero	-55,1	-61,6		
Tilikauden voitto	49,7	34,8	66,7	67,8
Yhteensä	227,5	202,1	169,8	133,9

Kertynyt poistoero		
milj. euroa		
Omaan pääomaan sisältyvä kertynyt poistoero	55,1	61,6
Poistoeron verovelka	22,5	25,1

22. Emoyhtiön osakepääoma jakautuu osakelajeittain seuraavasti			
Nimellisarvo 2,00 euro		kpl	milj. euroa
A-osakkeita (à 10 ääntä)		24 868 893	49,7
B-osakkeita (à 1 ääni)		26 515 168	53,0
Yhteensä		51 384 061	102,8

TASEEN LIITETIEDOT	STOCKMANN-KONSERNI		STOCKMANN Oyj Abp	
	2002	2001	2002	2001
23. Pakolliset varaukset				
Pakollisiin varauksiin vuonna 2001 sisältyy Seppälä-ryhmän Ruotsin liiketoiminnan lopettamiseen liittyviä, vuonna 2002 maksettuja, vuokra-, palkka- ja muita kuluja yhteensä 1,8 miljoonaa euroa.				
24. Laskennallinen verovelka				
milj. euroa				
Poistoerosta	22,5	25,1		
Jaksotuseroista	0,8	0,8		
Yhteensä	23,3	25,9		
25. Siirtovelkojen olennaiset erät				
milj. euroa				
Jaksotetut palkat	7,8	6,3	5,7	5,2
Lomapalkkavelka	17,4	16,7	12,2	12,3
Jaksotetut korkokulut	0,4	0,5	0,4	0,5
Postimyyntiin palautusten jaksotus	1,6	1,6		
Verovelat	10,3	1,6	8,3	
Vuokrajaksotus	0,3	0,3		
Muut siirtovelat	7,8	7,7	6,4	6,1
Yhteensä	45,5	34,6	33,1	24,1
26. Vieras pääoma				
milj. euroa				
Laskennallinen verovelka	23,3	25,9		
Pitkäaikaiset korolliset velat	35,8	43,7	35,8	43,7
Lyhytaikaiset korolliset velat	16,9	28,0	16,9	28,0
Lyhytaikaiset korottomat velat	151,9	122,7	132,6	106,6
Yhteensä	227,8	220,3	185,2	178,2
27. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut				
milj. euroa				
Annetut vakuudet				
Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöön				
Eläkelainat 31.12.	1,0	1,3	1,0	1,3
Annetut kiinnitykset	1,8	1,8	1,8	1,8
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	1,8	1,8	1,8	1,8
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Annetut kiinnitykset	1,7	1,7	1,7	
Pantatut arvopaperit	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	1,8	1,8	1,8	0,1
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet				
Takaukset			1,4	0,6
Yhteensä			1,4	0,6
Osakkuusyritysten puolesta annetut vakuudet				
Takaukset		0,5		0,5
Yhteensä		0,5		0,5
Leasingvastuut				
Tilikaudella 2003 maksettavat	0,6	0,4	1,7	0,3
Myöhemmin maksettavat	0,8	0,5	8,6	0,4
Yhteensä	1,4	1,0	10,3	0,7
Muut omat vastuut				
Siirrettyjen leasing- ja osamaksusopimusten takaisinostovastuut	63,5	59,7	63,5	59,7
Yhteensä	63,5	59,7	63,5	59,7
Vastuut yhteensä				
Kiinnitykset	3,4	3,4	3,4	1,8
Pantit	0,1	0,1	0,1	0,1
Takaukset		0,5	1,4	1,1
Muut vastuut	64,9	60,7	73,8	60,4
Yhteensä	68,4	64,7	78,8	63,3

STOCKMANN-KONSERNI

TASEEN LIITETIEDOT 2002 2001

Liiketilöjen vuokrasopimukset

mij. euroa	
Sivövien liiketilöjen vuokrasopimusten perusteella maksettavat minimivuokrat	
Yhden vuoden kuluessa	43,3
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	121,4
Yli viiden vuoden kuluttua	163,6
Yhteensä	328,3

28. Eläkevastuut

Konsernin yhtiöiden eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Ulkomaiset tytäryhtiöt ovat hoitaneet henkilöstön eläkejärjestelyt paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

29. Konsernin johdannaisopimukset

mij. euroa	31.12.2002	31.12.2001
Nimellisarvot		
Valuuttajohdannaisopimukset	11,4	30,3
Korkojohdannaisopimukset	80,0	70,0
Markkina-arvot		
Valuuttajohdannaisopimukset	0,0	-0,3
Korkojohdannaisopimukset	-0,8	0,3

Johdannaisopimukset kohdistuvat tulevien liiketoiminnan kassavirtojen suojaukseen.

EMOYHTIÖN VOITONJAKOEHDOTUS

Konsernitaseen mukaiset jakokelpoiset varat olivat 31.12.2002 227,5 miljoonaa euroa.

Emoyhtiön taseen mukaiset jakokelpoiset varat olivat 31.12.2002 169,8 miljoonaa euroa.

Emoyhtiön taseen 31.12.2002 mukaan seuraavat summat ovat yhtiökokouksen käytettävissä

• käytettävissä olevat voittovarot edellisiltä vuosilta sisältäen käyttörahan	103 185 000,96
• tilikauden voitto	<u>66 658 182,31</u>
	169 843 183,27

Hallitus ehdottaa, että mainittu määrä käytetään seuraavasti:

ulkopuolisessa omistuksessa oleville 50 971 061 osakkeelle maksetaan

• vuodelta 2002 osinkoa 0,70 euroa osakkeelta	35 679 742,70
• 140-vuotisjuhlaosinkoa 0,20 euroa osakkeelta	10 194 212,20
• käyttörahaan ja voittovarojen tilille jätetään	<u>123 969 228,37</u>
	169 843 183,27

Helsingissä helmikuun 12. päivänä 2003

HALLITUS

Lasse Koivu

Erik Anderson

Erkki Etola

Eva Liljeblom

Kari Niemistö

Christoffer Taxell

Henry Wiklund

TOIMITUSJOHTAJA

Hannu Penttilä

Stockmann Oyj Abp:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Stockmann Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2002. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilivuoden päättyessä. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa. Vastuuvapaus voidaan myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 14. helmikuuta 2003

Wilhelm Holmberg
KHT

Krister Hamberg
KHT

KONSERNIHALLINTO

Aleksanterinkatu 52 B
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3101
www.stockmann.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stockmann.fi

Toimitusjohtaja *Hannu Penttilä*

Varatoimitusjohtaja *Henri Bucht*,
vastuualue Hobby Hall -ryhmä
Varatoimitusjohtaja *Jukka Hienonen*,
vastuualue tavarataloryhmä

Group Controller *Eija Herttuainen*
Henkilöstöjohtaja *Merja Lönnroth-Laaksanen*
Rahoituspäällikkö *Pirkko Salminen*
Sisäisen tarkastuksen päällikkö *Tapio Helle*
Talousjohtaja *Pekka Vähähyppä*
Talouspäällikkö *Eva Mansikka-Mikkola*
Tekninen johtaja *Thomas Lönnberg*
Tiedotuspäällikkö *Jubana Häme*
Tietohallintojohtaja *Päivi Hokkanen*
Yhtiön lakimies *Jukka Naulapää*

TAVARATALORYHMÄ

Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5812
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stockmann.fi

KANTA-ASIAKASPALVELU

Puh. 0203 50203
Sähköposti: kanta-asiakas@stockmann.fi

OSTOT

Faksi (09) 121 5960 naisten muoti,
(09) 121 5665 miesten muoti, (09) 121 5839
naisten asusteet ja kosmetiikka, (09) 121 5299
lasten ja nuorten muoti, kodin sisustus ja
talous sekä urheilu, (09) 121 5671 elintar-
vikkeet, (09) 121 5995 kulutuselektroniikka

MARKKINOINTI

Faksi (09) 121 5512

JOHTO

Jukka Hienonen, tavarataloryhmän johtaja
Karl Stockmann, Helsingin tavaratalo,
kotimaan tavaratalot
Jussi Kuutsa, ulkomaantoiminnot
Maaret Kuisma, markkinointi
Leena Lassila, ostot: muoti
Lars Eklundh, ostot: muut kuin muoti-
tavarat, ulkomaantoiminnot
Risto Penttilä, hallinto

HELSINGIN TAVARATALO

Aleksanterinkatu 52
PL 220, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 1211
Faksi (09) 121 3632
Terbi Okkonen, myyntijohtaja

Vienti- ja kotimaan palvelu

Faksi (09) 121 3267
Yrityspalvelu
Faksi (09) 121 3782

ITÄKESKUKSEN TAVARATALO

Itäkatu 1-5 C 124,
00930 HELSINKI
Puh. (09) 121 461
Faksi (09) 121 4655
Pirjo Pyykkö, tavaratalon johtaja

OULUN TAVARATALO

Kirkkokatu 14, PL 230, 90101 OULU
Puh. (08) 317 9411
Faksi (08) 317 9433
Pentti Korbönen, tavaratalon johtaja

TAMPEREEN TAVARATALO

Hämeenkatu 4, PL 291, 33101 TAMPERE
Puh. (03) 248 0111
Faksi (03) 213 3573
Eija Vartila, tavaratalon johtaja

TAPIOLAN TAVARATALO

Länsituulentie 5, 02100 ESPOO
Puh. (09) 121 21
Faksi (09) 121 2269
Anja Taina, tavaratalon johtaja

TURUN TAVARATALO

Yliopistonkatu 22, PL 626
20101 TURKU
Puh. (02) 265 6611
Faksi (02) 265 6714
Juba Oksanen, tavaratalon johtaja

STOCKMANN OUTLET

Kuriiritie 17, 01370 VANTAA
Puh. (09) 121 6551
Faksi (09) 121 6549

STOCKMANN BEAUTY

Kutomotie 1 C, PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5812
Raija-Leena Söderholm, johtaja

Myymälät

Kauppakeskus Jumbo
Vantaanportinkatu 3, 01510 VANTAA
Puh. 010 850 1020
Faksi (09) 694 4763

Kauppakeskus Trio
Aleksanterinkatu 18, 15140 LAHTI
Puh. 010 850 1023
Faksi (03) 733 4011

ZARA

Z-Fashion Finland Oy
Aleksanterinkatu 52, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 121 4409
Faksi (09) 121 3632
Niina Nenonen, ketjupäällikkö

Myymälät

Aleksanterinkatu 19, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 253 00300
Faksi (09) 253 00321

Itäkeskus, Itäkatu 1-5, 00930 HELSINKI
Puh. 010 850 1120
(avataan huhtikuussa 2003)

Yliopistonkatu 20, 20100 TURKU
Puh. 010 850 1130
(avataan huhtikuussa 2003)

ULKOMAANTOIMINNOT

Yhteiset toiminnot
Kutomotie 1 C
PL 147, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5250
Jussi Kuutsa, johtaja

Venäjä

Moskovan toimisto
ZAO Kalinka-Stockmann

Proezd Olminkogo 3 a
129085 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 974 0122
Faksi +7 095 282 0189
Petri Anttila, Venäjän aluejohtaja

ZAO Kalinka-Stockmann
Smolenskajan tavaratalo
Smolenskaja Ploshad, 3/5
121099 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 785 2500
Faksi +7 095 785 2505
Jussi Tuisku, tavaratalon johtaja

Leninski boutique
Leninskij Prospekt 73/8
117296 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 134 3546
Faksi +7 095 134 3546

Muotimyymäla
Nevskij Prospekt 25
191186 ST. PETERSBURG, Russia
Puh. +7 812 326 2638
Faksi +7 812 326 2647
Rimma Romanova, aluepäällikkö

Supermarket
Finlandskij Prospekt 1
194175 ST. PETERSBURG, Russia
Puh. +7 812 542 2297
Faksi +7 812 542 8866

Zara
Kauppakeskus Mega
Leninskij District
142704 MOSCOW, Russia
Puh. +7 095 797 6838

Viro

Stockmann AS
Tallinnan tavaratalo
Liivalaia 53, 10145 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 339 500
Faksi +372 6 339 556
Maisa Romanainen, tavaratalon johtaja

AKATEEMINEN KIRJAKAUPPA

Keskuskatu 1, PL 128, 00101 HELSINKI
Puh. (09) 121 41
Faksi (09) 121 4245
www.akateeminen.com
Stig-Björn Nyberg, johtaja

Kirjakaupat
Helsingin keskusta, Itäkeskus,
Tapiola, Tampere, Turku

AUTORYHMÄ

Kutomotie 1 A, PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stockmann.fi

JOHTO

Esa Mäkinen, johtaja
Eero Lemberg, jälkimarkkinoinnin kehitys
Tuija Ylinen, taloushallinto

FORD

Stockmann Auto
Helsinki, Herttoniemi
Valurinkatu 1, 00880 HELSINKI
Puh. (09) 121 481
Faksi (09) 121 4848
Mikko Koitunen,
myyntijohtaja, Ford

Helsinki, Pitäjänmäki
Kutomotie 1 A
PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5401
Juba Sandell, myyntipäällikkö

Espoo, Niittykumpu
Kotitontuntie 2, 02200 ESPOO
Puh. (09) 525 9300
Faksi (09) 412 3225
Tom Mörck, yksikönpäällikkö

Vantaa, Tikkurila
Kuriiritie 19, 01510 VANTAA
Puh. (09) 121 6500
Faksi (09) 121 6505
Harri Kalliola, yksikönpäällikkö

Helsinki, Lauttasaari (huoltopiste)
Vattuniemenkatu 27, 00210 HELSINKI
Puh. (09) 673 261
Faksi (09) 673 016

Turku
Satakunnantie 164, 20320 TURKU
Puh. (02) 273 6900
Faksi (02) 273 6940
Matti Ristimäki, autotalon johtaja

VOLKSWAGEN, AUDI

Stockmann

Helsinki, Herttoniemi
Mekaanikonkatu 10, 00810 HELSINKI
Puh. (09) 121 721
Faksi (09) 121 7300
Juba Hirvonen, myyntijohtaja, Volkswagen

Helsinki, Kruununhaka (huoltopiste)
Mariankatu 22, 00170 HELSINKI
Puh. (09) 121 5648
Faksi (09) 121 5637

Helsinki, Pitäjänmäki
Kutomotie 1 A, PL 157, 00381 HELSINKI
Puh. (09) 121 51
Faksi (09) 121 5281
Jaakko Juvakka, myyntipäällikkö

Helsinki, Pitäjänmäki
(huoltopiste ja korikorjaamo)
Takkatie 7 a, 00370 HELSINKI
Puh. (09) 121 645
Faksi (09) 121 6400

Espoo, Suomenoja
Isonniitynkujat 2, 02270 ESPOO
Puh. (09) 804 601
Faksi (09) 8046 0222
Markku Lönnqvist, autotalon johtaja

Espoo, Suomenoja (huoltopiste)
Martinkuja 6, 02270 ESPOO
Puh. (09) 8046 0321
Faksi (09) 8046 0320

VOLKSWAGEN

Stockmann
(myös AUDI-huolto)

Vantaa, Veromies
Kiitoradantie 2, 01530 VANTAA
Puh. (09) 825 991
Faksi (09) 821 280
Pasi Järvinen, yksikönpäällikkö

Helsinki, Lauttasaari (huoltopiste)
Vattuniemenkatu 27, 00210 HELSINKI

Puh. (09) 673 261
Faksi (09) 673 016

MONIMERKKIKORJAAMO

Stockmann
Rengaspalvelu ja pienkorjaukset
Vantaa, Tikkurila
Kuriiritie 17, 01510 VANTAA
Puh. (09) 121 6524
Faksi (09) 121 6521

VARAOSIEN SUURASIAKASMYynti

(kaikki tuotelinjat)
Helsinki, Pitäjänmäki
Takkatie 7 a, 00370 HELSINKI
Puh. (09) 121 6405
Faksi (09) 121 6400

mitsubishi, skoda

AutoCenter Stockmann
Tampere, Hatanpää
Lahdenperänkatu 3, 33900 TAMPERE
Puh. (03) 3123 4111
Faksi (03) 3123 4129
Martti Ilonen, autotalon johtaja

HOBBY HALL -RYHMÄ

Hämeentie 157, 00560 HELSINKI
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1381
www.hobbyhall.fi
Sähköposti: etunimi.sukunimi@hobbyhall.fi

JOHTO

Henri Bucht, toimitusjohtaja
Veikko Syvänen, kansainväliset toiminnot
Pekka Polvinen, kaupalliset toiminnot
Seppo Jurvainen, tietohallinto
Vesa Tuuri, logistiikka
Tuomas Sabi, asiakaspalvelu, kotimaan myymälät
Outi Kuusma, asiakkuuksien kehittäminen
Teija Niemi, talous

ASIAKASPALVELU

Puh. 0106 7722
Sähköposti: asiakaspalvelu@hobbyhall.fi

LOGISTIIKKAKESKUKSET

Tahkotie 2, 01740 VANTAA
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1481

Valimotie 11, 01510 VANTAA
Puh. (09) 777 611
Faksi (09) 7776 1597

KOTIMAAN MYYMÄLÄT

Hämeentie 157, 00560 HELSINKI
Puh. (09) 7776 1286
Faksi (09) 7776 1290

Mekaanikonkatu 17, 00810 HELSINKI
Puh. (09) 7776 1900
Faksi (09) 7776 1912

Kuitinmäentie 27, 02240 ESPOO
Puh. (09) 7776 1606
Faksi (09) 7776 1657

Valimotie 11, 01510 VANTAA
Puh. (09) 7776 1425
Faksi (09) 7776 1614

Sammon valtatie 2, 33530 TAMPERE
Puh. (03) 3123 2000
Faksi (03) 3123 2010

Viro

Asiakaspalvelu
Puh. +372 6 339 600
Faksi +372 6 339 603
www.hobbyhall.com
Riitta Kimmunen,
Viron toimintojen päällikkö

Myymälät

Maakri 25, 10145 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 339 623

Paldiski maantee 102
Rocca al Mare kaubanduskeskus
10149 TALLINN, Estonia
Puh. +372 6 659 065

Latvia

Asiakaspalvelu
Puh. +371 7073 200
Faksi +371 7073 215
Heidi Ruippo,
Latvian toimintojen päällikkö

Liettua

Asiakaspalvelu
Puh. +370 5 210 2555
Faksi +370 5 210 2550
Reetta von Knorring,
Liettuan toimintojen päällikkö

SEPPÄLÄ

Tikkurilantie 146,
PL 234, 01531 VANTAA
Puh. (09) 825 981
Faksi (09) 825 1100
Sähköposti: etunimi.sukunimi@stockmann.fi

JOHTO

Heikki Väänänen, toimitusjohtaja
Jussi Kumpulainen, taloushallinto
Nina Laine-Haaja, myymälätoiminnot
Sinikka Salminen, logistiikka
Tiina Kuusisto, markkinointi
Memme Ilmakunnas, lasten ja miesten tuotteet, kosmetiikka
Anja Rissanen, naisten tuotteet

MYYMÄLÄPAIKKAKUNNAT

Alajärvi, Espoo (4), Forssa, Hamina, Haukipudas, Heinola, Helsinki (8), Hollola, Huitinen, Hyvinkää, Hämeenlinna (2), Iisalmi, Imatra (2), Joensuu (2), Jyväskylä (3), Jämsä, Järvenpää, Kaarina, Kajaani, Kangasala, Kankaanpää, Karhula (2), Kauhajoki, Kauhava, Kemi, Kemijärvi, Kempele, Kerava, Keuruu, Kirkkonummi, Klaukkala, Kokkola (2), Kotka, Kouvola (3), Kuopio (3), Kurikka, Kuusamo, Kuusankoski, Lahti (3), Lappeenranta (2), Lapua, Laukaa, Lempäälä, Lieksa, Lohja, Loimaa, Loviisa, Mikkeli, Muurame, Mäntsälä, Naantali, Nastola, Nivala, Nokia, Orimattila, Oulu (3), Palokka, Parainen, Pello, Pieksämäki, Pietarsaari, Pirkkala, Pori (3), Porvoo, Raabe, Raisio, Rauma, Riihimäki, Rovaniemi, Salo, Savonlinna, Seinäjoki (2), Siilinjärvi, Sodankylä, Tammisaari, Tampere (5), Tornio, Turku (5), Uusikaupunki, Vaasa, Valkeakoski, Vammala, Vantaa (4), Varkaus, Ylivieska, Ylöjärvi, Äänekoski.

Viro

Haapsalu, Kohtla-Järve, Narva, Pärnu, Tallinna (7), Tartto (2), Viljandi

ALEKSANTERINKATU 52 B

PL 220

00101 HELSINKI

PUH. (09) 1211

WWW.STOCKMANN.FI